

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

Jaarstukken 2019

Inhoudsopgave

1	Aanbieding.....	4
1.1	Inleiding.....	4
1.2	Leeswijzer.....	5
2	Jaarrekening in één oogopslag	6
2.1	Algemeen.....	6
2.2	Jaarrekeningresultaat	6
2.3	Vermogenspositie	7
2.4	Wet normering topinkomens.....	7
3	Jaarverslag	8
3.1	Realisatie programma's	8
3.2	Programma Toetsing en Vergunningverlening	8
3.3	Programma Toezicht en Handhaving	10
3.4	Kwaliteitscriteria VTH.....	12
3.5	Klanttevredenheidsonderzoek	13
4	Paragrafen.....	14
4.1	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	14
4.1.1	Weerstandscapaciteit	15
4.1.2	Risicoanalyse.....	15
4.1.3	Beheersmaatregelen	15
4.1.4	Impact Coronavirus.....	16
4.1.5	Ratio.....	16
4.1.6	Kengetallen weerstandsvermogen en risicobeheer	17
4.2	Financiering	17
4.2.1	Schatkistbankieren	17
4.2.2	Kasgeldlimiet en de renterisiconorm	17
4.2.3	Kredieten.....	17
4.3	Bedrijfsvoering	18
4.3.1	Personeel en organisatie	18
4.3.2	Klachten handelen ODH	19
4.3.3	Informatisering en automatisering	20
4.3.3.1	Informatiebeveiliging en AVG	20
4.3.3.2	Digitale informatievoorziening	20
4.4	Onderhoud kapitaalgoederen	21
5	Jaarrekening.....	22
5.1	Programmaverantwoording	22
5.1.1	Toelichting programma's	22
5.1.2	Programma Toetsing en Vergunningverlening	22
5.1.3	Programma Toezicht en Handhaving	23
5.1.4	Algemene dekkingsmiddelen.....	23
5.1.4.1	Deelnemersbijdragen.....	23
5.1.4.2	Additionele projecten	25
5.1.4.3	Overige opbrengsten	25
5.1.5	Overhead	26
5.1.6	Onvoorzien.....	26
5.1.7	Mutaties reserves	26
5.2	Overzicht incidentele lasten en baten.....	26
6	Balans en toelichting	28
6.1	Balans	28
6.2	Toelichting op de balans	28
6.2.1	Vaste activa	28
6.2.2	Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	29
6.2.3	Liquide middelen.....	29
6.2.4	Overlopende activa.....	29
6.2.5	Eigen vermogen.....	29
6.2.6	Voorzieningen.....	30

6.2.7	Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	30
6.2.8	Overlopende passiva	30
6.3	Gebeurtenissen na balansdatum	31
7	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	32
7.1	Wet- en regelgeving	32
7.2	Algemene waarderingsgrondslagen	32
7.3	Activa	32
7.3.1	Materiële vaste activa	32
7.3.2	Vlottende activa	32
7.4	Passiva	33
7.4.1	Eigen vermogen	33
7.4.2	Vlottende passiva	33
7.5	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	33
8	Besluit Algemeen Bestuur	35
9	Bijlagen	37
9.1	Exploitatierkening	37
9.2	Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld	39
9.3	BBV-informatie	40
9.4	Wet normering topinkomens	42
9.5	Kwantitatieve verantwoording realisatie programma's	43
9.5.1	Programma T&V	43
9.5.1.1	Milieu-inrichtingen	43
9.5.1.2	Bodembescherming en bodemkwaliteit	43
9.5.1.3	Natuurbescherming	44
9.5.1.4	Lucht, geluid en externe veiligheid	44
9.5.1.5	Omgevingswet	46
9.5.1.6	Overige taken	46
9.5.1.7	Kritische Prestatie Indicatoren T&V	48
9.5.2	Programma T&H	50
9.5.2.1	Toezicht	50
9.5.2.2	Overlast	50
9.5.2.3	Duurzaamheid	51
9.5.2.4	Handhaving	53
9.5.2.5	Overige taken	54
9.5.2.6	Totaalbeeld	54
9.5.2.7	Kritische Prestatie Indicatoren T&H	54
9.6	Totaalbeeld raming en realisatie werkplannen	57
9.7	Raming en realisatie werkplan T&V	58
9.8	Raming en realisatie werkplan T&H	61
10	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	65
11	Begrippen- en afkortingenlijst	72

1 Aanbieding

1.1 Inleiding

Voor u ligt de jaarrekening 2019. Voor de Omgevingsdienst Haaglanden was er sprake van een intensief en ook interessant jaar met soms onverwachte maatschappelijke en politieke ontwikkelingen met name op het gebied van de natuurbeschermingswet (stikstof en PFAS). Daarnaast was er ook nog de nodige aandacht voor evenementen op het gebied van vuurwerk en vreugdevuren.

In 2019 hebben enkele wijzigingen plaatsgevonden in de bestuurssamenstelling. DB en AB-bestuurslid van het eerste uur gedeputeerde Rik Janssen heeft afscheid genomen van de provincie en daarmee ook de ODH en zet zijn carrière voort in de Eerste Kamer. Rik is jaren een stabiele factor geweest in ons bestuur. Verder heeft er een tussentijdse vervanging plaatsgevonden bij één van de gemeentelijke AB-vertegenwoordigers.

In het Koersplan 2018-2022 zijn afspraken gemaakt over de introductie van een systeem van nacalculatie. Deze nacalculatie vindt nu gekoppeld aan deze jaarrekening voor het eerst plaats en de eerste conclusie is dat er sprake is van een relatief rustig beeld waarbij de meeste deelnemers ruim binnen de bandbreedte van 10% blijven.

De digitale wereld ontwikkelt zich in sneltreinvaart waarbij de dienst net als in voorafgaande jaren veel inspanningen moet doen om mee te gaan met de ontwikkelingen van de tijd. Er moet daarbij veel tijd, geld en energie geïnvesteerd worden om systemen (op grond van veroudering of wet- en regelgeving) te vervangen (zoals het VTH-systeem, HRM en financieel systeem) en aan te passen aan eisen van de tijd. Tevens moet de dienst een up-to-date archiefsysteem hebben en maken de ontwikkelingen rond het Digitaal Stelsel Omgevingswet de digitale opgave complexer. Er wordt hierbij zowel landelijk samengewerkt als met de vier andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten.

Het financieel resultaat komt voor bestemming uit op een plus van € 528.651. Dit is met name een gevolg van een achterblijvende vraag op sommige werkgebieden als gevolg van politieke en maatschappelijke ontwikkelingen (stikstofproblematiek, PFAS). Dit positieve resultaat kent derhalve een incidenteel karakter omdat het met name een gevolg is van niet verrichte werkzaamheden. Overeenkomstig de afspraken in het Koersplan vind er in dit verband een nacalculatie plaats.

Het werkpakket van de ODH is in 2019 wederom gegroeid. Sommige extra werkzaamheden hebben een tijdelijk en anderen een blijvend karakter maar structureel gezien blijft er een stijgende tendens zichtbaar. De ODH is hiermee de grootste van de niet-BRZO diensten en is daarbij tevens een van de weinige diensten van het land geen bouwteken in haar pakket heeft. De overdracht van de asbesttaken (BOR 2017) heeft in 2019 deels plaatsgevonden en zal in 2020 volledig worden afgerond.

Per 1-1-2020 heeft een verandering van de rechtspositie van ambtenaren plaatsgevonden. De aanleiding is de komst van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) waarbij ambtenaren op 1 januari 2020 verhuizen van het ambtenarenrecht naar het 'normale' private arbeidsrecht. De ODH heeft zich in dit kader aangesloten bij de werkgeversvereniging voor gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen (niet-gemeenten). Alle hierbij aangesloten organisaties kunnen hun medewerkers vooralsnog dezelfde arbeidsvoorwaarden blijven bieden als in de Cao Gemeenten.

2019 was niet zomaar een regulier jaar. Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, schommelingen in vraag en aanbod van met name vergunningen, technologische ontwikkelingen, druk op het personeel, overdracht nieuwe taken en intensivering van bestaande taken e.d. vragen veel van de organisatie en het vooruitzicht is niet dat op korte termijn veel veranderingen op dit gebied plaats zullen vinden. Het is een interessante periode maar de druk is daarmee ook hoog.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 vindt u een samenvatting van de financiële verantwoording van de jaarrekening. In hoofdstuk 3 is het jaarverslag opgenomen en hoofdstuk 4 behandelt de paragrafen. Hoofdstuk 5 behandelt de jaarrekening en in hoofdstuk 6 is de balans met toelichting opgenomen. De grondslagen voor waardering en resultaatbepaling worden behandeld in hoofdstuk 7, waarna in hoofdstuk 8 het besluit van het Algemeen Bestuur is opgenomen. De bijlagen zijn in hoofdstuk 9 opgenomen, waarna in hoofdstuk 10 de controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen. De jaarrekening wordt afgesloten met een begrippen- en afkortingenlijst.

2 Jaarrekening in één oogopslag

2.1 Algemeen

Dit hoofdstuk geeft voor de programma's Toetsing en Vergunningverlening (T&V) en Toezicht en Handhaving (T&H) de realisatie op de begroting 2019 weer. In paragraaf 2.2 wordt het jaarrekeningresultaat op programmaniveau weergegeven en in paragraaf 2.3 wordt de verkorte balans van de ODH weergegeven om inzicht te geven in de vermogenspositie.

2.2 Jaarrekeningresultaat

Tabel 1 Programmaverantwoording

Omschrijving	Realisatie 2018	Primitieve begroting 2019	Eerste wijziging	V/N incl. resultaat-bestemming 2018	NUN 2019	Administr. wijzigingen	Totaal wijzigingen	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Vershil 2019
1 Programma Toetsing en Vergunningverlening	7.295.094	6.802.000	378.800	-15.000	-23.400	1.091.600	1.432.000	8.234.000	7.616.318	617.682
2 Programma Toezicht en Handhaving	6.486.374	6.240.500	179.100	630.900	-2.500	-118.400	689.100	6.929.600	6.751.905	177.695
Totaal lasten programma's	13.781.468	13.042.500	557.900	615.900	-25.900	973.200	2.121.100	15.163.600	14.368.223	795.377
3 Algemene dekkingsmiddelen	-22.243.410	-21.223.100	-838.400	-493.000	-15.200	-1.381.600	-2.728.200	-23.951.300	-23.115.891	-835.409
4 Overhead	8.737.051	8.274.700	279.400	10.300	41.100	408.400	739.200	9.013.900	9.010.468	3.432
5 Heffing Vpb	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Onvoorzien	0	43.300	1.100	-7.800	0	0	-6.700	36.600	0	36.600
Saldo van baten en lasten	275.109	137.400	0	125.400	0	0	125.400	262.800	262.800	0
7 Mutaties reserves										
<u>Stortingen reserves</u>										
AR: resultaat jaarrekening 2017	2.379	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AR: resultaat jaarrekening 2018	0	0	0	41.900	0	0	41.900	41.900	41.916	-16
<u>Onttrekking reserves</u>										
AR: saldo jaarrekening 2017	-131.279	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AR: saldo jaarrekening 2018	0	0	0	-167.300	0	0	-167.300	-167.300	-167.316	16
AR: programma Duurzaamheid	-38.725	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AR: egalisatie deelnemersbijdrage	-274.800	-137.400	0	0	0	0	-137.400	-137.400	-137.400	0
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-442.425	-137.400	0	-125.400	0	0	-125.400	-262.800	-262.800	0
Gerealiseerd resultaat	-167.316	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Resultaatbestemming

De jaarrekening 2019 sluit met een onverdeeld positief resultaat van € 528.651. Bij besluit van 26 juni 2019 heeft het Algemeen Bestuur (AB) besloten met ingang van 2019 over te gaan tot een systeem van nacalculatie. Afrekening vindt plaats op basis van het werkelijk aantal bestede uren en het werkelijk uurtarief en niet op basis van gerealiseerde producten en diensten (output). Een jaarrekeningresultaat wordt om die reden collectief op basis van de voorcalculatie over de deelnemers verdeeld, waarna op basis van het werkelijk aantal bestede uren de bijdrage per deelnemer wordt berekend.

Indien het verschil van de deelnemersbijdrage tussen voor- en nacalculatie zich binnen de bandbreedte van 10% bevindt dan wordt het verschil meegenomen naar een volgend dienstjaar via een vordering of schuld op de balans. Is het verschil van de deelnemersbijdrage tussen voor- en nacalculatie meer dan 10% dan wordt het verschil buiten de bandbreedte van 10% met de deelnemer afgerekend.

Het onverdeelde resultaat van 2019 van € 528.651 is verrekend met de deelnemersbijdrage en toegevoegd aan de balanspost overlopende passiva.

In hoofdstuk 5.1 is een nadere toelichting opgenomen op de programmaverantwoording opgenomen.

2.3 Vermogenspositie

Tabel 2 Verkorte balans

Activa	31-12-2019	31-12-2018	Passiva	31-12-2019	31-12-2018
Vaste activa	1.438.649	1.333.206	Eigen vermogen	1.071.385	1.334.186
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.	16.539.559	15.151.767	Voorzieningen	298.074	362.228
Liquide middelen	21.765	4.766	Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.951.669	3.653.626
Overlopende activa	429.174	1.007.751	Overlopende passiva	13.108.019	12.147.450
TOTAAL ACTIVA	18.429.147	17.497.490	TOTAAL PASSIVA	18.429.147	17.497.490

De post vaste activa geeft de stand van de investeringen in materiële vaste activa na afschrijvingen weer die ten laste zijn gebracht van de door het Algemeen Bestuur (AB) in 2012 beschikbaar gestelde kredieten voor ICT van € 1.685.000 en voor huisvesting en inventaris van € 354.000. In 2017 heeft het AB voor de vervanging van ICT-investeringen een krediet beschikbaar gesteld van € 2.375.000, waarna in 2018 bij Voorjaarsnota 2018 een aanvullend krediet van € 75.000 is beschikbaar gesteld voor de aanschaf van tablets voor de mobiele toezichtapplicatie. Bij Voorjaarsnota 2019 is in verband met de uitbreiding van de huisvesting een aanvullend krediet huisvesting en inventaris van € 85.000 beschikbaar gesteld.

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar bestaan met name uit de eind 2019 gefactureerde deelnemersbijdragen over 2020 en de rekeningcourant Schatkistbankieren. De liquide middelen betreft het saldo dat ultimo van het jaar aan banksaldi beschikbaar was. De in de overlopende activa opgenomen posten hebben betrekking op kosten die in 2019 zijn betaald, maar die betrekking hebben op 2020 alsmede nog te ontvangen bijdragen in de additionele projectkosten.

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het onverdeelde rekeningresultaat. Het onverdeelde resultaat van € 528.651 is op basis van het besluit van het AB van 26 juni 2019 verrekend met de deelnemersbijdrage en toegevoegd aan de balanspost overlopende passiva.

De voorzieningen bestaan uit het saldo van de voorziening verlofrechten latende organisatie en de voorziening werkloosheidsuitkeringen. De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar bestaan voornamelijk uit nog af te dragen BTW, loonheffing, sociale premies en pensioenpremies.

De overlopende passiva bestaan uit de over het eerste halfjaar van 2020 bij de deelnemers in rekening gebrachte voorschotbijdragen, de gefactureerde dwangsommen, de verrekening met de deelnemers op basis van nacalculatie en uit nog te nog te ontvangen facturen van in 2019 geleverde goederen en diensten.

Meer gedetailleerde informatie is opgenomen onder 6.1 Balans.

2.4 Wet normering topinkomens

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de ODH. Het voor de ODH toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000 (het algemene bezoldigingsmaximum).

Het WNT-maximum voor de leden van het AB bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

De ODH heeft in 2019 geen topfunctionarissen en leden en voorzitters van interne toezichthoudende organen, waarvan de bezoldiging boven het bezoldigingsmaximum uitkomt.

In bijlage 9.4 is de verantwoording van de ODH op grond van de WNT opgenomen.

3 Jaarverslag

3.1 Realisatie programma's

Jaarlijks wordt per deelnemer een werkplan opgesteld als basis voor de uitvoering van vergunningverlening¹, toezicht² en handhavingstaken (VTH-taken). De taken zijn in 2019 grotendeels uitgevoerd volgens dit werkplan. Er wordt zaakgericht gewerkt ondersteund door digitale processen en op basis van de bestuurlijk vastgestelde PDC³ van de omgevingsdiensten in Zuid-Holland. Op de VTH-taken zijn de kwaliteitscriteria van de Wabo van toepassing en de kaders die worden gesteld in de wet VTH.

Financiering vindt plaats op basis van output, dat wil zeggen aan de hand van de per opdrachtgever te leveren producten en diensten. De deelnemersbijdrage is op basis van voorcalculatie vastgesteld. Verantwoording over 2019 vindt conform de bestuurlijke afspraak plaats op basis van nacalculatie op basis van het aantal gerealiseerde uren.

Het werkaanbod is voor een groot deel vraag gestuurd en daardoor deels afhankelijk van externe ontwikkelingen en factoren. Het gaat dan vooral om vergunningaanvragen, meldingen, klachten en toezichtresultaten die leiden tot verder toezicht en/of handhaving. In de diverse voortgangsrapportages (juni en september) en de jaarrapportage is aan de deelnemers ambtelijk uitgebreid gerapporteerd over de voortgang en de uitgevoerde werkzaamheden per deelnemer.

Over de voortgang van het werkplan wordt tussentijds (ambtelijk) gerapporteerd indien de daadwerkelijke kentallen (in uren) significant afwijken van de kentallen (in uren) van de begroting. Deze afwijkingen worden in de Voorjaars- of Najaarsnota gerapporteerd indien ook sprake is van een effect op de totale deelnemersbijdrage. De kwantitatieve verantwoording (aantallen) is opgenomen in bijlage 9.5 en vindt plaats op basis van de registratie van werkzaamheden in het zaakstelsel.

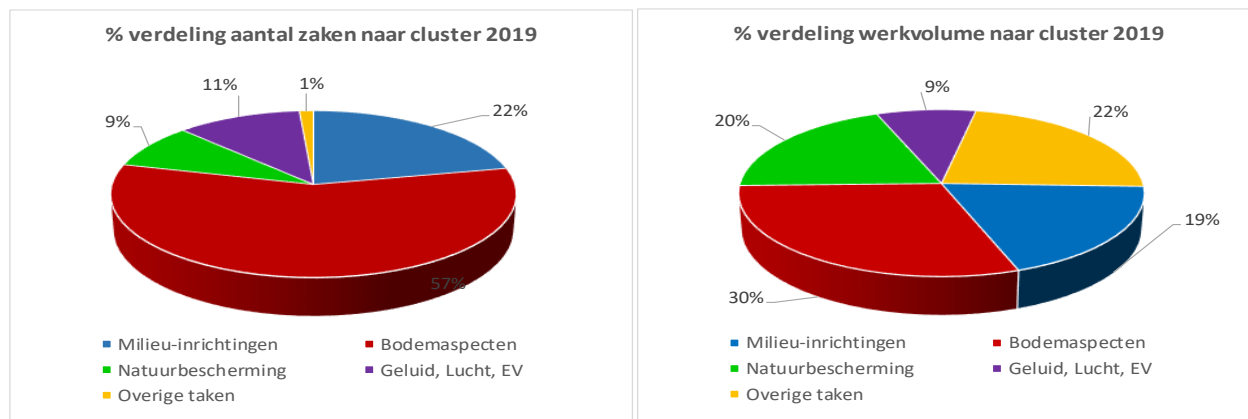
3.2 Programma Toetsing en Vergunningverlening

Het programma T&V bestaat uit de volgende werkvelden:

- Milieu-inrichtingen
- Bodembescherming en bodemkwaliteit
- Natuurbescherming
- Lucht, geluid en externe veiligheid
- Omgevingswet en
- Overige taken

In grafiek 1 is een grafische weergave opgenomen van het aantal zaken per werkveld en het aandeel in % van het werkveld van het totaal werkvolume.

Grafiek 1 Procentuele verdeling naar cluster op basis van gerealiseerde aantallen en gerealiseerd werkvolume

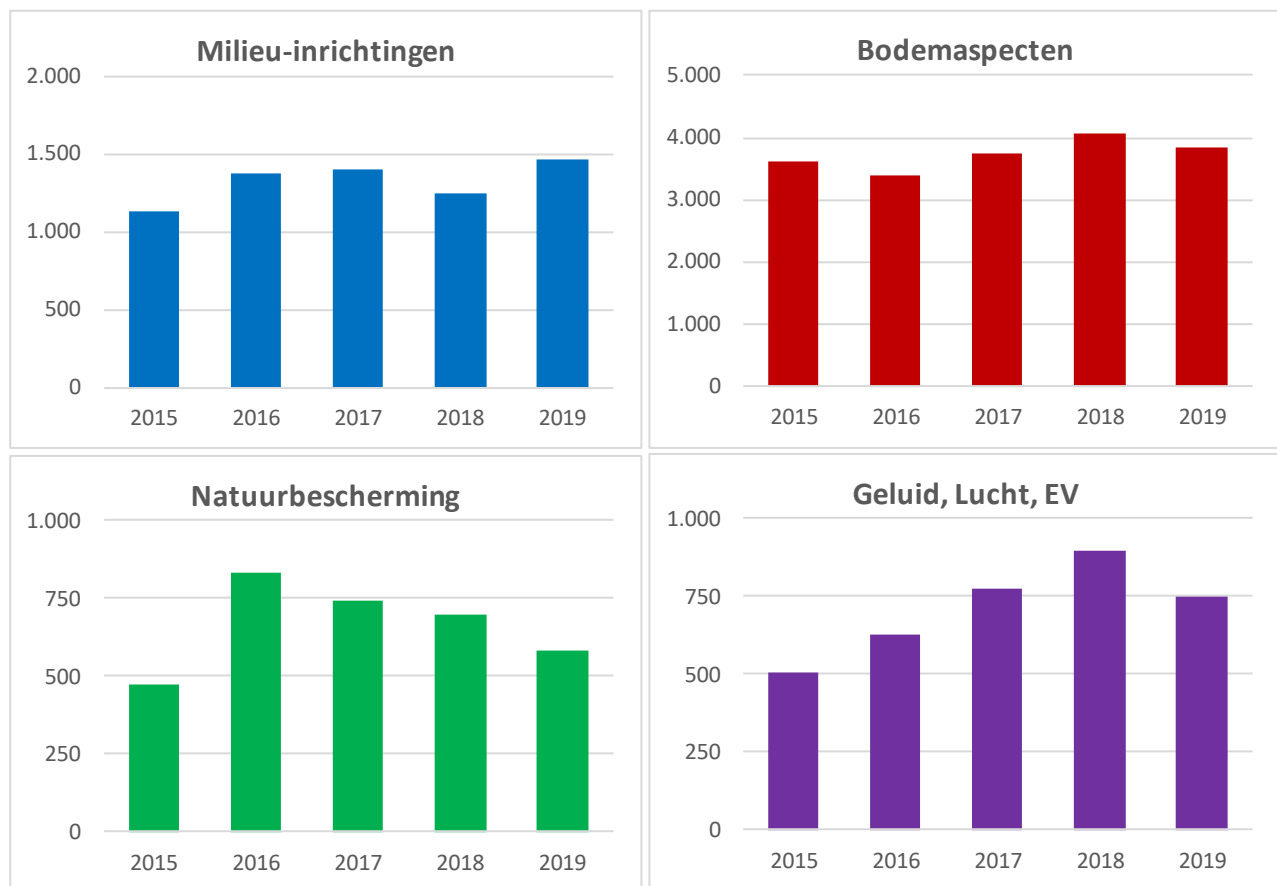
¹ Onder "vergunningverlening" wordt tevens begrepen de taken op het gebied van toetsing en advisering

² Onder "toezicht" wordt tevens begrepen het behandelen van overlastmeldingen

³ Producten- en Diensten Catalogus Omgevingsdiensten Zuid-Holland, versie 1.0 d.d. 9 september 2013

De taken zijn uitgevoerd conform de werkplannen van de individuele deelnemers (zie bijlage 9.5). Het gaat daarbij om de reguliere wettelijke taakuitvoering (meldingen, toetsingen, vergunningen en beschikkingen) en de opgedragen taken ter ondersteuning van bijvoorbeeld planontwikkeling of MER-procedures. Daarnaast zijn met name op het gebied van Bodem, Externe veiligheid en Geluid op reguliere basis adviestaken verricht voor verschillende opdrachtgevers. Verder zijn veranderingen in regelgeving opgepakt en geïmplementeerd, zoals ontwikkelingen op het vlak van natuurregelgeving en de voorbereiding op de Omgevingswet. Voor de gemeente Rijswijk is een pilot uitgevoerd voor de afhandeling van asbest-slopmeldingen.

Grafiek 2 Aantal gerealiseerde zaken per werkveld (2015-2019)

Het totaal aantal uitgevoerde zaken binnen het programma T&V is lager dan de oorspronkelijke raming voor 2019. Dit zit vooral bij de werkvelden bodem en Milieu & RO. Deze daling heeft een incidenteel karakter en is vooral gekoppeld aan de problematiek rond stikstof en PFAS en de remmende invloed daarvan op de ontwikkeling van woningbouwlocaties. Fluctuaties in vraag als gevolg van externe factoren doen zich overigens elk jaar voor en zijn van grote invloed op het werkaanbod.

Voor natuurbescherming is 2019 een intensief jaar geweest. Met de vernietiging van het PAS eind mei 2019 ontstond voor natuurvergunningen op het aspect stikstof een grote verandering. Over een lange periode is het moeilijk geweest om natuurvergunningen (Natura 2000) af te geven en dat heeft een duidelijk remmende werking op de productie gehad.

Op het vlak van de soortenbescherming is het aantal ontheffingsaanvragen hoog. De afhandeling van deze aanvragen is door de strikte regelgeving en het detailniveau van de te beoordelen aanvragen zeer arbeidsintensief. De afhandelingsnelheid heeft daarbij ook nogal eens te lijden van onvoldoende kwaliteit van de aanvragen en onderliggende ecologische onderzoeken en onderbouwingen.

De voorbereiding op de Omgevingswet (Ow) vindt plaats samen met de gemeenten en provincie in diverse overleggen en werkgroepen en ook door nieuwe regelgeving inhoudelijk te beoordelen en desgevraagd van commentaar te voorzien. Verder worden de landelijke ontwikkelingen gevolgd en is bij enkele gemeenten deelgenomen aan een zogenaamde vergunningentafel om ervaring op te doen met een meer integrale benadering van de afhandeling van aanvragen.

In de werkplannen is tijd ingeruimd voor een aantal zogenaamde 'overige taken' waaronder ondersteuning bestuur en beleidsafdelingen, bouwtoezicht, participatie in netwerken en externe overleggen, inbreng in crisisorganisatie, als ook bezwaar en beroep. Belangrijke oorzaak voor een intensivering op deze inzet is de grote vraag naar dossierinzage en dossierinformatie. In het kader van "digitale dienstverlening" zijn in 2019 digitale aanvraag- en meldingsformulieren ontwikkeld, zodat op een uitzondering na, alle aanvragen volledig digitaal kunnen plaatsvinden.

Een meer gedetailleerde verantwoording is opgenomen in bijlage 9.5.1.

3.3 Programma Toezicht en Handhaving

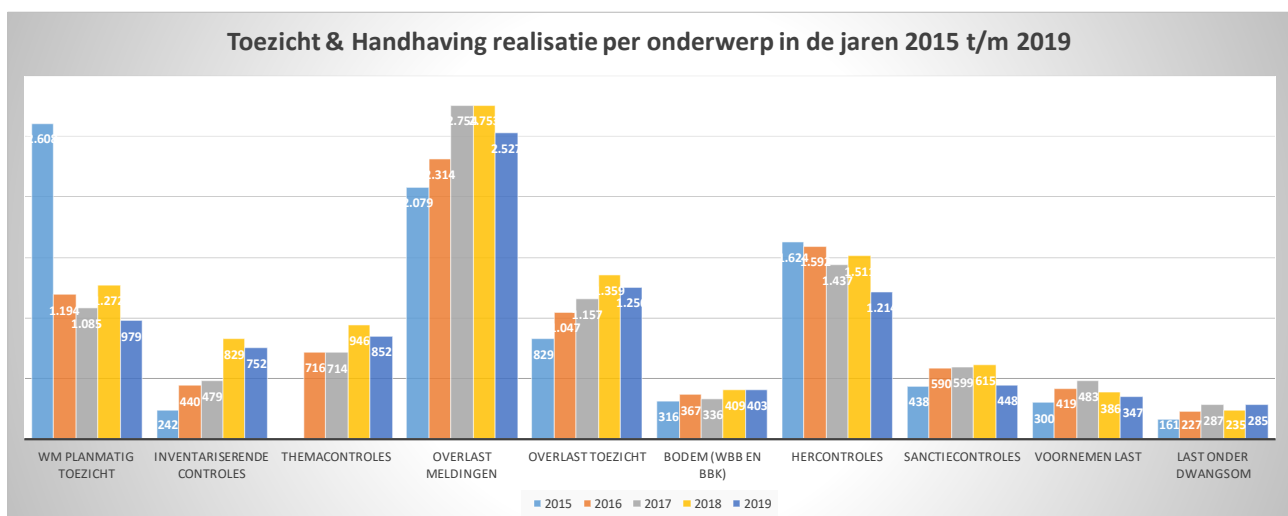
Het programma T&H bestaat uit de volgende werkvelden:

- Toezicht
- Overlast
- Duurzaamheid
- Handhaving
- Overige taken

2019 was een beheersbaar jaar waarbij het programma grosso modo is uitgevoerd conform de werkplannen. Enerzijds is het aantal uitgevoerde zaken binnen het programma gemiddeld 10% onder de prognose uitgekomen. Voor 2019 was een aantal van 13.265 zaken gepland terwijl uiteindelijk een aantal van 11.912 zaken is uitgevoerd. Dit komt o.a. door de late overdracht van de EED bevoegdheid (halverwege het jaar) en een afname van het aantal overlastmeldingen met als kanttekening dat dit zaken betreft met relatief weinig tijdsbeslag. Er zijn in 2019 ook minder her- en sanctiecontroles nodig geweest.

De *overall* tijdsbesteding ligt anderzijds wel rond de prognose. Voor twee gemeenten is begonnen met de uitvoering van asbesttaken; voor Rijswijk is gedurende het gehele jaar het toezicht op de sanering van asbest uitgevoerd en voor Midden-Delfland vanaf 1 december.

Grafiek 3 Realisatiecijfers T&H 2015 - 2019

Tabel 3 Overzicht uitgevoerd toezicht 2015 – 2019

Toezicht en handhaving	Gerealiseerd				
	2015	2016	2017	2018	2019
Totaal aantal zaken	11.460	11.947	12.506	13.760	11.912
waarvan:					
Wm planmatig toezicht (integrale controles)	2.608	1.194	1.085	965	979
Inventariserende controles	242	440	479	829	752
Themacontroles	N.v.t.	716	714	946	852
Overlastmeldingen	2.079	2.314	2.754	2.753	2.527
Overlasttoezicht	829	1.047	1.157	1.359	1.256
Bodem (Wbb en Bbk)	316	367	336	365	403
Hercontroles	1.624	1.592	1.437	1.425	1.214
Sanctiecontroles	438	390	599	615	448
Voornemen last	300	419	483	386	347
Last onder dwangsom	161	227	287	235	216
Totaal	8.597	8.706	9.331	9.878	8.994

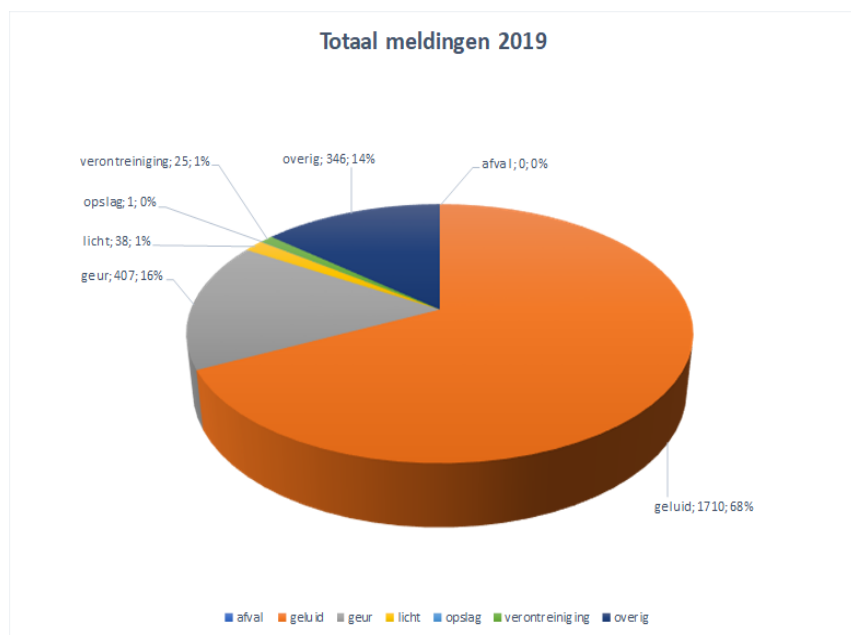
Er is een aantal meer specifieke en projectmatige werkzaamheden verricht zoals:

- Risico Register Gevaarlijke Stoffen (RRGS): controle van de inrichtingen die op de risicokaart staan op naleving van wetgeving en juistheid van gegevens in het RRGS.
- Controle op vuurwerkevenementen;
- Controle op (open en gesloten) bodem-energiesystemen (WKO's);
- Ketentoezicht op grondstromen en asbest.

De inzet op de handhaving is lager uitgevallen dan van tevoren is ingeschat en is ook iets afgenomen t.o.v. vorig jaar.

Er zijn 2.527 overlastmeldingen geweest tegen 2.753 in 2018. De trendbreuk die zich vorig jaar aankondigde in de stagnering van de groei van het aantal meldingen lijkt nu omgezet in een daling.

Grafiek 4 Overlastmeldingen per type overlast in 2019

Tabel 4 Aantal overlastmeldingen

Soort melding	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Afval	71	43	36	32	44	0
Geluid	1.243	1.503	1.598	1.977	1.953	1.710
Geur	617	408	582	577	452	407
Licht	44	69	57	108	51	38
Opslag	9	2	3	1	0	1
Overig	39	28	26	19	241	346
Verontreiniging	23	26	12	40	12	25
Totaal	2.046	2.079	2.314	2.754	2.753	2.527

Een meer gedetailleerde verantwoording is opgenomen in bijlage 9.5.2.

3.4 Kwaliteitscriteria VTH

Het is belangrijk dat de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken goed is geregeld. De kwaliteit wordt op twee manieren gewaarborgd. In gemeentelijke en provinciale verordeningen wordt de kwaliteit geregeld voor zover het betreft het organiseren van voldoende menskracht. In het Besluit omgevingsrecht zijn de procescriteria vastgelegd m.b.t. de kwaliteit van het uitvoerings- en handhavingsbeleid. Naast de kwaliteitseisen opgenomen in het BOR en de verordeningen voert de ODH ook structureel onderzoek uit naar de klanttevredenheid en doet de ODH mee aan externe kennisdeling door het samen met gemeenten en provincies deelnemen aan visitaties door en bij andere omgevingsdiensten.

Gemeentelijke nota VTH

In 2019 is er onder leiding van de gemeente Den Haag gezamenlijk gewerkt aan een gemeentelijke nota VTH die in 2020 zal worden voorgelegd aan DB en AB waarna deze ter vaststelling wordt aangeboden aan de colleges van B&W. Met deze nota wordt het uniforme VTH uitvoerings- en handhavingsbeleid voor de Omgevingsdienst Haaglanden gebundeld, waardoor transparantie en samenhang ontstaat. Het opgestelde uniforme uitvoeringsbeleid van de Omgevingsdienst Haaglanden betreft een raamwerk van reeds vastgestelde (handhavings- en gedoogstrategie) en nieuwe strategieën (toezicht-, preventie- en vergunningenstrategie) en vormt daarmee het uitvoeringskader voor het jaarlijkse uitvoeringsprogramma van de negen gemeentelijke participantenopdrachtgevers van de Omgevingsdienst Haaglanden. De provincie werkt al langer met een eigen nota VTH.

Probleemanalyse en prioriteiten

Samen met alle gemeenten zijn in 2015 de effecten van het niet naleven van de milieuregels in kaart gebracht. Dit heeft geleid tot een prioritering van het toezicht waar het AB van de ODH op 1 juli 2015 mee heeft ingestemd. Deze regionale probleemanalyse en prioriteitenstelling is voor de periode 2016 - 2020 vastgesteld door de gemeenten en dient als uitgangspunt voor het opstellen van de jaarwerkplannen voor wat betreft het uitvoeren van preventief toezicht. Het uitvoeren van een probleemanalyse is een cyclisch proces, voor de periode 2021-2024 dient een nieuwe probleemanalyse te worden vastgesteld. Daarom is in 2019 de oude methodiek geëvalueerd. In het evaluatierapport worden de bevindingen beschreven en worden aanbevelingen gedaan. Geconcludeerd kan worden dat er de afgelopen 4 jaar conform de systematiek is gewerkt. De risicoscore en het jaarlijkse naleefgedrag van een branche bepaalt het type toezicht bij de branche. In 2020 wordt bekeken of de methodiek verder verfijnd kan worden, door bijv. te monitoren op voorschriftniveau i.p.v. branche. De nieuwe probleemanalyse en prioriteiten staat in het AB van juni 2020 op de agenda, zodat deze in de tweede helft van 2020 vastgesteld kan worden door de colleges van B&W.

Kwaliteitssysteem, protocollen en werkinstructies

In 2019 is een kwaliteitsmanagementsysteem opgesteld welke naast een algemeen beschrijvend deel ook de procedures, werkinstructies en een risico-inventarisatie per werkproces bevat. Het beschrijvende deel van het kwaliteitshandboek is af. De procedures en werkinstructies zijn nagenoeg allemaal beschreven. In het kader van het beheer en verbetering zullen er structureel werkzaamheden plaats blijven vinden.

Gemeentelijke en provinciale verordeningen

Acht van de negen gemeenten en de provincie hebben inmiddels een verordening vastgesteld, waarin de kwaliteit van de VTH-taken wordt geregeld. Binnen Haaglanden hebben gemeenten en provincie besloten dat voor alle taken die bij de ODH zijn ondergebracht de landelijk geldende kwaliteitscriteria gelden.

De kwaliteitscriteria 2.1 hebben betrekking op de zgn. kritieke massa. Aangegeven wordt welke expertises een omgevingsdienst in huis moet hebben, voor de taakuitvoering, ook is voor elke expertise aangegeven hoeveel over hoeveel vliegreuren een medewerker moet beschikken die de activiteit uitvoert.

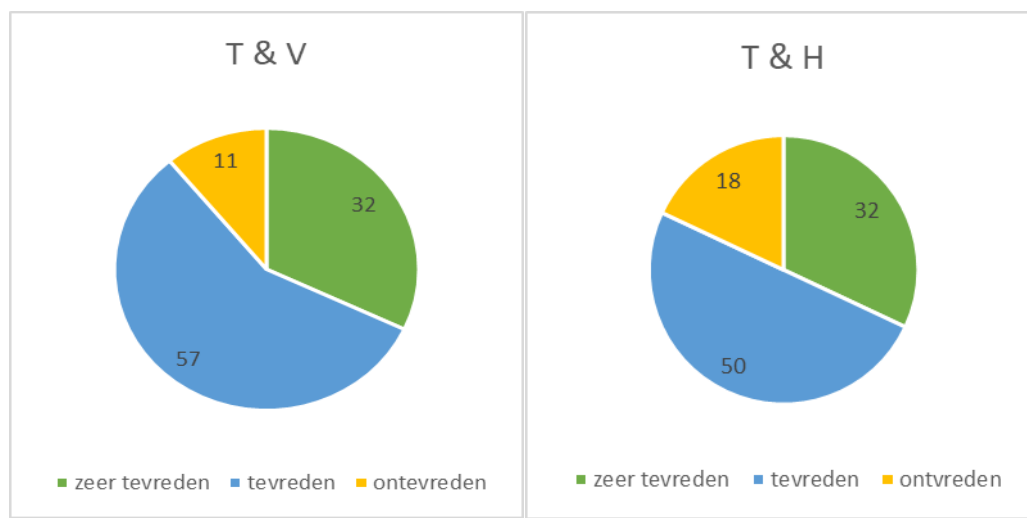
In 2019 zijn deze landelijke kwaliteitscriteria in opdracht van het IPO en de VNG geactualiseerd. De ODH heeft daarover meegedacht door deelname aan de landelijke kerngroep. De kwaliteitscriteria sluiten na deze update weer aan bij de uitvoeringspraktijk.

In het Algemeen Bestuur van 26 juni 2014 is – na de constatering dat de ODH in de basis voldoet aan de kwaliteitscriteria – het Verbeterplan Kwaliteitscriteria 2.1 ODH vastgesteld. Dit plan is in overleg met de deelnemers opgesteld en geeft aan waar de ODH nog verbeterlagen kan maken. Jaarlijks worden de acties uit dit verbeterplan gemonitord. Er hebben in 2019 geen wijzigingen plaatsgevonden die een effect hebben gehad op de uitkomst van de toetsing van destijds.

3.5 Klanttevredenheidsonderzoek

Hoe tevreden zijn onze afnemers over de door ons geleverde producten? Deze vraag staat centraal in het klanttevredenheidsonderzoek. Onze afnemers ontvangen per mail een enquête om deze vraag te beantwoorden. De meting betreft het primaire proces, dus toezicht en handhaving, toetsing en vergunningverlening en advisering.

Grafiek 5 Resultaten klanttevredenheidsonderzoek 2019

In het jaar 2019 zijn voor beide uitvoeringsprogramma's klanttevredenheidsonderzoeken (KTO) verstuurd. Het gemiddelde responspercentage is 26%. Dit betreft zowel bedrijven als particulieren (overlastmelding). Opvallend is dat de respons bij mensen die overlast ervaren een stuk hoger is, namelijk 41%. Van deze 41% is 50% van de respondenten ontevreden. Uit deze cijfers blijkt een relatie tussen het ervaren van overlast en het ontevreden zijn over de oplossing en het willen reageren op een KTO.

4 Paragrafen

In het Besluit Begroting en Verantwoording zijn zeven verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de omgevingsdienst. Om die reden zijn de paragrafen lokale heffingen, grondbeleid en verbonden partijen niet opgenomen.

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft een indicatie over de mate waarin de ODH in staat is onvoorziene tegenvallers op te vangen. Inzicht in het weerstandsvermogen van de ODH is belangrijk om de continuïteit van de organisatie te kunnen garanderen. Het benodigd weerstandsvermogen kan worden bepaald als het risicoprofiel bekend is. Het risicoprofiel omvat alle onderkende risico's voor de dienst, waarbij per risico de mate van beheersing is vastgesteld om inzicht te verkrijgen in hoeverre een risico daadwerkelijk kan optreden. Vervolgens kan een relatie worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen (de benodigde weerstandscapaciteit) en de middelen en mogelijkheden die de dienst beschikbaar heeft om niet begrote, substantiële kosten financieel op korte termijn af te kunnen dekken (de beschikbare weerstandscapaciteit).

Het streven is om de impact van de risico's te minimaliseren. Dit betekent dat een beoogde weerstandscapaciteit dat ten minste voldoende is. In de door het AB op 27 juni 2016 vastgestelde *Nota Weerstandsvermogen en risicomanagement* is een gewenst ratio voor de weerstandscapaciteit vastgesteld tussen de 1,0 en 1,4. Daarnaast is bepaald dat de maximumomvang van de incidentele weerstandscapaciteit is gebaseerd op het risicoprofiel waarbij voor de gekwantificeerde risico's en niet-gekwantificeerde risico's wordt uitgegaan van een maximum van 5% van de bij begroting geraamde structurele exploitatielasten; voor het deel dat uitgaat boven de 5% zijn de deelnemers verantwoordelijk.

Tabel 5 Richtlijnen weerstandscapaciteit

Betekenis ratio	Ratio weerstandscapaciteit
Uitstekend	$> 2,0$
Ruim voldoende	$1,4 < X < 2,0$
Voldoende	$1,0 < x < 1,4$
Matig	$0,8 < X < 1,0$
Onvoldoende	$0,6 < X < 0,8$
Ruim onvoldoende	$< 0,6$

Tabel 6 Weging risicoprofiel (financiële bandbreedte en waarschijnlijkheid)

Klasse Kans (waarschijnlijkheid)

Kans	
1. Zeer klein	1-20%
2. Klein	21-40%
3. Gemiddeld	41-60%
4. Groot	60-80%
5. Zeer groot	81-100%

Klasse Financiële Bandbreedte

Financiële gevolgen	
1. Zeer klein	Financieel risico $x < € 50.000$
2. Klein	$€ 50.000 < x < € 100.000$
3. Gemiddeld	$€ 100.000 < x < € 200.000$
4. Groot	$€ 200.000 < x < € 500.000$
5. Zeer groot	$x > € 500.000$

Met behulp van een risicoscore kunnen risico's worden gerangschikt en wordt inzichtelijk welke risico's het meest belangrijk zijn om te worden beheerst. De risicoscore wordt bepaald door de klassen van kans en gevolg te vermenigvuldigen volgens onderstaande formule, waarbij de maximale score 25 is (5*5).

Tabel 7 Risicomatrix.

		Impact				
Kans		x < € 50.000	€ 50.000 < x > € 100.000	€ 100.000 < x > € 200.000	€ 200.000 < x > € 500.000	x > € 500.000
Kans	Zeer groot (81-100%)	5	10	15	20	25
	Groot (61-80%)	4	8	12	16	20
	Gemiddeld (41-60%)	3	6	9	12	15
	Klein (21-40%)	2	4	6	8	10
	Zeer klein (0-20%)	1	2	3	4	5

4.1.1 Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de structurele weerstandscapaciteit (de post onvoorzien) en de incidentele weerstandscapaciteit (de algemene reserve). Voorzieningen behoren niet tot de weerstandscapaciteit.

De weerstandscapaciteit inclusief de post onvoorzien (2020) bedraagt ultimo 2019 € 1.116.500. De incidentele weerstandscapaciteit (exclusief onvoorzien) bedraagt € 1.071.400.

Tabel 8 Weerstandscapaciteit

Weerstandscapaciteit	Bedrag	Nog te muteren	Restant capaciteit
Algemene Reserve (stand per 31-12-2019)	1.071.386	0	1.071.386
Onvoorzien (structureel)	45.100	0	45.100
Totaal weerstandscapaciteit	1.116.486	0	1.116.486

4.1.2 Risicoanalyse

Het AB heeft op 27 juni 2016 de Nota Weerstandsvermogen en risicomanagement vastgesteld. Het risicoprofiel is berekend op een kwantificeerbaar risico van € 1.020.000. De weerstandscapaciteit bedraagt exclusief de post onvoorzien € 1.071.400.

Het AB heeft tevens besloten om de maximumomvang van de weerstandscapaciteit (algemene reserve) te baseren op het risicoprofiel waarbij voor de gekwantificeerde risico's en niet-gekwantificeerde risico's wordt uitgegaan van een maximum van 5% van de bij begroting geraamde structurele exploitatielasten. Het totaal van de geraamde structurele exploitatielasten bedraagt over 2020 € 22.797.000 zodat de maximumomvang kan worden bepaald op 5% van € 22.797.000 is € 1.139.900. Op basis van het risicoprofiel bedraagt de omvang € 1.020.000. Daarmee is de in de Algemene reserve aanwezige weerstandscapaciteit € 51.400 hoger dan noodzakelijk voor een weerstandratio van 1,0 en € 68.500 minder dan de afgesproken maximumomvang van de weerstandscapaciteit.

4.1.3 Beheersmaatregelen

Bij de vaststelling van de *Nota Weerstandsvermogen en risicomanagement* is besloten gebruik te maken van het model Integraal risicomanagement, een standaard methodiek voor het identificeren en beheersen van risico's. In 2019 heeft een nadere inventarisatie van de risico's plaatsgevonden, waarbij o.a. risico's omtrent fraude en cyberrisico's zijn meegenomen. De planning is erop gericht het aangepaste risicoprofiel en de daarvoor benodigde beheersmaatregelen medio 2020 op te leveren. Vooralsnog is het huidige risicoprofiel (zie tabel 9) ongewijzigd opgenomen.

Tabel 9 Risicoprofiel

Soort risico	Omschrijving risico	Effect	Impact	Kans	Risico-score	Beheersmaatregel	Bandbreedte financieel risico	Benodigde weerstandscapaciteit
Bedrijfsproces	Uitval bijzondere omstandigheden	Exploitatieverlies	Zeer groot	Gemiddeld	15	Verzuimbeleid	€ 0,8 miljoen	400.000
Juridisch/aansprakelijkheid	Aansprakelijkheid handelen ODH	Exploitatieverlies	Groot	Gemiddeld	12	Aansprakelijkheidsverzekering	€ 0,5 miljoen	200.000
Materieel	Uitval van hard- en softwaresystemen	Exploitatieverlies	Zeer groot	Zeer klein	5	Noodstroomvoorziening en uitwijk	€ 2,0 miljoen	200.000
	Het buiten gebruik zijn van de huisvesting	Exploitatieverlies	Zeer groot	Zeer klein	5	-	€ 1,4 miljoen	140.000
Product/dienst	Verschil vraag en aanbod producten en diensten	Schaalnadeel	Zeer groot	Zeer klein	5	Flexibele schil (nog te vormen)	€ 0,8 miljoen	80.000
Totaal gekwantificeerde risico's								1.020.000

T.a.v. de in het risicoprofiel opgenomen risico's zijn de volgende beheersmaatregelen getroffen:

1. Uitval door bijzondere omstandigheden zoals ziekteverzuim: het verzuimbeleid en de toepassing daarvan binnen de ODH heeft ook in 2018 nadrukkelijk aandacht gekregen. Langdurige ziektegevallen worden met regelmaat met de leidinggevendenden besproken in het Sociaal Medisch Team (SMT) met als doel een zo snel mogelijke re-integratie. Tevens wordt aandacht besteed aan eventueel veelvuldig kort verzuim;
2. Aansprakelijkheid door handelen ODH: voor zover de dienst aansprakelijk wordt gesteld voor enige vorm van schade is een verzekering afgesloten. Er bestaat de mogelijkheid dat er gedeeltelijke dekking zal zijn. Een inschatting te maken van een orde van grootte is ondoenlijk omdat de diversiteit van mogelijke aansprakelijkheidsstellingen groot is. Omdat voor grote bedragen er naar verwachting een afwijkend proces zal worden gelopen, is in dit kader een bedrag van € 0,5 miljoen in relatie tot het weerstandsvermogen benoemd;
3. Uitval hard- en softwaresystemen: t.a.v. hardware is d.m.v. het realiseren van uitwijkmogelijkheden als mede het optimaliseren van de condities in de primaire werksituatie net als in 2016 geïnvesteerd in het beperken van de risico's. Bij een calamiteit zullen deze voorzieningen ervoor zorgdragen dat zowel het bedrijfsproces als de beschikbaarheid van gegevens niet voor lange tijd ontregeld zijn en er geen data verloren gaan;
4. Het buiten gebruik zijn van de huisvesting: de ODH maakt als huurder gebruik van een deel van het gebouw van de provincie Zuid-Holland. Bij brand of een andere calamiteit waarbij de huisvesting verloren gaat moet zo snel als mogelijk naar vervangende huisvesting worden gezocht;
5. Verschil vraag en aanbod producten en diensten: doel van de ODH is een dienst te zijn die in staat is doelmatig en doelgericht de huidige en toekomstige VTH-taken uit te voeren en integrale adviezen uit te brengen over ontwikkeling en behoud van een duurzame leefomgeving. Het streven is erop gericht deze kennis binnen de dienst beschikbaar te hebben. Incidenteel gevraagde kennis kan 'van de markt' worden betrokken. De strategische personeelsplanning is daarop afgestemd. Doel is een relatief grote harde kern te hebben met veel kennis en expertise en daaromheen een flexibele schil om incidentele vragen en fluctuaties in de vraag van regulier werk op te kunnen vangen.

4.1.4 Impact Coronavirus

De maatregelen die zijn genomen om de gevolgen van het COVID -19 virus te beperken en die mogelijk gevolgen hebben voor de omvang van de werkzaamheden van de ODH zullen wij via de Voor- en Najaarsnota kenbaar maken (zie voorts toelichting onder 6.3).

4.1.5 Ratio

De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit wordt weergegeven in een ratio. Deze bedraagt ultimo 2019 $\frac{€ 1.071.400}{€ 1.020.000} = 1,05$.

Op basis van de in de Nota Weerstandsvermogen en risicomanagement opgenomen waarderingstabel kan het weerstandsvermogen ultimo 2019 als 'voldoende' worden beoordeeld.

4.1.6 Kengetallen weerstandsvermogen en risicobeheer

In 2015 is het Besluit begroting en verantwoording (BBV) aangepast. De aanpassing houdt in de begroting en het jaarverslag een zestal kengetallen moeten worden opgenomen: een kengetal netto schuldquote, een kengetal netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen, een kengetal solvabiliteitsratio, een kengetal structurele exploitatieruimte, een kengetal grondexploitatie en een kengetal belastingcapaciteit. De laatstgenoemde twee kengetallen zijn niet van toepassing op de ODH.

Tabel 10 Kengetallen weerstandsvermogen en risicobeheer

Kengetallen	Realisatie 2014	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019
Netto schuldquote	-11,3%	-13,9%	-10,5%	-4,3%	-1,6%	3,3%	0,3%
Solvabiliteitsratio	19,1%	20,6%	17,1%	10,2%	7,6%	6,6%	5,8%
Structurele exploitatieruimte	3,0%	5,5%	1,5%	-1,4%	-0,5%	-0,6%	0,6%

De netto schuldquote geeft de verhouding weer van de vlottende activa minus de vlottende passiva t.o.v. het totaal saldo van baten, exclusief mutaties reserves. De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de ODH ten opzichte van de eigen middelen.

De solvabiliteitsratio geeft de verhouding weer van het eigen vermogen t.o.v. de totale passiva en geeft aan in welke mate de ODH het eigen vermogen kan inzetten voor de dekking van de schulden (in hoeverre is de ODH in staat aan haar financiële verplichtingen te voldoen).

De structurele exploitatieruimte geeft de verhouding weer van de structurele lasten en baten t.o.v. het saldo van de baten (het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage⁴).

In bijlage 9.3 is een berekening van de ratio's opgenomen.

4.2 Financiering

4.2.1 Schatkistbankieren

Op 15 december 2013 is de wet Schatkistbankieren voor decentrale overheden in werking getreden. Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector (Rijk en decentrale overheden gezamenlijk). Iedere euro die decentrale overheden aanhouden in de schatkist, vermindert de externe financieringsbehoefte van het Rijk. Voor de ODH betekent dat de betaalrekening geen langdurig saldo groter dan € 250.000 mag hebben. Boven deze limiet moet het bedrag afgeroomd worden naar de tussenrekening bij de BNG. Deze tussenrekening wordt dagelijks op € 0 afgeroomd ten laste of gunste van de 'schatkist'.

4.2.2 Kasgeldlimiet en de renterisiconorm

Gedurende het hele jaar is er een positief liquiditeitsaldo geweest. De kasgeldlimiet en renterisico-norm is dan ook niet overschreden.

4.2.3 Kredieten

Op 22 juni 2017 heeft het AB een investeringskrediet ICT beschikbaar gesteld van € 2.200.000. Bij besluit van 30 november 2017 is het investeringskrediet ICT met € 175.000 verhoogd naar € 2.375.000. Bij Voorjaarsnota 2018 is voor de aanschaf van tablets t.b.v. een mobiele toezichts-applicatie een aanvullend krediet van € 75.000 beschikbaar gesteld, waarmee het totale ICT-krediet is verhoogd naar € 2.450.000. Voor een overzicht van de kredieten wordt verwezen naar tabel 12 bij paragraaf 4.4.

⁴ Het percentage van 0,6% geeft de stand weer per 31-12-2019. Ultimo 2019 was sprake van een structureel exploitatietekort vanwege het AB-besluit om in 2019 een deel van de structurele lasten te dekken middels een incidentele onttrekking aan de Algemene reserve.

4.3 Bedrijfsvoering

De afdeling Bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van de milieuprogramma's. Het welslagen van deze programma's is mede afhankelijk van de doelmatigheid, transparantie en kwaliteit van de bedrijfsvoering. De externe dienstverlening is gebaat bij een goede interne bedrijfsvoering. De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de realisatie van de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Tot en met 2017 werden de kosten van alle ondersteunende activiteiten die niet rechtstreeks aan de programma's konden worden toegerekend over de programma's verdeeld op basis van de direct aan de programma's toe te rekenen fte's op begrotingsbasis. Met ingang van 2018 worden de kosten van de ondersteunende activiteiten, hierna te noemen overhead, op één centrale plaats in de begroting vermeld. Voor een toelichting wordt verwezen naar 5.1.5.

4.3.1 Personeel en organisatie

In 2019 heeft wederom een aantal structurele taakuitbreidingen plaatsgevonden (ter omvang van € 328.200). Daarnaast is voor een bedrag van € 513.900 aan incidentele opdrachten verstrekt als aanvulling op de werkplannen. Om aan de gegroeide huisvestingsbehoefte te kunnen voldoen is in 2018 uitbreiding van de huisvesting gevraagd. Medio 2019 is het aantal m² van 2.988 met 313 m² uitgebreid naar 3.301 m².

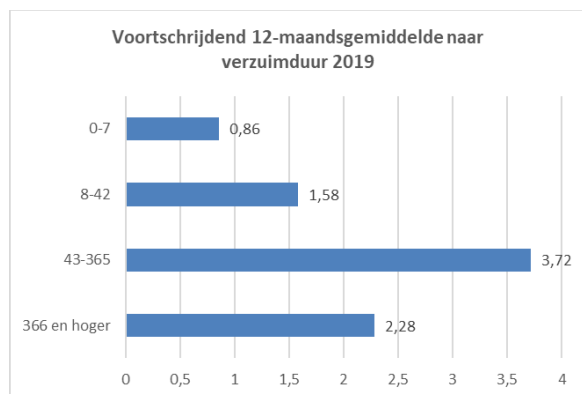
De frictiekosten van enkele boven-formatieve medewerkers in de BV-organisatie is in 2019 als gevolg van pensionering van een medewerker afgenomen.

De arbeidsmarkt is de laatste jaren meer in beweging gekomen en de ODH heeft daar ook mee te maken gekregen. Er is een relatief hoog aantal vacatures dat voornamelijk bij specialistische functies in het primaire proces zit en beperkt is in de overhead. Er wordt gestreefd naar een maximum van 10% bij T&V waar een groot deel van het werk vraag gestuurd en/of additioneel, dus van tijdelijke aard is. In de rest van de organisatie wordt gestreefd naar een maximale flexibele schil van 5%.

Om in de vulling van het gestegen aantal vacatures te voorzien zijn er extra inspanningen geleverd op het vlak van arbeidsmarktcommunicatie door o.a. aanwezigheid op Hogescholen in de regio en de Nationale Carrièrebeurs. Hierdoor zijn veel nieuwe jongeren aangetrokken zowel rechtsreeks op functies als in een startersprogramma. Omdat naar het nu laat aanzien het verloop groot blijft en er tevens een groeiende behoefte aan specialistische functies is waarin de markt niet of nauwelijks kan voorzien is blijvende aandacht voor dit onderwerp noodzakelijk. Eind 2019 waren er 29 fte aan vacatures (2018: 33 fte aan vacatures), die voor een deel zijn ingevuld via externe inhuur. In 2020 blijft niet alleen aandacht nodig voor arbeidsmarktcommunicatie en werving maar ook voor binding van het zittende personeel aan de organisatie.

Het ziekteverzuimpercentage is over 2019 (inclusief langdurig zieken maar exclusief zwangerschappen) uitgekomen op 8,44% (2018 6,77%). Het ziekteverzuim ligt hoger dan de voorgaande jaren en hoger dan gewenst is. Uit grafiek 6 blijkt dat een belangrijke oorzaak hiervoor ligt bij gevallen met een lange verzuimduur. Deze langdurig ziektegevallen wegen zwaar door in de cijfers en zijn moeilijk te beïnvloeden. Uit onderzoek blijkt dat een van de belangrijke oorzaken van het ziekteverzuimcijfer ligt bij de ervaren werkdruk. Deze problematiek verdient extra aandacht en daarom heeft de ODH afgelopen jaar extra energie gestoken in preventie en voorlichting d.m.v. voorlichting over de Wet poortwachter en begeleiding van leidinggevenden in ziekteverzuimgevallen. Tevens is er regelmatig overleg geweest met de bedrijfsarts in een Sociaal Medisch Overleg met aandacht voor specifieke casuïstiek en is er ook aandacht geweest voor preventie door het aanbieden van een Periodiek Medisch Onderzoek voor alle medewerkers. De vitaliteit van medewerkers wordt gestimuleerd d.m.v. het aanbieden van diverse activiteiten (vitaliteitsweek) en vers fruit op de werkvloer. Ook is er een Risico-inventarisatieonderzoek uitgevoerd in het kader van de Arbowet. In tabel 11 is het verloop van het ziekteverzuim weergegeven over de periode 2014 t/m 2019.

Grafiek 6 Voortschrijdend 12-maandsgemiddelde naar verzuimduur

Het gemiddelde ziekteverzuimpercentage in 2018 is bij gemeenten landelijk is 5,8% (2017 5,4%; bron: Enquête Personeelsmonitor 2018 A&O fonds). Bij het opmaken van de jaarrekening waren nog geen landelijke cijfers bekend over 2019.

Tabel 11 Personeelsmonitor 2014 - 2019

Personeelsmonitor ODH	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Formatie en bezetting (ultimo jaar)						
Primair proces (exclusief management)	151,4	150,7	155,7	161,0	167,9	172,6
Ondersteuning (inclusief management)	50,5	49,9	48,1	48,1	47,6	47,1
Formatie	201,9	200,6	203,8	209,1	215,5	219,7
Bezetting	-	190,5	191,7	199,3	182,4	190,5
Vacatureruimte	-	10,1	12,1	9,8	33,1	29,2
% overhead van totale formatie	25,0	24,9	23,6	23,0	22,1	21,4
Gemiddelde leeftijd	48,0	48,6	49,0	49,6	49,4	48,0
Instroom, doorstroom, uitstroom						
% vacatureruimte van gemiddelde formatie	-	-	5,5	5,3	10,1	14,3
Instroom	-	-	9	14	13	33
Doorstroom	-	-	3	11	1	12
Uitstroom	-	-	5	9	25	21
Aantal medewerkers generatiepact (ultimo jaar)	-	-	17	24	22	20
Ziekteverzuim						
% verzuim	6,1	5,8	7,2	6,0	6,8	8,4
Opleiding en ontwikkeling						
Totaal opleidingskosten	377.262	263.014	448.732	266.279	282.165	275.873
Gemiddelde opleidingskosten per fte	-	1.381	2.341	1.336	1.547	1.448
% opleidingskosten van totale loonsom	-	2,0	3,3	1,8	1,9	1,9
Strategische personeelsplanning						
Salariskosten	13.267.416	13.428.302	13.765.214	14.897.616	15.008.714	14.813.327
Externe inhuur (exclusief inhuur ICT)	1.071.138	704.226	1.801.430	1.284.143	1.905.751	2.381.250
Totale loonkosten	14.338.554	14.132.528	15.566.644	16.181.759	16.914.465	17.194.577
Gemiddelde loonkosten per fte	-	-	72.031	76.203	78.641	79.449
% externe inhuur van totale loonkosten	7,5	5,0	11,6	7,9	11,3	13,8

4.3.2 Klachten handelen ODH

In 2019 is één formele klacht over het handelen van de ODH geregistreerd die betrekking had op een handhavingsszaak. Deze klacht is na onderzoek afgewezen en afgedaan middels de beantwoording op een verzoek tot handhaving en heeft niet geleid tot een vervolg.

4.3.3 Informatisering en automatisering

De technologische ontwikkelingen gaan razendsnel en de ICT omgeving is permanent in ontwikkeling. Daarom is een interne visie en informatiebeleid opgesteld. Ook is een informatiebeveiligingsbeleid met bijbehorende maatregelen vastgesteld. De dienst is ook begonnen met de voorverkenning van een nieuw VTH-systeem in de aanloop naar een aanbesteding ter vervanging van het huidige en verouderde Squit XO. Op het gebied van de inrichting van het ICT-landschap en de aansluiting op de bestaande landelijke systemen zijn ook in 2019 de nodige stappen gezet waarbij de architectuur en de business intelligence geoptimaliseerd zijn ter voorbereiding op de komst van het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). De voorbereidingen op de komst van de Omgevingswet (Ow) met daaraan gekoppeld het DSO zorgen ervoor dat op dit vlak blijvende inspanningen noodzakelijk zullen zijn. De ODH zal hierop moeten aansluiten en meebewegen in de ontwikkelingen. Het DSO voorziet in de digitale ondersteuning van de Ow. Het DSO is een geordend en verbonden geheel van afspraken, ICT-voorzieningen, registraties, gegevensverzamelingen en bronnen. Met dit systeem kunnen initiatiefnemers, belanghebbenden en bevoegd gezag de informatie raadplegen die zij nodig hebben bij het gebruik van de Ow. Het systeem wordt zo opgezet dat alle informatie voor iedereen snel inzichtelijk is. De ODH dient zich in dit kader te richten op twee belangrijke aspecten: het (1) beschikbaar hebben van de juiste informatie (data) op de juiste wijze en op het juiste moment voor de gebruikers en (2) het op de juiste wijze kunnen beschikbaar stellen (ontsluiten) van deze data. De digitale toekomst van gegevensopslag zal daarbij vooral gegeoriënteerd zijn. Locatiegegevens zullen de ingang zijn tot alle gegevens die erover bekend (moeten) zijn.

4.3.3.1 Informatiebeveiliging en AVG

De ODH hecht aan een goede informatiebeveiliging en heeft dit een specifiek onderwerp gemaakt in de aanbesteding van ICT beheerwerkzaamheden. De Information Security Officer (ISO) is in 2019 bezig geweest met het begeleiden van onze ICT partner en hiermee is de ICT infrastructuur op diverse plekken strakker beveiligd. Informatiebeveiliging gaat verder dan ICT en hierom zijn de eerste bewustwordingsacties onder de medewerkers ook gehouden op diverse afdelingen. Deze stappen vooruit worden gezet vanuit de ODH strategische visie op informatiebeveiliging die gebaseerd is op de nieuwe landelijke standaard: Baseline Informatiebeveiliging Overheid. Het feit dat de ODH ook de onafhankelijke DigiD Assessment heeft gehaald, geeft aan de dienst op de goede weg is. In 2020 wordt dit voortgezet met een verdere uitwerking van het informatiebeveiligingsbeleid d.m.v. nog meer bewustwordingscampagnes, specifiek informatiebeveiligingsprocedures en de versterking van ICT infrastructuur.

In 2019 zijn in het kader van de AVG vier meldingen gedaan van een datalek. In drie gevallen ging het om het onterecht verstrekken van persoonsgegevens door medewerkers van de ODH aan derden. Van deze drie datalekken is melding bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) gemaakt. Tevens is aan de betreffende teams, waar het datalek plaatsgevonden heeft, gevraagd om extra alert te zijn inzake de omgang met persoonsgegevens. In een tweetal gevallen werd door de persoon waar het om ging een verzoek tot vergetelheid ingediend. Er is conform dit verzoek gehandeld en de gegevens van de persoon zijn vernietigd. Het verzoek tot vergetelheid is gearchiveerd. De vierde melding betrof een onbekende autorisatie op het netwerk van de ODH voor een extern ingehuurd kracht. Uit onderzoek is gebleken er geen sprake was van een datalek maar van een onjuist proces door een leidinggevende. Omdat er geen sprake was van een datalek is van dit incident geen melding bij het AP gemaakt. Met de komst van een nieuwe ISO is een begin gemaakt met het optimaliseren van het verwerkingsregister. Tevens is de verwerkersovereenkomst inhoudelijk aangepast en vernieuwd. De komende tijd zal deze voorgelegd worden aan de contractpartners. Het is de bedoeling de verwerkersovereenkomst door beide partijen te laten ondertekenen en een exemplaar hiervan toe te voegen aan het contractdossier.

4.3.3.2 Digitale informatievoorziening

Het cluster Documentaire Informatie Voorziening (DIV) is verantwoordelijk voor tijdige postverwerking (zowel inkomend als uitgaand, papier en digitaal) en voor archivering. De voormalige post en reprokamer is ontwikkeld naar een moderne professionele Documentatie en Informatie Voorzieningsorganisatie. De ODH werkt volledig digitaal maar heeft nog stappen te zetten in het digitaliseren en ontsluiten van de overgenomen archieven. De implementatie van een Document Management Systeem (DMS) en een Record Management Applicatie (RMA) t.b.v. een adequate en rechtmatige archivering is volop bezig, heeft in 2019 opnieuw vertraging gekend in de implementatie. De verwachting is dat de implementatie in 2020 wordt voltooid.

4.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf heeft tot doel te laten zien hoe de ODH de instandhouding waarborgt van de kapitaalgoederenvoorraad. De kapitaalgoederen van de ODH bestaan uit twee onderdelen: investeringen in ICT en investeringen in huisvesting/inventaris. De kapitaallasten en onderhoudskosten van deze investeringen zijn opgenomen in de exploitatie.

Bij besluit van 22 juni 2017 heeft het AB bij Voorjaarsnota 2017 een investeringskrediet ICT van € 2.200.000 beschikbaar gesteld. Bij besluit van 30 november 2017 heeft het AB bij Najaarsnota 2017 nog aanvullend bedrag van € 175.000 beschikbaar gesteld. Bij Voorjaarsnota 2018 is voor de aanschaf van tablets t.b.v. een mobiele toezichts-applicatie een aanvullend krediet van € 75.000 beschikbaar gesteld, waarmee het totale ICT-krediet is verhoogd naar € 2.450.000. Ultimo 2019 was hiervan nog € 1.043.100 beschikbaar.

Bij besluit van 26 juni 2019 heeft het AB bij Voorjaarsnota 2019 een aanvullend krediet huisvesting en inventaris beschikbaar gesteld van € 85.000. Het krediet is daarmee verhoogd van € 354.000 naar € 439.000. Van het krediet huisvesting en inventaris van in totaal € 439.000 was ultimo 2019 nog een restantbudget beschikbaar van € 32.100.

In tabel 12 is een totaaloverzicht opgenomen.

Tabel 12 Kredietoverzicht

Materiële vaste activa	Krediet	Uitgaven t/m 2018	Uitgaven 2019	Totaal	Restantkrediet per 31-12-2019
Vervangingsinvestering ICT	1.150.000	583.607	265.243	848.850	301.150
Vervanging VTH-systeem	0	0	0	0	0
Vervanging financieel- en personeelssyteem	0	0	0	0	0
Vervangingsinvestering DMS/RMA	1.000.000	486.344	71.734	558.078	441.922
Vervangingsinvestering ICT nog te bepalen	300.000	0	0	0	300.000
Totaal ICT krediet	2.450.000	1.069.951	336.977	1.406.928	1.043.072
Huisvesting en inventaris	354.200	244.168	77.963	322.131	32.069
Gereedschappen, meet- en geluidsapparatuur	84.800	84.797	0	84.797	3
Totaal Krediet Huisvesting en Inventaris	439.000	328.965	77.963	406.928	32.072
Totaal	2.889.000	1.398.916	414.940	1.813.856	1.075.144

5 Jaarrekening

5.1 Programmaverantwoording

In dit hoofdstuk vindt u de verantwoording 2019 per programma.

Tabel 13 Programmaverantwoording

Omschrijving	Realisatie 2018	Primitieve begroting 2019	Eerste wijziging	V/N incl. resultaat-bestemming 2018	N/N 2019	Administr. wijzigingen	Totaal wijzigingen	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Vershil 2019
1 Programma Toetsing en Vergunningverlening	7.295.094	6.802.000	378.800	-15.000	-23.400	1.091.600	1.432.000	8.234.000	7.616.318	617.682
2 Programma Toezicht en Handhaving	6.486.374	6.240.500	179.100	630.900	-2.500	-118.400	689.100	6.929.600	6.751.905	177.695
Totaal lasten programma's	13.781.468	13.042.500	557.900	615.900	-25.900	973.200	2.121.100	15.163.600	14.368.223	795.377
3 Algemene dekkingsmiddelen	-22.243.410	-21.223.100	-838.400	-493.000	-15.200	-1.381.600	-2.728.200	-23.951.300	-23.115.891	-835.409
4 Overhead	8.737.051	8.274.700	279.400	10.300	41.100	408.400	739.200	9.013.900	9.010.468	3.432
5 Heffing Vpb	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Onvoorzien	0	43.300	1.100	-7.800	0	0	-6.700	36.600	0	36.600
Saldo van baten en lasten	275.109	137.400	0	125.400	0	0	125.400	262.800	262.800	0
7 Mutaties reserves										
Stortingen reserves										
AR: resultaat jaarrekening 2017	2.379	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AR: resultaat jaarrekening 2018	0	0	0	41.900	0	0	41.900	41.900	41.916	-16
Onttrekking reserves										
AR: saldo jaarrekening 2017	-131.279	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AR: saldo jaarrekening 2018	0	0	0	-167.300	0	0	-167.300	-167.300	-167.316	16
AR: programma Duurzaamheid	-38.725	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AR: egalisatie deelnemersbijdrage	-274.800	-137.400	0	0	0	0	0	-137.400	-137.400	0
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-442.425	-137.400	0	-125.400	0	0	-125.400	-262.800	-262.800	0
Gerealiseerd resultaat	-167.316	0	0	0	0	0	0	0	0	0

5.1.1 Toelichting programma's

De programma's zijn direct gerelateerd aan de uitvoerende afdeling met dezelfde benaming.

Tabel 14 Afwijkingen op kostensoort

Kostensoort	Programma Toetsing en Vergunningverlening			Programma Toezicht en Handhaving			Overhead		
	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Vershil 2019	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Vershil 2019	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Vershil 2019
1. Personeel	6.755.800	6.389.490	366.310	6.686.700	6.570.119	116.581	6.658.500	6.657.276	1.224
2. Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0	309.500	309.497	3
3. Indirecte kosten	353.900	353.724	176	132.500	132.204	296	2.039.800	2.038.572	1.228
4. Additionele projecten	1.124.300	873.104	251.196	110.400	49.582	60.818	6.100	5.123	977
5. Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	36.600	0	36.600
	8.234.000	7.616.318	617.682	6.929.600	6.751.905	177.695	9.050.500	9.010.468	40.032

5.1.2 Programma Toetsing en Vergunningverlening

Het programma T&V laat een onderschrijding zien € 617.700. Hiervan heeft een bedrag van € 251.200 betrekking op additionele opdrachten, waarvan op realisatiebasis minder is uitgegeven dan geraamd (zie 5.1.4.2). Van de additionele opdrachten binnen dit programma wordt een bedrag van € 60.000 doorgeschoven naar 2020. De reguliere exploitatie is per saldo € 366.500 lager uitgevallen met name door de achterblijvende vraag (zie toelichting in bijlage 9.5.1).

Voor een toelichting op de kostensoorten wordt verwezen naar bijlage 9.1.

5.1.3 Programma Toezicht en Handhaving

Het programma T&H laat een onderschrijding zien € 177.700. De additionele opdrachten laten een onderschrijding zien van € 60.800 doordat op realisatiebasis minder is uitgegeven dan geraamd (zie 5.1.4.2). Van de additionele opdrachten binnen dit programma wordt een bedrag van € 26.700 doorgeschoven naar 2020. De reguliere exploitatie is per saldo € 116.900 lager uitgevallen dan geraamd.

Belangrijkste oorzaak is dat de uitvoering van de *Informatieplicht energiebesparende maatregelen voor bedrijven en instellingen* stagnatie heeft opgelopen. Veel bedrijven hebben uitstel gevraagd omdat zij meer tijd nodig hadden dan aanvankelijk werd gedacht om de gevraagde gegevens te verzamelen. Als gevolg daarvan is de uitvoering deels doorgeschoven naar 2020 (zie ook toelichting bijlage 9.5.2).

Voor een toelichting op de kostensoorten wordt verwezen naar bijlage 9.1.

5.1.4 Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de deelnemersbijdragen, opbrengsten additionele projecten en overige opbrengsten:

• Deelnemersbijdragen	€ 21.946.500
• Additionele opdrachten	€ 927.800
• Overige opbrengsten	€ 241.600
Totaal	€ 23.115.900

In totaal is in 2019 ten opzichte van de raming € 835.400 minder aan algemene dekkingsmiddelen ontvangen:

• Deelnemersbijdragen	€ -/- 528.600
• Additionele opdrachten	€ -/- 313.000
• Overige opbrengsten	€ 6.200
Totaal	€ -/- 835.400

5.1.4.1 Deelnemersbijdragen

De bijdragen van deelnemers zijn gebaseerd op de uitvoering van de werkplannen inclusief een bijdrage van € 35.511 voor de kosten van het abonnement Nationale Databank Flora en Fauna.

Voor de uitvoering van de 'groene taken' heeft de Provincie Zuid-Holland in 2019 structureel € 250.000 overgedragen en voor de advisering Mijnbouw wet € 78.200. Voorts heeft de provincie in het kader van de uitvoering Waterwet een aanvullende opdracht op het werkplan verstrekt van maximaal € 263.700. De aanvullende opdracht is op basis van de werkelijke uitvoering na vaststelling van de Najaarsnota 2019 via een administratieve wijziging (met toepassing van artikel 24, lid 8 van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden) verlaagd met € 134.700 naar € 129.000.

Daarnaast is voor de uitvoering van de EED een bedrag van € 137.200 bij de gemeentelijke deelnemers in rekening gebracht, waarvan al € 74.500 in de deelnemersbijdrage was verdisconteerd. Dit bedrag is gelijk aan het bedrag dat de gemeentelijke deelnemers via de uitkering uit het Gemeentefonds hebben ontvangen. Vanaf 1 juli 2019 is het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat verantwoordelijk voor de beoordeling van de EED energie-audits, waarbij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) namens het Ministerie de uitvoering verzorgt. Met de RVO is de afspraak gemaakt dat de daadwerkelijke overdracht plaatsvindt vanaf 1 januari 2020.

Voor de uitvoering Informatieplicht energiebesparende maatregelen voor bedrijven en instellingen hebben de gemeentelijke deelnemers via de uitkering uit het Gemeentefonds een bedrag van € 192.100 beschikbaar gesteld. Een deel van de werkzaamheden wordt doorgeschoven naar 2020.

De gemeente Midden-Delfland heeft in 2019 een aanvullende opdracht verstrekt van € 11.800 voor de uitvoering van geluidscontroles bij evenementen. De gemeente Rijswijk heeft in 2019 als pilotproject de asbesttaken overgedragen aan de omgevingsdienst, terwijl Midden-Delfland medio december de asbesttaken heeft overgedragen. De uitgevoerde taken waren tevoren niet in het werkplan geraamd en worden op basis van nacalculatie bij de deelnemers in rekening gebracht (respectievelijk 1.273 uren Rijswijk en 21 uren Midden-Delfland).

De indexering als gevolg van loon- en prijsstijgingen heeft in 2019 tot een bijstelling van de deelnemersbijdrage geleid van € 528.200 (verhoging op basis van indexering loonsom met 2,9% en materiële lasten met 1,6% van in totaal € 588.400, waarna bijstelling indexering loonsom op basis van afgesloten cao met -0,32% naar 2,58% voor een bedrag van € -60.200).

De jaarrekening 2019 sluit met een onverdeeld positief resultaat van € 528.651. Bij besluit van 26 juni 2019 heeft het AB besloten met ingang van 2019 over te gaan tot een systeem van nacalculatie. Afrekening vindt plaats op basis van het werkelijk aantal bestede uren en het werkelijk uurtarief en niet op basis van gerealiseerde producten en diensten (output). Een jaarrekeningresultaat wordt om die reden collectief op basis van de voorcalculatie over de deelnemers verdeeld, waarna op basis van het werkelijk aantal bestede uren de bijdrage per deelnemer wordt berekend.

Indien het verschil van de deelnemersbijdrage tussen voor- en nacalculatie zich binnen de bandbreedte van 10% bevindt dan wordt het verschil meegenomen naar een volgend dienstjaar via een vordering of schuld op de balans. Is het verschil van de deelnemersbijdrage tussen voor- en nacalculatie meer dan 10% dan wordt het verschil buiten de bandbreedte van 10% met de deelnemer afgerekend. Het resultaat 2019 is verrekend met de deelnemersbijdrage en toegevoegd aan de balanspost overlopende passiva.

In tabel 15 zijn de uitkomsten van de vastgestelde methodiek nacalculatie opgenomen per deelnemer op totaalniveau en in tabel 16 is per deelnemer de afwijking weergegeven voor de afrekening/verrekening op basis van de afgesproken marge van +/-10%. In tabel 17 is de totale verrekening per deelnemer weergegeven.

Tabel 15 Nacalculatie totaal

Deelnemers	Begroting (voorcalculatie)					Realisatie (nacalculatie)					
	Bijdrage 2019 vóór onttrekking AR	Bijstelling na NUN	Bijdrage 2019 na bijstelling	Geraamde uren	Gemiddeld tarief voorcalculatie	Rekening resultaat 2019	Bijdrage na resultaat- bestemming	Quotient	Gemiddeld tarief nacalculatie	Bestede uren	Bijdrage na nacalculatie
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Delft	1.291.524	0	1.291.524	13.655	94,58	-30.608	1.260.916	1,0017	94,75	12.789	1.210.837
Den Haag	6.267.583	0	6.267.583	67.887	92,32	-152.169	6.115.414	1,0017	92,48	64.792	5.987.882
Leidschendam-Voorburg	809.191	0	809.191	8.613	93,95	-19.306	789.885	1,0017	94,11	8.119	763.550
Midden-Delfland	522.572	0	522.572	5.523	94,62	-12.380	510.192	1,0017	94,78	5.736	543.274
Pijnacker-Nootdorp	720.133	0	720.133	7.564	95,21	-16.955	703.178	1,0017	95,37	6.932	660.630
Rijswijk	595.976	0	595.976	6.371	93,55	-14.280	581.696	1,0017	93,71	7.486	700.986
Wassenaar	327.905	0	327.905	3.453	94,96	-7.740	320.165	1,0017	95,13	3.203	304.472
Westland	3.626.053	0	3.626.053	37.561	96,54	-84.193	3.541.860	1,0017	96,71	36.093	3.487.855
Zoetermeer	1.087.287	0	1.087.287	11.570	93,97	-25.934	1.061.353	1,0017	94,14	10.836	1.019.338
Provincie Zuid-Holland	7.624.398	-134.700	7.489.698	73.650	101,69	-165.086	7.324.612	1,0017	101,87	73.976	7.530.448
Totaal	22.872.622	-134.700	22.737.922	235.847	96,41	-528.651	22.209.271		96,58	229.962	22.209.271

Tabel 16 Nacalculatie per deelnemer

Deelnemers	Realisatie (nacalculatie)							
	Bijdrage 2019 na bijstelling	Bijdrage 2019 na nacalculatie	Afrekening/ verrekening	%	Transitoria		Onttrekking AR	Bijdrage na onttrekking AR
					Afrekening	Verrekening		
13	14	15	16	17	18	19	20	21
Delft	1.291.524	1.210.837	-80.687	-6,25	0	-80.687	-8.022	1.202.815
Den Haag	6.267.583	5.987.882	-279.701	-4,46	0	-279.701	-39.890	5.947.992
Leidschendam-Voorburg	809.191	763.550	-45.641	-5,64	0	-45.641	-1.614	761.936
Midden-Delfland	522.572	543.274	20.702	3,96	0	20.702	-3.299	539.975
Pijnacker-Nootdorp	720.133	660.630	-59.503	-8,26	0	-59.503	-4.459	656.171
Rijswijk	595.976	700.986	105.010	17,62	59.598	45.412	-2.579	698.407
Wassenaar	327.905	304.472	-23.433	-7,15	0	-23.433	-2.077	302.395
Westland	3.626.053	3.487.855	-138.198	-3,81	0	-138.198	-23.470	3.464.385
Zoetermeer	1.087.287	1.019.338	-67.949	-6,25	0	-67.949	-6.898	1.012.440
Provincie Zuid-Holland	7.489.698	7.530.448	40.750	0,54	0	40.750	-170.492	7.359.956
Totaal	22.737.922	22.209.271	-528.651	-2,32	59.598	-588.249	-262.800	21.946.471

Tabel 17 Te verrekenen deelnemersbijdrage

Deelnemers	Betaalde deelnemersbijdragen			Te verrekenen via balans					Verantwoording in jaarrekening 2019
	Voorschot 2019	Intensivering werkplan	Totaal betaald	Indexering	Intensivering werkplan Waterwet	Rekeningresultaat 2019		Totaal	
1	2	3	4	5	6	> 10%	< 10%	9	10
Delft	1.286.947	0	1.286.947	-3.445	0	0	-80.687	-84.132	1.202.815
Den Haag	6.244.327	0	6.244.327	-16.634	0	0	-279.701	-296.335	5.947.992
Leidschendam-Voorburg	809.734	0	809.734	-2.157	0	0	-45.641	-47.798	761.936
Midden-Delfland	508.848	11.800	520.648	-1.375	0	0	20.702	19.327	539.975
Pijnacker-Nootdorp	717.593	0	717.593	-1.919	0	0	-59.503	-61.422	656.171
Rijswijk	594.981	0	594.981	-1.584	0	59.598	45.412	103.426	698.407
Wassenaar	326.694	0	326.694	-866	0	0	-23.433	-24.299	302.395
Westland	3.612.371	0	3.612.371	-9.788	0	0	-138.198	-147.986	3.464.385
Zoetermeer	1.083.264	0	1.083.264	-2.875	0	0	-67.949	-70.824	1.012.440
Provincie Zuid-Holland	7.209.763	125.000	7.334.763	-19.557	4.000	0	40.750	25.193	7.359.956
Totaal	22.394.522	136.800	22.531.322	-60.200	4.000	59.598	-588.249	-584.851	21.946.471

Een overzicht van de deelnemersbijdrage over 2019 na verrekening nacalculatie inclusief additionele opdrachten is opgenomen in tabel 18.

Tabel 18 Deelnemersbijdragen

Deelnemers	Bijdrage volgens begroting 2019	Eerste wijziging		Vrij		Informatieplicht energiebesparing	NIN Corr. Indexatie	Bijdrage 2019 excl. intensivering	Aanvulling werkplan	Bijstelling na NIN	Totaal	Verrekening nacalculatie	Totaal na verrekening	Additionele opdrachten	Totaal bijdrage
		Nbwet	Indexatie	Mijnbouw wet	Aanvulling EED										
Delft	1.232.864	0	33.669	0	4.970	15.444	-3.445	1.283.502	0	0	1.283.502	-80.687	1.202.815	0	1.202.815
Den Haag	5.948.206	0	162.578	0	33.356	100.187	-16.634	6.227.693	0	0	6.227.693	-279.701	5.947.992	0	5.947.992
Leidschendam-Voorburg	773.419	0	21.083	0	3.643	11.589	-2.157	807.577	0	0	807.577	-45.641	761.936	0	761.936
Midden-Delfland	490.859	0	13.441	0	1.118	3.430	-1.375	507.473	11.800	0	519.273	20.702	539.975	0	539.975
Pijnacker-Nootdorp	687.494	0	18.752	0	2.775	8.572	-1.919	715.674	0	0	715.674	-59.503	656.171	10.000	666.171
Rijswijk	568.042	0	15.479	0	2.815	8.645	-1.584	593.397	0	0	593.397	105.010	698.407	0	698.407
Wassenaar	311.531	0	8.465	0	1.593	5.105	-866	325.828	0	0	325.828	-23.433	302.395	0	302.395
Westland	3.487.748	0	95.672	0	6.970	21.981	-9.788	3.602.583	0	0	3.602.583	-138.198	3.464.385	0	3.464.385
Zoetermeer	1.032.531	0	28.102	0	5.475	17.156	-2.875	1.080.389	0	0	1.080.389	-67.949	1.012.440	0	1.012.440
Provincie Zuid-Holland	6.690.404	250.000	191.159	78.200	0	0	-19.557	7.190.206	263.700	-134.700	7.319.206	40.750	7.359.956	917.809	8.277.765
Totaal	21.223.098	250.000	588.400	78.200	62.715	192.109	-60.200	22.334.322	275.500	-134.700	22.475.122	-528.651	21.946.471	927.809	22.874.281

5.1.4.2 Additionele projecten

In totaal zijn in 2019 € 1.240.800 aan zogenaamde additionele opdrachten verstrekt. Deze wijzigingen zijn op grond van artikel 24, lid 8b van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden via een administratieve wijziging verwerkt. Tot en met de Najaarsnota 2019 was een bedrag van € 1.201.200 aan additionele opdrachten verstrekt. Na de vaststelling van de Najaarsnota 2019 is door de provincie Zuid-Holland nog een tweetal opdrachten verstrekt met een totaalwaarde van € 39.600:

• Ontwikkeling werkwijzen en netwerkvorming nieuwe energie	€	14.900
• Pilot vervoersmanagement	€	24.700
Totaal	€	39.600

Doordat de lasten € 313.000 lager zijn uitgevallen dan geraamd komen ook de baten lager uit. De lasten zijn voor een totaalbedrag van € 927.800 bij de opdrachtgevers in rekening gebracht (tabel 19). Van de verstrekte opdrachten wordt een bedrag van € 86.700 doorgeschoven naar 2020.

Tabel 19 Additionele projecten

Projectomschrijving	Opdrachtgever	Budget	Kosten	Verschil	Naar 2020	Vrijval budget
E-PRTR (European Pollutant Release and Transfer Register)	Provincie Zuid-Holland	6.800	6.756	44	0	0
Advisering BRIKS gemeenten	Provincie Zuid-Holland	100.000	45.120	54.880	0	54.900
Impuls Omgevingsveiligheid (deelprogramma 2 en 3)	Provincie Zuid-Holland	46.000	24.182	21.818	0	21.800
Impuls Omgevingsveiligheid (deelprogramma 3 en 4)	Provincie Zuid-Holland	112.800	76.847	35.953	0	36.000
Werkplan Spoed en Nazorg	Provincie Zuid-Holland	476.800	384.694	92.106	0	92.100
Update bodemdata	Provincie Zuid-Holland	317.800	297.373	20.427	0	20.400
Strategisch programmaplan Datakwaliteit Omgevingsdiensten Zuid-Holland	Provincie Zuid-Holland	6.100	5.123	977	0	1.000
Digitale dienstverlening	Provincie Zuid-Holland	120.900	60.868	60.032	60.032	0
Besmettingsgevaar Legionella door Afvalwaterzuiveringsinstallaties	Provincie Zuid-Holland	4.000	3.959	41	0	0
Ontwikkeling werkwijzen en netwerkvorming nieuwe energie	Provincie Zuid-Holland	14.900	0	14.900	14.900	0
Pilot vervoersmanagement	Provincie Zuid-Holland	24.700	12.887	11.813	11.813	0
Energiecontroles 2019 Pijnacker-Nootdorp	Gemeente Pijnacker-Nootdorp	10.000	10.000	0	0	0
Totaal		1.240.800	927.809	312.991	86.745	226.200

5.1.4.3 Overige opbrengsten

De overige opbrengsten zijn € 6.200 hoger uitgevallen dan geraamd. Ten opzichte van de Najaarsnota 2019 is de vergoeding van gedetacheerd personeel € 6.200 hoger uitgevallen dan geraamd.

5.1.5 Overhead

De overhead bestaat uit de personele lasten van het management, de kosten van inhuur (waaronder ICT), algemene personeelskosten, kapitaallasten, indirecte kosten en de post onvoorzien.

De overhead laat in totaal een onderschrijding zien van € 40.000, waarvan € 36.600 betrekking heeft op de post onvoorzien. Van de overige € 3.400 heeft € 2.400 betrekking op lagere personele en indirecte kosten en € 1.000 op lagere kosten additionele opdracht programmaplan Datakwaliteit.

Voor het opstellen van een strategisch programmaplan Datakwaliteit is door de provincie Zuid-Holland in 2018 een opdracht verstrekt van € 25.500. Van deze opdracht was ultimo 2018 € 19.400 uitgegeven en is een bedrag van € 6.100 doorgeschoven naar 2019. De werkelijke kosten zijn € 1.000 lager uitgevallen dan geraamd (zie tabel 19 Additionele projecten).

5.1.6 Onvoorzien

Van de post onvoorzien is in 2019 een bedrag van € 7.800 aangewend t.b.v. het voorzitterschap ambtelijke overleggen. Ultimo 2019 resteerde nog een saldo van € 36.600.

5.1.7 Mutaties reserves

Van het rekeningresultaat 2018 van € 167.300 is een bedrag van € 125.400 aangewend voor de verwerking van aanvragen ontheffing soortenbescherming waarvan de afhandeling als gevolg van beperkte beschikbare capaciteit op de markt was doorgeschoven naar 2019. Het restantbedrag van € 41.900 is toegevoegd aan de algemene reserve.

Daarnaast is op basis van eerdere besluitvorming een bedrag van € 137.240 uit de Algemene reserve onttrokken voor de egalisatie deelnemersbijdrage als gevolg van de afgesproken productiviteitsstijging in 2019.

5.2 Overzicht incidentele lasten en baten

De in dit overzicht opgenomen lasten en baten zijn als incidenteel bestempeld, omdat deze lasten en baten alleen in 2019 zijn gerealiseerd. De andere lasten en baten hebben een meer structureel karakter en zijn daarom niet opgenomen in dit overzicht.

Tabel 20 Incidentele lasten en baten

Kostensoort	Omschrijving	Programma		Algemene dekkingsmiddelen	Reserves	Totaal
		T&V	T&H			
Personeel	Uitvoering aanvragen ontheffingen soortenbescherming Wet natuurbescherming	125.400	0	0	0	125.400
Personeel	Capaciteitsinzet i.v.m. uitvoering EED	0	137.235	0	0	137.235
Personeel	Capaciteitsinzet i.v.m. uitvoering informatieplicht energiebesparende maatregelen	0	192.109	0	0	192.109
Personeel	Capaciteitsinzet i.v.m. intensivering werkplan	129.000	11.800	0	0	140.800
Additionele projecten	Kosten additionele projecten	875.656	52.153	0	0	927.809
Overig	Overige posten	-6.000	-6.000	0	0	-12.000
Totaal incidentele lasten		1.124.056	387.297	0	0	1.511.353
Algemene dekkingsmiddelen	Bijdragen additionele projecten	0	0	-927.809	0	-927.809
Algemene dekkingsmiddelen	Vergoedingen detacheringen en uitkeringsinstanties	0	0	-185.238	0	-185.238
Algemene dekkingsmiddelen	Afwikkelingsverschillen voorgaande dienstjaren	0	0	-34.096	0	-34.096
Algemene dekkingsmiddelen	Afrekening transitoria en overige opbrengsten	0	0	-22.277	0	-22.277
Algemene dekkingsmiddelen	Bijdragen EED-gelden	0	0	-137.235	0	-137.235
Algemene dekkingsmiddelen	Bijdragen informatieplicht energiebesparende maatregelen	0	0	-192.109	0	-192.109
Algemene dekkingsmiddelen	Intensivering werkplan 2019	0	0	-140.800	0	-140.800
Algemene dekkingsmiddelen	Deelnemersbijdragen nacalculatie	0	0	528.651	0	528.651
Reserves	Onttrekking algemene reserve (aanvragen ontheffingen soortenbescherming)	0	0	0	-125.400	-125.400
Reserves	Onttrekking algemene reserve (egalisatie deelnemersbijdrage i.k.v. productiviteitsstijging)	0	0	0	-137.400	-137.400
Totaal incidentele baten		0	0	-1.110.913	-262.800	-1.373.713

Incidentele lasten

- Aanvragen ontheffingen soortenbescherming Wet natuurbescherming: voor de afhandeling aanvragen soortenbescherming Wet natuurbescherming is in 2018 door de provincie Zuid-Holland incidenteel een aanvullende opdracht verstrekt. Van de opdracht is ultimo 2018 € 125.400 via resultaatbestemming overgeheveld naar 2019 (en gedekt via een bijdrage uit algemene reserve);
- Uitvoering van de EED-richtlijn: voor de uitvoering van de EED-richtlijn hebben de gemeentelijke deelnemers via de algemene uitkering uit het Gemeentefonds in 2019 incidenteel € 137.200 ontvangen welk bedrag is doorgesluisd naar de ODH (zie ook algemene dekkingsmiddelen);

- Uitvoering informatieplicht energiebesparende maatregelen: voor de uitvoering implementatie informatieplicht energiebesparende maatregelen hebben de gemeentelijke deelnemers via de algemene uitkering uit het Gemeentefonds in 2019 incidenteel € 192.100 ontvangen welk bedrag is doorgesluisd naar de ODH (zie ook algemene dekkingsmiddelen);
- Intensivering werkplan: van de gemeente Midden-Delfland en de provincie Zuid-Holland zijn in 2019 incidentele opdrachten verstrekt als aanvulling op het werkplan voor een totaalbedrag van € 140.800 (zie 5.1.4.1 Deelnemersbijdragen);
- Additionele projecten: in 2019 is voor een totaalbedrag van € 927.800 aan additionele opdrachten verstrekt. Deze opdrachten hebben een incidenteel karakter (zie ook 5.1.4.2 Additionele projecten).

Incidentele baten

- Bijdragen additionele projecten: zie toelichting incidentele lasten;
- Vergoedingen detachering en uitkeringsinstanties: betreft incidentele baten in verband met detachering personeel en incidentele vergoedingen van uitkeringsinstanties in verband met zwangerschap;
- Afwikkelingsverschillen voorgaande dienstjaren: betreft incidentele baten die betrekking hebben op voorgaande dienstjaren;
- Afrekening transitoria en overige opbrengsten: betreft incidentele baten doordat de in de jaarrekening 2018 opgenomen transitoria te hoog zijn ingeschat;
- Bijdragen EED-gelden: zie toelichting incidentele lasten;
- Bijdragen informatieplicht energiebesparende maatregelen: zie toelichting incidentele lasten;
- Intensivering werkplan: zie toelichting incidentele lasten;
- Deelnemersbijdrage nacalculatie: het onverdeelde resultaat over 2019 van € 528.700 is op basis van het besluit van het Algemeen Bestuur van 26 juni 2019 inzake de nacalculatie verrekend met de deelnemersbijdrage en toegevoegd aan de balanspost overlopende passiva, waarna met de individuele deelnemer afrekening plaatsvindt dan wel verrekening via het werkplan 2020.
- Onttrekking algemene reserve t.b.v. aanvragen ontheffingen soortenbescherming: zie toelichting incidentele lasten;
- Onttrekking algemene reserve t.b.v. egalisatie deelnemersbijdrage in het kader van de productiviteitsstijging.

Tabel 21 Structureel evenwicht

Structureel jaarrekeningsaldo (x € 1.000)	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Saldo van baten en lasten	1.132	781	337	131	167	0
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-472	-308	-1.161	-1.308	-442	-263
Jaarrekeningsaldo na bestemming	660	473	-824	-1.177	-275	-263
Waarvan incidentele baten en lasten	-58	1.219	1.839	881	155	400
Structureel jaarrekeningsaldo	602	1.692	1.015	-296	-120	137

Uit tabel 21 blijkt een structureel jaarrekeningsaldo in 2019 van € 137.000. Vanaf 2020 is de afgesproken productiviteitsstijging naar ca. 1.400 uur gerealiseerd, waardoor de structurele lasten met € 137.400 afnemen. Met ingang van 2020 is sprake van een structureel evenwicht.

6 Balans en toelichting

6.1 Balans

Activa	31-12-2019	31-12-2018	Passiva	31-12-2019	31-12-2018
Vaste activa	1.438.649	1.333.206	Eigen vermogen	1.071.385	1.334.186
Totaal materiële activa	1.438.649	1.333.206	Algemene reserve	1.071.385	1.334.186
Materiële vaste activa	1.438.649	1.333.206	- opgebouwd rekeningresultaat	51.385	146.870
			- weerstandsvermogen	1.020.000	1.020.000
			- resultaat boekjaar	0	167.316
			Voorzieningen	298.074	362.228
			Verlofrechten latende organisatie	0	38.228
			Werkloosheidsuitkeringen	298.074	324.000
TOTAAL VASTE ACTIVA	1.438.649	1.333.206	TOTAAL VASTE PASSIVA	1.369.459	1.696.414
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.	16.539.559	15.151.767	Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.951.669	3.653.626
Vorderingen openbare lichamen	14.152.007	13.376.240	Crediteuren	542.618	510.631
Overige vorderingen	299.950	254.075	Af te dragen BTW	1.989.035	1.802.443
Rekening courant schatkistbankieren	2.086.102	1.521.452	Af te dragen loonheffing en soc. premies	1.420.016	1.340.552
Rekening courant Simplified Card	1.500	0			
Liquide middelen	21.765	4.766			
Banksaldi	21.765	4.766			
Overlopende activa	429.174	1.007.751	Overlopende passiva	13.108.019	12.147.450
Vooruitbetaalde bedragen	352.127	455.149	Vooruit gefactureerde deelnemersbijdragen	11.398.506	11.030.748
Overige overlopende activa	77.047	552.602	Vooruit gefactureerde dwangsommen	474.035	386.677
			Nog te verrekenen saldo nacalculatie	528.651	0
			Overige overlopende passiva	706.827	730.025
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	16.990.498	16.164.284	TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	17.059.688	15.801.076
TOTAAL ACTIVA	18.429.147	17.497.490	TOTAAL PASSIVA	18.429.147	17.497.490

6.2 Toelichting op de balans

6.2.1 Vaste activa

Materiële vaste activa	Boekwaarde begin 2019	Investering 2019	Afschrijving 2019	Extra afschrijving	Boekwaarde einde 2019
Hardware servers, werkplekken en ondersteunende voorzieningen	33.414	0	21.646	0	11.768
Software Infrastructuur	5.442	0	5.442	0	0
Software kantoorautomatisering	19.544	0	19.544	0	0
Software ondersteunende systemen	6.206	0	6.206	0	0
Vervangingsinvestering ICT	581.724	99.396	116.722	0	564.398
Vervangingsinvestering mobiele apparatuur	0	165.847	0	0	165.847
Vervangingsinvestering DMS/RMA	426.720	71.734	97.268	0	401.186
Vervangingsinvestering ICT nog te bepalen	0	0	0	0	0
Totaal ICT krediet	1.073.050	336.977	266.828	0	1.143.199
Huisvesting en inventaris	180.528	77.963	24.417	0	234.074
Gereedschappen, meet- en geluidsapparatuur	79.628	0	18.252	0	61.376
Totaal Krediet Huisvesting en Inventaris	260.156	77.963	42.669	0	295.450
Totaal	1.333.206	414.940	309.497	0	1.438.649

6.2.2 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Kortlopende vorderingen	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Vorderingen openbare lichamen	14.152.007	13.376.240
Overige vorderingen	299.950	254.075
Rekening courant schatkistbankieren	2.086.102	1.521.452
Rekening courant Simplified Card	1.500	0
Totaal	16.539.559	15.151.767

De vorderingen op openbare lichamen betreft nog te ontvangen bijdragen in projectkosten van € 268.419 en een bedrag van € 91.395 i.v.m. detachering, verhaal studiekosten en doorbelasting van vergaderkosten. Voorts is van openbare lichamen nog een bedrag van € 13.792.193 (inclusief BTW) openstaand zijnde de vooruit gefactureerde deelnemersbijdrage over de 1^e helft van 2020. De overige vorderingen heeft betrekking op nog te ontvangen dwangsommen voor een bedrag van € 299.950.

In het kader van de wet Schatkistbankieren zijn alle decentrale overheden vanaf 15 december 2013 verplicht hun overtollige⁵ liquide middelen op een rekening courant bij het Ministerie van Financiën te storten.

6.2.3 Liquide middelen

Liquide middelen	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Banksaldi	21.765	4.766
Totaal	21.765	4.766

6.2.4 Overlopende activa

Overlopende activa	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Vooruitbetaalde bedragen	352.127	455.149
Overige overlopende activa	77.047	552.602
Totaal	429.174	1.007.751

De overlopende activa bestaat uit door leveranciers vooruit gefactureerde bedragen die betrekking hebben op 2020 (vooruitbetaalde bedragen). Van de overige overlopende activa heeft een bedrag van € 133.247 betrekking op nog te ontvangen projectkosten additionele opdrachten en een bedrag van € 62.100 heeft betrekking op nog te verrekenen deelnemersbijdrage als gevolg van aanpassing loonindex van € - 60.200 en nog te ontvangen deelnemersbijdrage i.v.m. uitvoering Waterwet van € 4.000.

6.2.5 Eigen vermogen

Reserves 2019	Beginstand 2019	Stortingen	Onttrekkingen	Eindstand 2019
Algemene Reserve	1.166.870	41.915	137.400	1.071.385
Resultaat boekjaar 2018	167.316		167.316	0
Totaal	1.334.186	41.915	304.716	1.071.385

De jaarrekening 2018 sloot met een positief resultaat van € 167.316. Bij besluit van 26 juni 2019 heeft het AB besloten om van het rekeningresultaat 2018 van € 167.316 via budgetoverheveling € 125.400 in te zetten voor de uitvoering van in 2018 niet afgehandelde ontheffingsaanvragen soortenbescherming Wet natuurbescherming (Wnb) en het restantbedrag van € 41.915 in de Algemene reserve te storten.

In de primitieve begroting 2019 is rekening gehouden met een onttrekking uit de Algemene reserve van € 137.400 ten behoeve van de egalisatie van de deelnemersbijdragen als gevolg van het besluit van het AB de productiviteit in de periode 2017 tot en met 2020 te verhogen naar ca. 1.400 uur per productieve fte.

⁵ Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak.

6.2.6 Voorzieningen

Voorzieningen 2019	Beginstand 2019	Stortingen	Onttrekkingen	Eindstand 2019
Verlofrechten latende organisatie	38.228	0	38.228	0
Werkloosheidsuitkeringen	324.000	0	25.926	298.074
Totaal	362.228	0	64.154	298.074

T.b.v. de verlofsaldi, die zijn meegebracht door de medewerkers, is in 2013 in een voorziening 'verlofrechten latende organisatie' in het leven geroepen. In 2019 is het restantbedrag van € 38.228 aan verlofrechten opgenomen waardoor de voorziening 'leeg' is met als gevolg dat de voorziening wordt opgeheven.

Voor een tweetal medewerkers heeft het 'van werk naar werk' traject als gevolg van de in 2016 besloten wijzigingen en aanvullingen op het inrichtings- en personeelsplan (I&P-plan) niet tot het gewenste resultaat geleid. Zij hebben vanaf 1 januari 2019 recht op een werkloosheidsuitkering. De ODH heeft als risicodragers een voorziening gevormd voor de dekking van de (bovenwettelijk) werkloosheidsuitkering waardoor de kosten van de werkloosheidsuitkeringen niet op de exploitatie in toekomstige jaren drukken. In 2019 is een bedrag van € 25.926 aan werkloosheidsuitkering uitgekeerd.

6.2.7 Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Kortlopende schulden	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Crediteuren	542.618	510.631
Af te dragen BTW	1.989.035	1.802.443
Af te dragen loonheffing en soc. premies	1.420.016	1.340.552
Totaal	3.951.669	3.653.626

Het crediteurensaldo betreft de nog openstaande facturen per 31 december 2019. Voorts was ultimo 2019 nog een bedrag aan BTW af te dragen van € 1.989.035 en een bedrag van € 1.420.016 aan loonheffing, sociale premies en pensioenpremies.

6.2.8 Overlopende passiva

Overlopende passiva	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Vooruit gefactureerde deelnemersbijdragen	11.398.506	11.030.748
Vooruit gefactureerde dwangsommen	474.035	386.677
Nog af te rekenen/verrekenen resultaat nacalculatie	528.651	0
Overige overlopende passiva	706.827	730.025
Totaal	13.108.019	12.147.450

De vooruit gefactureerde deelnemersbijdrage bevat de in 2019 gefactureerde deelnemersbijdrage over het eerste halfjaar van 2020.

Ultimo 2018 was een bedrag van € 386.677 aan dwangsommen gefactureerd. In 2019 is een bedrag van € 239.750 aan nieuwe dwangsommen gefactureerd en is een bedrag van € 122.767 aan ontvangen dwangsommen aan de deelnemende gemeenten uitbetaald. In overleg met de opdrachtgevers is een bedrag van € 29.625 afgeboekt. Van het saldo van € 474.035 is ultimo 2019 een bedrag van € 174.085 ontvangen. Dit bedrag wordt nadat het volledige bedrag van de dwangsom is geïnd aan de deelnemende gemeenten uitbetaald.

Op basis van de bij besluit van 26 juni 2019 door het AB vastgestelde methodiek nacalculatie wordt het rekeningresultaat van € 528.651 via de balans met de deelnemers verrekend/afgerekend.

De overige overlopende passiva bestaan met name uit nog te ontvangen facturen van in 2019 geleverde goederen en diensten voor een bedrag van € 706.827.

6.3 Gebeurtenissen na balansdatum

Het COVID-19 (Corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar kan wel gevolgen hebben voor de uitvoering van de begroting 2020. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren. In de rapportages over de VJN en NJN zal aandacht worden gegeven aan de (financiële) gevolgen.

7 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

7.1 Wet- en regelgeving

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

7.2 Algemene waarderingsgrondslagen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. Voor zover relevant wordt met oninbaarheid rekening gehouden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben (met uitzondering van de opgebouwde vakantiegelden). Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De gehanteerde valuta is de Euro.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het wettelijke verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals vakantiegelden en vakantiedagen.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Op basis van de aanbevelingen van de commissie BBV geldt hetzelfde voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een jaarlijks constante ontwikkeling.

7.3 Activa

7.3.1 Materiële vaste activa

Materiele vaste activa met *economisch* nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Afschrijving vindt op lineaire wijze plaats met ingang van het jaar volgend op het jaar waarin de investering is gedaan op basis van de verwachte gebruiksduur. Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven.

De ODH kent geen vaste activa met maatschappelijk nut.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn:

a. Kosten onderzoek en ontwikkeling	4 jaar
b. Gereedschappen, meet- en geluidsapparatuur	5 jaar
c. Hardware en software automatisering met uitzondering van mobiele telefoons en tablets	5 jaar
d. Huisvesting en Kantoorinventaris	10 jaar

Specifieke investeringsbijdragen van derden, evenals aangewezen reserves worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven, conform de door het algemeen bestuur besloten wijze en termijnen. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

7.3.2 Vlottende activa

Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling (statische methode) van de inbaarheid van de vorderingen. Op basis hiervan zijn vorderingen uit hoofde van sociale voorzieningen

geheel voorzien. De overlopende activa en liquide middelen zijn eveneens op basis van de nominale waarden gewaardeerd.

Onder de overlopende activa worden opgenomen:

1. de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel;
2. overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.

7.4 Passiva

7.4.1 Eigen vermogen

Het totale eigen vermogen is gelijk aan het eigen vermogen van voorgaand jaar vermeerderd of verminderd met het resultaat voor bestemming. Voor zover het bestuur gedurende het jaar al besluiten over bestemmingsreserves heeft genomen, zijn de effecten van deze besluiten in de stand van die reserves per jaareinde verwerkt. Uit het resultaat voor reservemutaties en de effecten van genoemde bestuursbesluiten betreffende goedgekeurde reservemutaties volgt een resultaat voor bestemming, dat als een gescheiden post van het eigen vermogen is gepresenteerd. De reserves van het eigen vermogen worden onderscheiden in een algemene reserve en bestemmingsreserves. De overige bestemmingsreserves zijn door het bestuur ingesteld voor specifieke doeleinden, zoals de financiering van activa, verwachte bijdrage in projecten of relevante risico's. Voor alle bestemmingsreserves geldt dat het bestuur over de aard en omvang kan beslissen.

7.4.2 Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn op basis van de nominale waarden gewaardeerd. Onder de overlopende passiva worden afzonderlijk opgenomen:

- a) verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- b) de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;
- c) overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

7.5 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Artikel 53 van de BBV verplicht de ODH om in de toelichting op de balans inzicht te geven in de financiële verplichtingen waaraan de ODH is verbonden, voor zover die verplichtingen financiële consequenties hebben voor toekomstige jaren en deze verplichtingen niet zijn opgenomen in een balanspost. In de uitwerkingen van dit artikel is aangegeven dat alleen politiek-bestuurlijke en financieel gezien belangrijke verplichtingen dienen worden opgenomen:

- Huurcontract en dienstverleningsovereenkomst met de provincie Zuid-Holland ca. € 706.000 per jaar;
- Contract/SLA printers met Canon ca. € 22.000 per jaar;
- Leasecontract wagenpark met Multilease ca. € 70.000 per jaar;
- Contract Skilled Servicedesk met KPN/Call2 incl. uitwijkvoorziening ca. € 280.000 per jaar;
- Licentiekosten Roxit zaaksysteem Squit ca. € 250.000 per jaar;
- Licentiekosten Circle Software Group post- en archiefsysteem ca. € 72.000 per jaar;
- Licentiekosten Afas geïntegreerd salaris-, financieel-, en HRM-systeem Profit ca. € 63.000 per jaar;
- Verlofrechten € 583.400.

8 Besluit Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Haaglanden;

Gelezen het voorstel van het Dagelijks Bestuur van 9 april 2020;

Gelezen het verslag van bevindingen van de onafhankelijke accountant;

Gelezen het verslag en het advies van de rekeningcommissie;

Gelezen de reactie van het Dagelijks Bestuur van 11 juni 2020;

BESLUIT:

- De Ontwerp Jaarstukken 2019 vast te stellen;
- De voorziening verlof latende organisatie op te heffen;
- Het resultaat van de nacalculatie van € 528.651 met de deelnemers af te rekenen op basis van de vastgestelde methodiek nacalculatie (zoals opgenomen in tabel 16).

Aldus besloten in de openbare vergadering van het algemeen bestuur op 24 juni 2020.

De secretaris,

De voorzitter,

Ir. L.P. Klaassen

Drs. ing. R.C. Paalvast

9 Bijlagen

9.1 Exploitatierkening

Exploitatie-overzicht	Realisatie 2018	Primitieve begroting 2019	Eerste wijziging	VJN incl. resultaat-bestemming 2018	NJN	Admin. wijzigingen	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Verschil 2019
1 Personeel	18.763.412	18.344.900	765.600	376.600	15.200	598.700	20.101.000	19.616.885	484.115
2 Kapitaallasten	236.032	558.200	14.200	-262.900	0	0	309.500	309.497	3
3 Indirecte kosten	2.662.534	2.414.100	57.500	512.500	0	-457.900	2.526.200	2.524.500	1.700
5 Additionele projecten	856.541	43.300	0	0	0	1.197.500	1.240.800	927.809	312.991
6 Onvoorzien	0	0	1.100	-7.800	0	43.300	36.600	0	36.600
Totaal lasten	22.518.519	21.360.500	838.400	618.400	15.200	1.381.600	24.214.100	23.378.691	835.409
8 Algemene dekkingsmiddelen	-22.243.410	-21.223.100	-838.400	-493.000	-15.200	-1.381.600	-23.951.300	-23.115.891	-835.409
Totaal baten	-22.243.410	-21.223.100	-838.400	-493.000	-15.200	-1.381.600	-23.951.300	-23.115.891	-835.409
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	275.109	137.400	0	125.400	0	0	262.800	262.800	0
9 Mutatie reserves									
Storting	2.379	0	0	41.900	0	0	41.900	41.916	-16
Onttrekking	-444.804	-137.400	0	-167.300	0	0	-304.700	-304.716	16
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-442.425	-137.400	0	-125.400	0	0	-262.800	-262.800	0
Gerealiseerd resultaat	-167.316	0	0	0	0	0	0	0	0

De totale lasten (inclusief additionele projecten) komen in 2019 uit op € 23.378.691 en dat is € 835.409 lager dan geraamd. De totale baten (inclusief additionele projecten) komen in 2019 uit op € 23.115.891 en dat is eveneens € 835.409 lager dan geraamd.

De post personeel bestaat uit de salariskosten van eigen personeel, de inhuur van derden, opleidingskosten en algemene personeelskosten. De inhuur en inkoop diensten t.b.v. ICT (o.a. Servicedesk en uitwijkvoorziening), die in de begroting, voorjaarsnota en najaarsnota waren verantwoord onder de post indirecte kosten zijn in de jaarrekening verantwoord onder de post personeel.

Hierna is per hoofdkostensoort een toelichting opgenomen van de verschillen (afgerond op honderdtallen).

Personeel

De post personeel is in totaal € 484.100 lager uitgevallen dan geraamd door:

• Minder personele lasten T&V door achterblijvende vraag	€	366.400
• Minder personele lasten T&H met name door informatieplicht energiebesparende maatregelen voor bedrijven en instellingen	€	116.700
• Minder personele lasten BV (overhead)	€	1.000
Totaal	€	484.100

Voor een toelichting zie bijlage 9.5.

Kapitaallasten

In de primitieve begroting was een post kapitaallasten opgenomen van € 558.200, die na indexatie is opgehoogd met € 14.200 tot € 572.400. Bij Voorjaarsnota 2019 is de post kapitaallasten verlaagd met € 262.900.

De vrijkomende middelen zijn incidenteel ingezet voor het verder operationeel maken van de ondersteunende systemen t.b.v. het borgen van kennis en vaardigheden en het verbeteren van de systemen. Daarnaast zijn de incidentele middelen ingezet in het kader van de ontwikkelopgave van de Omgevingswet, de uitvoering en verdere optimalisering van het beveiligingsbeleid, de uitvoering van het strategisch personeelsplan, de implementatie van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) en ICT-aanbestedingstrajecten (waaronder het primaire VTH-systeem en het ondersteunend systeem Financiën, HRM en salarisadministratie).

In 2019 zijn geen financieringsmiddelen aangetrokken.

Indirecte kosten

De indirecte kosten bestaan uit huisvestingskosten, ICT-kosten, vervoerskosten en overige bedrijfskosten. In totaal zijn de indirecte kosten in 2019 € 1.700 lager uitgevallen dan geraamd.

Additionele projecten

Na de vaststelling van de Najaarsnota 2019 bedroeg het totaal aan additionele projecten € 1.201.200. Na de vaststelling van de Najaarsnota 2019 is nog een tweetal opdrachten verstrekt met een totaalwaarde van € 39.600. Het totaal komt daarmee uit op een bedrag van € 1.240.800.

In totaal is een bedrag van € 927.800 uitgegeven, zodat een verschil resteert van € 313.000. Van dit bedrag heeft € 86.700 betrekking op opdrachten die in 2020 doorlopen. Het restantbedrag van € 226.200 wordt aan de betreffende opdrachtgevers gerestitueerd en/of afgerekend (zie 5.1.4.2, tabel 16).

Onvoorzien

In de primitieve begroting 2019 was een post voor onvoorzien opgenomen van € 43.300, welke na indexering is opgehoogd naar € 44.400. Bij Voorjaarsnota 2019 is de post onvoorzien met € 7.800 verlaagd ten behoeve van het voorzitterschap ambtelijke overleggen.

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de deelnemersbijdragen, opbrengsten additionele projecten en overige opbrengsten:

• Deelnemersbijdragen	€ 21.946.500
• Additionele opdrachten	€ 927.800
• Overige opbrengsten	€ 241.600
Totaal	€ 23.115.900

In totaal is in 2019 ten opzichte van de raming € 835.400 minder aan algemene dekkingsmiddelen ontvangen:

• Deelnemersbijdragen	€ -/- 528.600
• Additionele opdrachten	€ -/- 313.000
• Overige opbrengsten	€ 6.200
Totaal	€ -/- 835.400

De jaarrekening 2019 sluit met een onverdeeld positief resultaat van € 528.651. Het onverdeelde resultaat is op basis van het besluit van het AB van 26 juni 2019 inzake de nacalculatie verrekend met de deelnemersbijdrage en toegevoegd aan de balanspost overlopende passiva, waarna met de individuele deelnemer afrekening plaatsvindt dan wel verrekening via het werkplan 2020.

Doordat de additionele projectkosten lager uitvallen dan geraamd komen de bijdragen van de opdrachtgevers eveneens lager uit. Als gevolg daarvan blijft de opbrengst € 313.000 achter bij de raming (zie 5.1.4.2).

De overige opbrengsten zijn € 6.200 hoger uitgevallen als gevolg van een hogere detacheringsvergoeding (zie 5.1.4.3).

Mutatie reserves

In de primitieve begroting 2019 is rekening gehouden met een onttrekking uit de Algemene reserve van € 137.400 ten behoeve van de egalisatie van de deelnemersbijdragen als gevolg van het besluit van het Algemeen Bestuur de productiviteit in de periode 2017 tot en met 2020 te verhogen naar ca. 1.400 uur per productieve fte.

Bij besluit van 26 juni 2019 heeft het Algemeen Bestuur besloten om van het rekeningresultaat 2018 van € 167.316 via budgetoverheveling een bedrag van € 125.400 in te zetten voor de verwerking van aanvragen ontheffing soortenbescherming waarvan de afhandeling als gevolg van beperkte beschikbare capaciteit op de markt was doorgeschoven naar 2019. Het restantbedrag van € 41.900 is toegevoegd aan de algemene reserve.

9.2 Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

In de gewijzigde BBV is opgenomen dat in de begroting en jaarrekening een overzicht moet worden opgenomen van de geraamde en gerealiseerde baten en lasten per taakveld. In tabel 19 is dit overzicht weergegeven.

Voorts zijn in tabel 20 de beleidsindicatoren weergegeven van het taakveld bestuur en ondersteuning. Voor de inwoneraantallen is uitgegaan van de aantallen per 1-1-2019 (bron: CBS Statline).

Voor het taakveld volksgezondheid en milieu zijn voorsnog geen beleidsindicatoren opgenomen. Het hanteren van streefcijfers voor activiteiten van de ODH, waarbij er interactie is met partijen uit de samenleving, heeft weinig waarde omdat juist overleg en het trachten van het bereiken van consensus van groter belang kunnen zijn dan een streefgetal voor bijvoorbeeld tijdsbesteding. De ODH kan in het geval van wettelijke normen wanneer sprake is van bijvoorbeeld incomplete aanvragen of te laat verkregen externe adviezen, 'op tijd' weigeren. Echter bevoegde gezagen geven aan soms de voorkeur te geven aan een zorgvuldig proces boven het halen van een tijdslimiet.

Uit bovenstaande aspecten moge blijken dat naast een kwantitatieve kant ook de kwaliteit van het proces naar de maatschappij aandacht verdient. De aandacht die ook onze opdrachtgevers hiervoor vragen spreekt boekdelen. Het spreekt voor zich dat het halen van termijnen uitgangspunt blijft.

Tabel 22 Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Overzicht van baten en lasten per taakveld		Primitieve begroting 2019			Gewijzigde begroting 2019			Realisatie 2019			Verschil 2019		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.4	Overhead	8.274.700	0	8.274.700	9.013.900	0	9.013.900	9.010.468	0	9.010.468	3.432	0	3.432
0.8	Overige baten en lasten	43.300	-21.223.100	-21.179.800	36.600	-23.951.300	-23.914.700	0	-23.115.891	-23.115.891	36.600	-835.409	-798.809
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	0	-137.400	-137.400	41.900	-304.700	-262.800	41.916	-304.716	-262.800	-16	16	0
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bestuur en ondersteuning	8.318.000	-21.360.500	-13.042.500	9.092.400	-24.256.000	-15.163.600	9.052.384	-23.420.607	-14.368.223	40.016	-835.393	-795.377
7.4	Milieubeheer	13.042.500	0	13.042.500	15.163.600	0	15.163.600	14.368.223	0	14.368.223	795.377	0	795.377
	Volksgezondheid en milieu	13.042.500	0	13.042.500	15.163.600	0	15.163.600	14.368.223	0	14.368.223	795.377	0	795.377
	Totaal	21.360.500	-21.360.500	0	24.256.000	-24.256.000	0	23.420.607	-23.420.607	0	835.393	-835.393	0

Tabel 23 Beleidsindicatoren bestuur en ondersteuning

Naam indicator	Eenheid	Bron	Begroting 2019			Realisatie 2019		
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	FVW/CBS Statline	213,7	1.098.400	0,19	220,16	1.103.368	0,20
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	FVW/CBS Statline	195,2	1.098.400	0,18	191,53	1.103.368	0,17
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen bron	8.274.700	1.098.400	7,53	7.605.435	1.103.368	6,89
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen bron	631.700	17.418.800	3,63	2.381.250	17.203.899	13,84
Overhead	% van totale lasten	Eigen bron	7.985.000	21.360.500	37,38	9.010.468	23.378.691	38,54

Onder apparaatskosten wordt verstaan alle noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Dat zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie.

Onder overhead wordt verstaan alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De overhead bestaat dus naast de loonkosten van de zogenaamde PIOFACH-functies uit ICT-kosten, huisvestingskosten, kosten wagenpark etc., kapitaallasten en personele kosten die niet rechtstreeks zijn toe de delen aan de taakvelden in het primaire proces.

Het percentage overhead bedraagt over 2019 38,5% (2018: 38,8%) tegenover een raming van 37,4%. Exclusief de materiële lasten komt het percentage overhead uit op 28,5% (2018: 27,5%).

9.3 BBV-informatie

Tabel 24 Vertegenwoordiging bestuur

Artikel 15, lid 2 a	Algemeen Bestuur			Dagelijks Bestuur
	Aantal leden	Stemverdeling	Stemverhouding	
	A	B	A x B	
Delft	1	16	16	0
Den Haag	2	27	54	1
Leidschendam-Voorburg	1	4	4	0
Midden-Delfland	1	4	4	0
Pijnacker-Nootdorp	1	8	8	1
Rijswijk	1	8	8	0
Wassenaar	1	4	4	0
Westland	2	14	28	1
Zoetermeer	1	16	16	1
Provincie Zuid-Holland	2	29	58	1
Totaal	13	130	200	5

Tabel 25 Bekostiging

Artikel 15, lid 2 b	Bekostiging	
	Begin	Eind
Delft	1.232.864	1.202.826
Den Haag	5.948.206	5.948.044
Leidschendam-Voorburg	773.419	761.943
Midden-Delfland	490.859	539.783
Pijnacker-Nootdorp	687.494	656.177
Rijswijk	568.042	698.414
Wassenaar	311.531	302.398
Westland	3.487.748	3.464.415
Zoetermeer	1.032.531	1.012.450
Provincie Zuid-Holland	6.690.404	7.360.020
Totaal	21.223.098	21.946.471

Tabel 26 Omvang vermogen, financieel resultaat en risico's

Artikel 15, lid 2 c t/m e	Omvang	
	Begin	Eind
Eigen vermogen	1.334.186	1.071.385
Vreemd vermogen	0	0
Verwachte omvang financiële resultaat	0	0
Risico's	1.020.000	1.020.000

Tabel 27 Netto schuldquote

Netto schuldquote	Verloop van de kengetallen							
	Realisatie 2014	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019
A. Totaal van de vaste schulden	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Totaal van de netto vlottende schulden	2.485.408	2.528.033	2.488.636	3.439.897	2.691.500	3.653.626	2.735.500	3.951.669
C. Totaal van de overlopende passiva	10.568.465	11.205.363	10.918.347	10.627.869	10.728.800	12.147.450	11.732.300	13.108.019
D. Totaal financiële activa met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	14.981.365	16.163.713	15.190.240	14.230.625	14.166.000	15.151.767	13.753.000	16.539.559
F. Totaal van alle liquide middelen	6.407	6.759	5.276	9.516	7.000	4.766	7.000	21.765
G. Totaal van de overlopende activa	316.938	427.463	470.058	763.409	200.000	1.007.751	0	429.174
H. Totaal saldo van de baten, exclusief mutaties reserves	19.849.009	20.585.834	21.599.908	21.622.346	19.777.500	22.243.410	21.223.100	23.115.891
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H	-11,3%	-13,9%	-10,5%	-4,3%	-4,8%	-1,6%	3,3%	0,3%

Tabel 28 Solvabiliteitsratio

Solvabiliteitsratio	Verloop van de kengetallen						
	Realisatie 2014	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019
A. Eigen vermogen	3.137.148	3.610.192	2.785.547	1.609.295	1.334.186	1.029.500	1.071.385
B. Totaal alle passiva	16.437.899	17.499.482	16.280.708	15.752.127	17.497.490	15.534.800	18.429.147
Solvabiliteitsratio (A/B) x 100%	19,1%	20,6%	17,1%	10,2%	7,6%	6,6%	5,8%

Tabel 29 Structurele exploitatieruimte

Structurele exploitatieruimte	Verloop van de kengetallen							
	Realisatie 2014	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019
Totaal lasten programma's	19.189.151	20.112.790	22.424.553	22.798.598	20.245.500	22.518.519	21.360.500	23.378.691
Totaal incidentele lasten programma's	603.293	2.051.991	2.643.595	2.903.339	193.200	1.448.044	0	1.511.353
A. Structurele lasten	18.585.858	18.060.799	19.780.958	19.895.259	20.052.300	21.070.475	21.360.500	21.867.338
Totaal baten programma's	19.849.009	20.585.834	21.599.908	21.622.346	19.970.700	22.243.410	21.223.100	23.115.891
Totaal incidentele baten programma's	661.295	1.391.973	1.494.017	3.330.211	193.200	1.735.504	0	1.110.913
B. Structurele baten	19.187.714	19.193.861	20.105.891	18.292.135	19.777.500	20.507.906	21.223.100	22.004.978
C. Totaal structurele toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Totaal structurele onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Het totaal van de baten exclusief mutaties reserves	19.849.009	20.585.834	21.599.908	21.622.346	19.777.500	22.243.410	21.223.100	23.115.891
Structurele exploitatieruimte (B-A)+(D-C)/E	3,0%	5,5%	1,5%	-7,4%	-1,4%	-2,5%	-0,6%	0,6%

9.4 Wet normering topinkomens

WNT-verantwoording 2019 Omgevingsdienst Haaglanden

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de Omgevingsdienst Haaglanden. Het voor de Omgevingsdienst Haaglanden toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000 (het algemene bezoldigingsmaximum).

Het WNT-maximum voor de leden van het Algemeen Bestuur bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband. De toezichthoudende topfunctionarissen bij de ODH (leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur) ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden. In verband daarmee is volstaan met het opnemen van de naam en de functie van de toezichthoudende topfunctionarissen.

Bezoldiging topfunctionarissen

Bedragen x € 1	L.P. Klaassen
Functiegegevens	Directeur/Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	124.728
Beloningen betaalbaar op termijn	19.961
Subtotaal	144.689
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	144.689
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2018	
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor 2016 in fte	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	122.946
Beloningen betaalbaar op termijn	18.954
Subtotaal	141.900
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	141.900

Toeziethoudende topfunctionarissen

Naam topfunctionaris	Aanvang en einde functievervulling in 2019	Organisatie	Functie
R. Paalvast	1/1 - 31/12	Zoetermeer	Voorzitter AB/DB
L. van Tongeren	1/1 - 31/12	Den Haag	Lid AB/DB
L. Snijders	1/1 - 31/12	Westland	Lid AB/DB
R. Janssen	1/1 - 26/11	Zuid-Holland	Lid AB/DB
A. Bom-Lemstra	27/11 - 31-12	Zuid-Holland	Lid AB/DB
F. van Kuppeveld	1/1 - 31/12	Pijnacker-Nootdorp	Lid AB/DB
S. Smit	1/1 - 31/12	Midden-Delfland	Lid AB
B. Vollebregt	1/1 - 31/12	Delft	Lid AB
R. de Mos	1/1 - 26/11	Den Haag	Lid AB
R. van Asten	27/11 -19/12	Den Haag	Lid AB
H. Bredemeijer	20/12 - 31/12	Den Haag	Lid AB
A. van Eekelen	1/1 - 31/12	Leidschendam-Voorburg	Lid AB
M. Borsboom	1/1 - 25/06	Rijswijk	Lid AB
A. van de Laar	26/06 - 31/12	Rijswijk	Lid AB
K. Wassenaar	1/1 - 31/12	Wassenaar	Lid AB
B. van der Stee	1/1 - 31/12	Westland	Lid AB
J. Baljeu	1/1 - 31/12	Zuid-Holland	Lid AB

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

9.5 Kwantitatieve verantwoording realisatie programma's

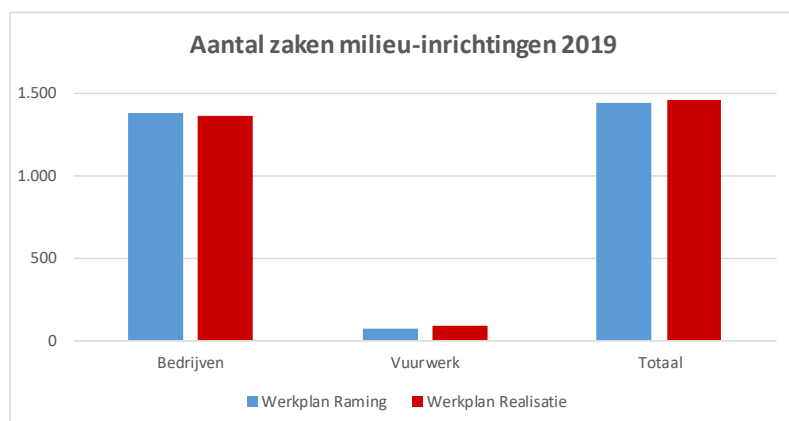
9.5.1 Programma T&V

9.5.1.1 Milieu-inrichtingen

Het aantal zaken voor milieu-inrichtingen is iets hoger uitgekomen dan geraamd. Dat lag met name op het vlak van sloopmeldingen voor de gemeente Rijswijk. Met name het aantal meldingen Activiteitenbesluit kwam lager uit dan geraamd. De trend naar meer (centraal) georganiseerde vuurwerkevenementen heeft zich ook in 2019 doorgezet. In 2019 zijn voor de gemeente Den Haag ook de vuurwerkverkoopvergunningen verzorgd.

Binnen het cluster milieu-inrichtingen heeft het leeuwendeel van het aantal zaken betrekking op activiteiten van bedrijven. Slechts een klein deel heeft betrekking op vuurwerkactiviteiten. De realisatie 2019 wijkt daarin niet significant af van de werkplanraming 2019 (grafiek 6).

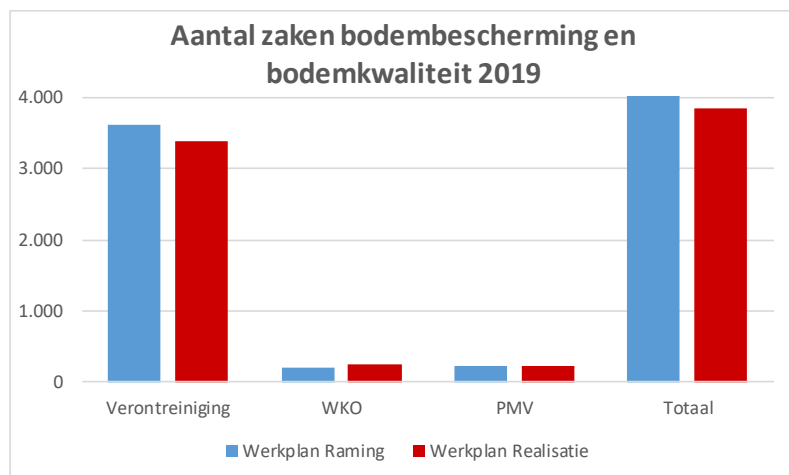
Grafiek 6 Aantal zaken milieu-inrichtingen

9.5.1.2 Bodembescherming en bodemkwaliteit

Het aantal zaken op gebied van bodembescherming en -kwaliteit is iets minder geweest dan gepland. Vooral het aantal advieszaken bodemverontreiniging kwam lager uit. Deze daling kan verband houden met de remmende werking van tijdelijke issues rond stikstof en PFAS op de ontwikkeling van woningbouwlocaties. Dit effect zal een incidenteel karakter hebben. Er waren ook meer zaken op het vlak van grondwateronttrekking, bodemenergie en WKO. Het aantal zaken voor de Provinciale Milieuverordening en ontgrondingen lag rond de raming. Voor de verdeling van de zaken zie grafiek 7.

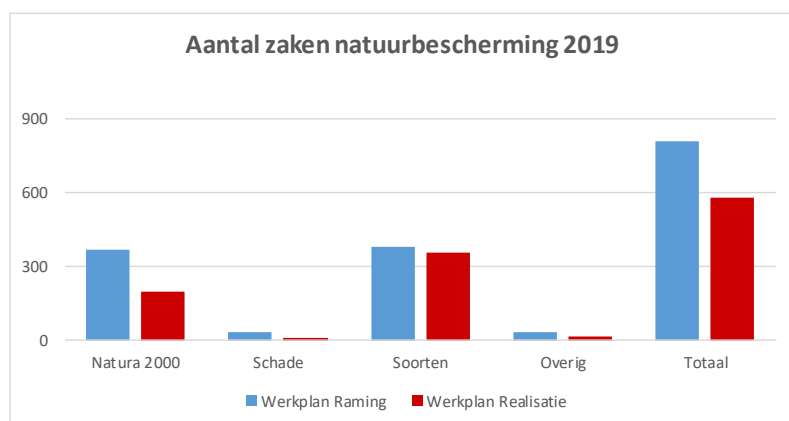
Grafiek 7 Aantal zaken bodembescherming en bodemkwaliteit

9.5.1.3 Natuurbescherming

Dit is een zogeheten geconcentreerde provinciale taak die voor de hele provincie worden uitgevoerd. Hier is een afname van het aantal zaken waarneembaar. Dit is hoofdzakelijk het gevolg geweest van de uitspraak rond de stikstofregulering (vernietiging PAS) eind mei 2019, waardoor over een lange periode de complexiteit om natuurvergunningen (Natura 2000) af te geven een duidelijk remmende werking op het werkvolume heeft gehad. Het aantal ontheffingen voor de soortenbescherming ligt rond de raming. Deze raming is begin 2019 geïntensiveerd, omdat na de taakoverdracht in 2017 vanuit het Rijk gebleken is dat het aantal ontheffingsaanvragen substantieel hoger uitkomt dan vooraf is aangegeven. De afhandeling van ontheffingsaanvragen voor de soortenbescherming is door de strikte regelgeving en het detailniveau van de te beoordelen aanvragen zeer arbeidsintensief, waarbij de afhandelingsnelheid te lijden heeft onder de vaak onvoldoende kwaliteit van aanvragen en onderliggende ecologische onderzoeken en onderbouwingen. Bij schadebestrijding en gebiedsbescherming (Natura 2000) is het aantal zaken kleiner geweest dan verwacht.

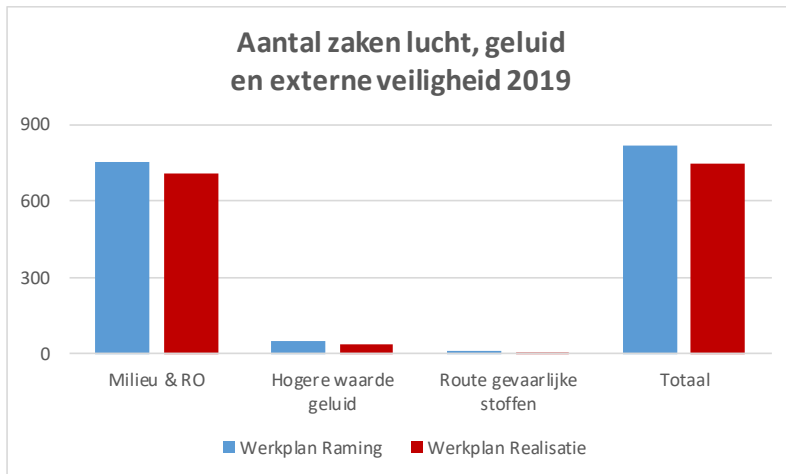
Grafiek 8 Aantal zaken natuurbescherming

9.5.1.4 Lucht, geluid en externe veiligheid

Het aantal zaken binnen dit werkveld is lager uitgekomen dan verwacht. Zwaartepunt hierin ligt bij toetsen en adviezen op deze aspecten ten behoeve van milieu-inrichtingen en ruimtelijke plannen. Het lager aantal zaken op het vlak milieu & RO kan verband houden met de remmende werking van tijdelijke issues rond stikstof op de ontwikkeling van woningbouwlocaties. Omvangrijke en complexe ruimtelijke plannen die veel inzet vergen zijn bijvoorbeeld de ontwikkeling van de Binckhorst in Den Haag. Afgelopen jaar is door gewijzigde regelgeving (aanscherpen MER-beoordelingsplicht) en een verhoogd aantal Waterwetaanvragen sprake geweest van een grotere inzet voor het uitvoeren met MER-beoordelingen. De geprognostiseerde inzet op het provinciale programma Impuls Omgevingsveiligheid is separaat op projectniveau verantwoord.

Grafiek 9 Aantal zaken lucht, geluid en externe veiligheid

9.5.1.5 Omgevingswet

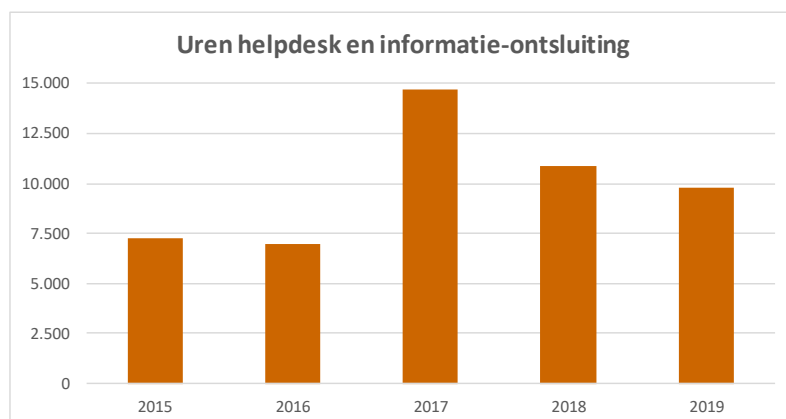
De voorbereiding op de Omgevingswet (Ow) is in samenspraak met de gemeenten en provincie opgepakt door deel te nemen aan diverse overleggen, werkgroepen en door documenten aangaande de nieuwe regelgeving te beoordelen en desgevraagd van commentaar te voorzien. Verder zijn de landelijke ontwikkelingen gevolgd en is voor enkele gemeenten deelgenomen aan een zogenaamde vergunningentafel om ervaring op te doen met een meer integrale benadering van de afhandeling van aanvragen. Er is in dit traject sprake van een goede samenwerking tussen deelnemers en Omgevingsdienst.

9.5.1.6 Overige taken

In de werkplannen 2019 is tijd ingeruimd voor een aantal 'overige taken' zoals ondersteuning bestuur, beleidsafdelingen, bouwtoezicht, participatie in netwerken en/of externe overleggen, inbreng in crisisorganisatie, als ook bezwaar en beroep. Er is hier stevig op ingezet.

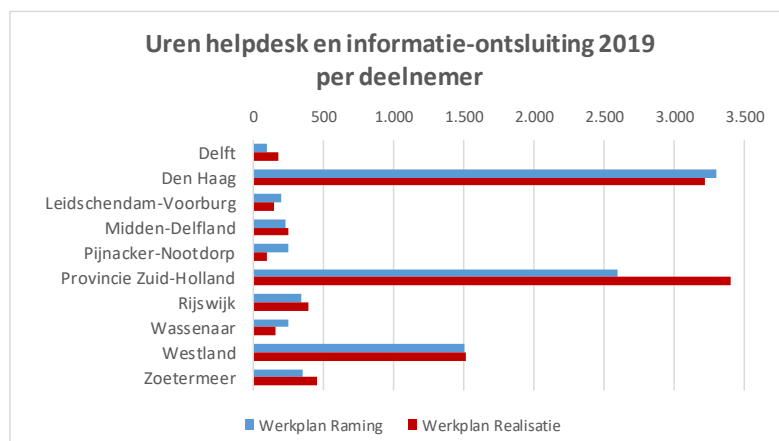
Belangrijke oorzaak voor een intensive inzet is de grote vraag naar dossierinzage en dossierinformatie. De behoefte aan deze informatie is al jaren groot. Ten opzichte van 2018 is in 2019 de inzet op het verstrekken van informatie uit bodem en milieudossiers licht afgenomen (grafiek 10). Verder is er veel tijd nodig voor bezwaar & beroep en de voorbereiding op de Omgevingswet.

Grafiek 10 Inzet helpdesk en informatie-ontsluiting

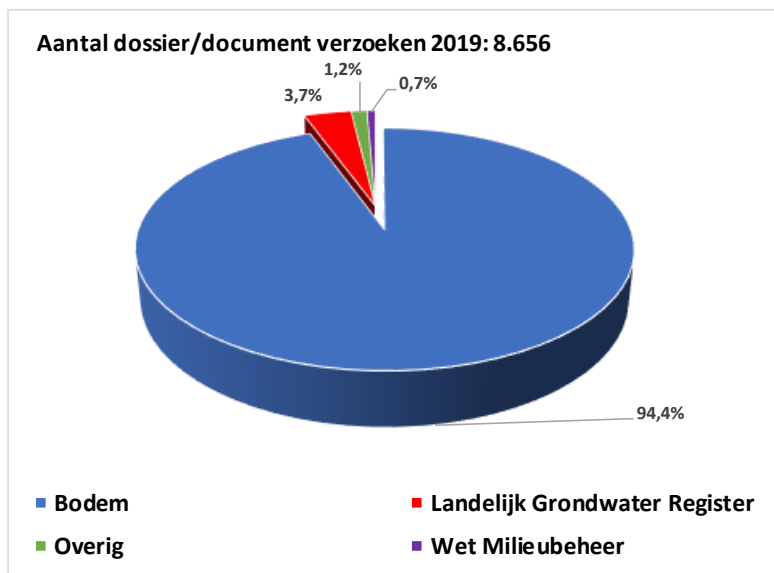
Hieronder is een grafische weergave opgenomen van de verdeling per deelnemer van de inzet op informatie-ontsluiting en helpdeskvragen. Met afstand de grootste afnemers zijn Den Haag en de PZH.

Grafiek 11 Inzet helpdesk en informatie-ontsluiting per deelnemer

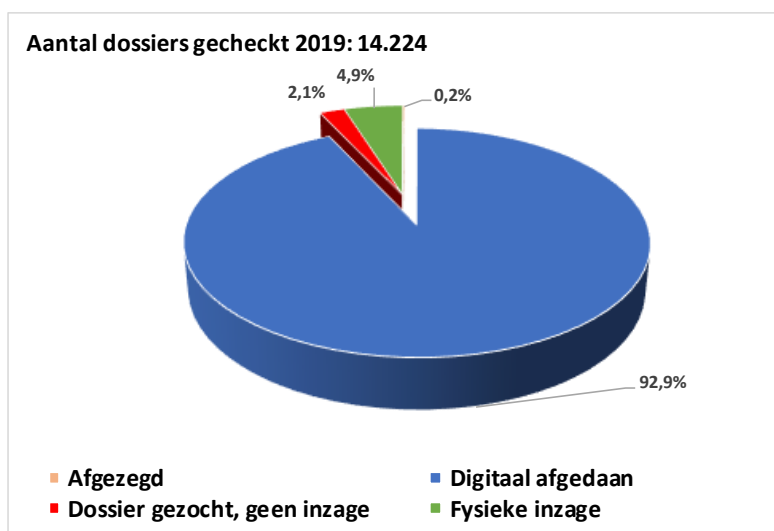

Uit de grafieken 12 en 13 blijkt dat het om grote aantallen informatieverzoeken gaat. In 90-95% van de gevallen betreft het informatie uit bodemdossiers.

Grafiek 12 Aantal dossier/documentverzoeken

Grafiek 13 Aantal dossiers gecheckt en inzage

De vraag naar milieu- en bodeminformatie is nog steeds substantieel. Voor het jaar 2019 worden de cijfers opwaarts beïnvloed omdat voor één partij een informatieverzoek is afgehandeld om informatie te verschaffen uit bijna 4.000 dossiers/documenten. Om de nog steeds toenemende vraag naar milieu- en bodeminformatie efficiënter af te kunnen handelen is het wenselijk dit proces meer te digitaliseren en informatiezoekers te helpen zelf hun informatie te vinden. De achterliggende jaren zijn voorbereidingen getroffen om dit voor bodeminformatie mogelijk te maken. Uitdaging zit in het digitaal en AVG-proof krijgen van alle documenten.

9.5.1.7 Kritische Prestatie Indicatoren T&V

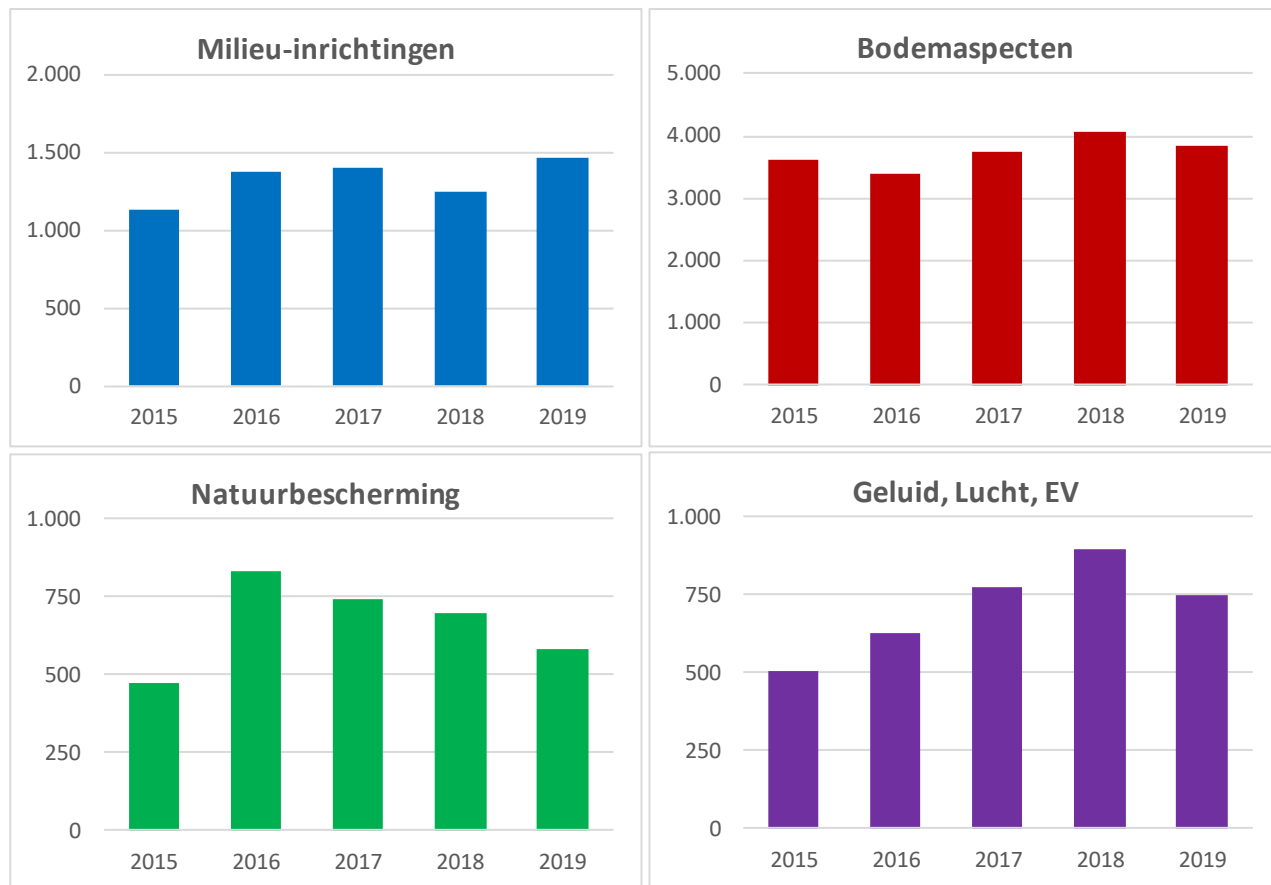
Monitoring en rapportage van de taakuitvoering gebeurt aan de hand van door het bestuur vastgestelde KPI's. Het betreft voor het programma T&V een drietal KPI's, te weten gerealiseerd werkvolume (opgenomen in bijlage 9.6), tijdigheid en resultaat van bezwaar- en beroepszaken.

Gerealiseerd werkvolume

Het aantal uitgevoerde zaken binnen het programma T&V ligt onder de raming. Dit ligt vooral op het terrein van bodem en Milieu & RO. Fluctuaties in vraag doen zich elk jaar weer voor en de eigen invloed op het werkvolume is relatief beperkt. De economische situatie of andere externe factoren zijn van grote invloed waardoor de vraag in komende jaren weer kan afwijken van de huidige situatie. De daling in 2019 kan verband houden met de remmende werking van tijdelijke issues rond stikstof en PFAS op de ontwikkeling van woningbouwlocaties. Dit effect zal een incidenteel karakter hebben.

In grafiek 14 is het aantal zaken per cluster of werkveld gepresenteerd over de afgelopen jaren qua realisatie. Voor een toelichting wordt verwezen naar de beschrijving per werkveld in de voorgaande paragrafen.

Grafiek 14 Aantal gerealiseerde zaken per cluster

Tijdigheid

De indicator tijdigheid van de taakuitvoering is uitgewerkt voor die procedures waarvoor wettelijk vastgestelde termijnen gelden. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in reguliere en uitgebreide procedures. Uit het overzicht blijkt dat de tijdigheid over 2019 niet significant afwijkt van voorgaande jaren en dat de tijdigheid voor reguliere procedures hoger scoort dan die voor de uitgebreide procedures. Bij de uitgebreide procedure geldt voor het product omgevingsvergunning dat de ingediende aanvragen met regelmaat van een onvoldoende niveau zijn. In veel gevallen kost het zorgen dat een aanvraag compleet, volledig en van voldoende niveau is meer tijd dan binnen de procedure beschikbaar is. Er vindt dan een afweging plaats of een bedrijf meer tijd krijgt om tot een vergunbare aanvraag te komen of dat ten behoeve van de afronding binnen de behandelingstermijn een weigering of buiten behandeling wordt afgegeven. Er kunnen omstandigheden zijn waarbij aanvragers meer tijd krijgen hun aanvraag op orde te maken of om een zorgvuldig (bestuurlijk) afwegingsproces te doorlopen. Ook de landelijke impasse rond het afgeven van natuurvergunningen heeft effect op de afhandeling van omgevingsvergunningen, waarbij het aspect stikstof een rol speelt. De tijdigheid van dit product is als gevolg van deze keuzes laag maar helaas wel dominant aanwezig.

Voor de KPI tijdigheid is geen absolute norm vastgesteld. In het algemeen moeten aanvragen tijdig, dat wil zeggen binnen de wettelijk geldende termijnen, worden afgehandeld. De behandeltermijn kan voor veel procedures conform de Awb worden verlengd. Voor sommige procedures is sprake van een van rechtswege positief besluit (Lex Silencio Positivo) indien niet tijdig een besluit wordt genomen. Voor de meeste procedures geldt dat niet, maar een aanvrager kan bij niet tijdig besluiten de overheid wel via een dwangsomprocedure dwingen alsnog een besluit te nemen. Die situatie heeft zich in 2019 niet voorgedaan.

Tabel 30 Tijdigheid zaaktypen T&V

ODH Regulier		2016			2017			2018			2019		
PDC Code	Zaaktypenaam	Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal tijdig	%Tijdig	Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig
R01.1 - R02.1	Omgevingsvergunning	31	26	84%	33	29	88%	18	17	94%	20	16	80%
R10.1	Ontbrandingstoestemming vuurwerkbesluit	28	23	82%	17	16	94%	24	23	96%	35	21	60%
R06.1 - R12.1	Overige vergunningen	-	-	-	25	23	92%	7	5	71%	2	2	100%
R10.2	Vuurwerkverkoopvergunning (APV)	-	-	-	-	-	-	7	7	100%	4	4	100%
R13.1	Beschikking ernstige bodemverontreiniging	17	17	100%	31	31	100%	15	15	100%	9	9	100%
R13.1	Beschikking op nazorgplan	-	-	-	2	2	100%	1	0	0%	1	1	100%
R13.1	Beschikking op saneringsplan	16	16	100%	22	22	100%	14	14	100%	15	15	100%
R13.1	Beschikking op saneringsverslag	31	29	94%	19	19	100%	17	17	100%	16	16	100%
R13.1	Beschikking op saneringsverslag BUS	121	120	99%	143	142	99%	108	107	99%	135	134	99%
R19.1	Vergunning Waterwet	44	33	75%	55	48	87%	39	38	97%	32	27	84%
R20.1	Ontheffing grondwaterbeschermingsgebied	68	67	99%	37	37	100%	33	31	94%	42	42	100%
Eindtotaal		357	332	93%	384	369	96%	283	274	97%	311	287	92%

ODH Uitgebreid		2016			2017			2018			2019		
PDC Code	Zaaktypenaam	Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal tijdig	%Tijdig	Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig
R01.1 - R02.1	Omgevingsvergunning	36	19	53%	26	11	42%	18	12	67%	22	11	50%
R13.1	Beschikking ernstige bodemverontreiniging	12	12	100%	12	12	100%	2	2	100%	9	9	100%
R13.1	Beschikking op saneringsplan	14	14	100%	14	14	100%	7	7	100%	9	9	100%
R13.1	Beschikking op saneringsverslag	1	1	100%	2	2	100%	-	-	-	7	7	100%
R16.1	Vergunning Ontgrondingswet	2	1	50%	2	2	100%	1	1	100%	-	-	-
R17.4	Overige vergunningen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	100%
R19.1	Vergunning Waterwet	8	7	88%	15	15	100%	-	-	-	3	3	100%
Eindtotaal		73	54	74%	71	56	79%	28	22	79%	51	40	78%

NB Voor zowel reguliere als uitgebreide procedures zijn de producten voor de natuurbeschermingswet buiten beschouwing gelaten omdat daarvoor in 2019 bijzondere omstandigheden buiten de invloedssfeer van de ODH aan de orde zijn waardoor tijdig afhandelen onmogelijk was (onder andere sluiting AIRIUS-register en juridische issues PAS).

Voor de niet in de tabellen opgenomen producten geldt of geen termijn of een servicetermijn, zoals voor toetsing en advisering als onderdeel van een Wabo procedure. In het zaakstelsel worden de producten per soort geregistreerd (bijvoorbeeld als "toets" of "advies") zonder een nader onderscheid op basis van de behandelingstermijnen. Uitgezocht wordt of het haalbaar is om uit alle toets- of advieszaken alleen die zaken te destilleren waarvoor een servicetermijn geldt.

Bezwaar- en beroepszaken

In tabel 31 is een overzicht opgenomen van de bezwaar- en beroepszaken binnen het programma T&V. Ten opzichte van voorgaande jaren is in 2019 het aantal bezwaarzaken lager en het aantal beroepszaken hoger. Het aandeel provinciale dossiers in bezwaar- en (hoger)beroepszaken is zo'n 80% en die zaken zijn voor het grootste deel verbonden aan de provinciale taakuitvoering voor de Wet natuurbescherming. Van de gegronde beroepszaken op concernniveau in 2019 zijn er 41 van de 43 zaken het directe gevolg van de PAS uitspraak (uitvoering Wet Natuurbescherming voor Provincie Zuid-Holland).

Tabel 31 Overzicht bezwaar- en beroepszaken T&V

Programma T&V	2016			2017			2018			2019		
	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep
Ongegrond	21	13	2	9	11	3	19	4	4	8	4	1
Deels gegrond, deels ongegrond	10				1	1			2	2	1	
Deels niet ontvankelijk/deels ongegrond				2						1		
Gegrond	32	3		1	6			2		1	43	
Ingestemd met rechtstreeks beroep	4			1								
Niet-ontvankelijk	4	1		7			5	6		3		2
Ingetrokken	28	9	1	14	6		14	5		4	2	4
Ingetrokken/afgewezen					2							
Overgedragen	1	1									5	
Toegekend (vovo)												
Afgewezen (vovo)				2	5			1				
Totaal	100	27	3	36	31	4	38	18	6	19	55	7

9.5.2 Programma T&H

9.5.2.1 Toezicht

In de planning stonden 857 integrale controle en 982 themacontroles bij bedrijven. Uiteindelijk zijn er 842 integrale controles en 852 themacontroles uitgevoerd en administratief afgerond. Er zijn 752 inventariserende controles uitgevoerd, minder dan geraamd (859) i.v.m. de beschikbare capaciteit.

Er werd rekening gehouden met 1.567 uit te voeren hercontroles en dat zijn er 1.214 geworden. Er stonden 574 sanctiecontroles gepland; er zijn uiteindelijk 448 sanctiecontroles uitgevoerd.

Daarnaast is een aantal meer specifieke en projectmatige werkzaamheden verricht zoals:

- Risico Register Gevaarlijke Stoffen (RRGS): de invoer van het RRGS is door alle deelnemers overgedragen. De ODH controleert de inrichtingen die op de risicokaart staan vermeld jaarlijks op naleving van de wetgeving alsmede op de juistheid van de gegevens in het RRGS. Daarnaast kan met dossieronderzoek (mogelijk) vastgesteld worden of gegevens juist zijn ingevoerd;
- Controle op vuurwerkevenementen;
- Controle op bodem-energiesystemen (WKO's);
- Ketentoezicht op grondstromen en asbest.

De inzet op toezicht bodemsanering is iets groter geweest dan geraamd. Bij elkaar genomen zijn er 195 controles uitgevoerd bij ernstige en niet-ernstige saneringen (raming controles 174). Controles in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit vonden ook vaker plaats: 154 keer plaats versus een raming van 168. De inzet op de sanering van verontreinigingen die naar aanleiding van een calamiteit of een eindsituatie onderzoek zijn aangetoond (herstelplicht Wm) en ondergrondse tanksanering was minder dan geraamd.

9.5.2.2 Overlast

Er zijn 2.527 overlastmeldingen geweest. De trendbreuk die zich vorig jaar al aandiende in een afvlakkende groei van het aantal meldingen lijkt nu omgezet in een daling.

In tabel 32 zijn de aantallen overlastmeldingen van 2014 t/m 2019 naast elkaar gezet.

Tabel 32 Toezicht en overlastmeldingen 2014 - 2019

Soort melding	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Afval	71	43	36	32	44	0
Geluid	1.243	1.503	1.598	1.977	1.953	1.710
Geur	617	408	582	577	452	407
Licht	44	69	57	108	51	38
Opslag	9	2	3	1	0	1
Overig	39	28	26	19	241	346
Verontreiniging	23	26	12	40	12	25
Totaal	2.046	2.079	2.314	2.754	2.753	2.527

Naar aanleiding van overlastmeldingen zijn er 1.256 controles uitgevoerd op het specifieke overlastaspect van de melding. Dat is slechts 3% meer dan gepland. Ongewone voorvallen zijn 63 maal gemeld. Dit is 4 minder dan geraamd. Dit betreft vaak storingsmeldingen van bedrijven waardoor overlast is ontstaan. Naar aanleiding van 57 van deze voorvallen is toezicht uitgevoerd.

In tabel 33 zijn de aantallen overlastmeldingen over 2016 t/m 2019 opgesplitst per deelnemer weergegeven.

Tabel 33 Aantal overlastmeldingen per deelnemer

Deelnemer	2016	2017	2018	2019
Delft	128	193	172	150
Den Haag	1.606	1.867	1.676	1.542
Leidschendam-Voorburg	16	14	73	99
Midden-Delfland	23	24	22	31
Pijnacker-Nootdorp	54	57	53	61
Provincie Zuid-Holland	28	19	52	42
Rijswijk	48	39	55	28
Wassenaar	41	16	23	53
Westland	292	396	497	276
Zoetermeer	78	129	130	245
Totaal	2.314	2.754	2.753	2.527

Net als in voorgaande jaren is een beperkt aantal bedrijven verantwoordelijk voor een groot deel van de overlastsituaties. Veel van deze klachten zijn niet te voorkomen omdat de ODH over een langere periode een beeld moeten vormen over de ernst en omvang van de gemelde overlast om als basis te dienen voor besluiten over eventueel te nemen maatregelen en handhaving. De ODH streeft er altijd naar dergelijke 'probleemdossiers' snel maar ook zorgvuldig af te sluiten. Hierbij is niet uit te sluiten dat zich nieuwe situaties aandienen. Tot slot is er een beperkt aantal zaken waar bewoners zich niet wensen neer te leggen bij de uitkomst van klachtenonderzoek door de ODH en daarom op dagelijkse basis klachten blijven indienen. Om dergelijke situaties te beslechten, stuurt de ODH in de regel aan op voor bezwaar- en beroep vatbare besluiten en in overleg met het bevoegd gezag het naar de toekomst buiten behandeling laten van deze klachten.

9.5.2.3 Duurzaamheid

Programma Duurzaamheid 2019-2022

In 2019 heeft het bestuur van de ODH een programma duurzaamheid vastgesteld; De activiteiten uit het duurzaamheidsprogramma liggen in het verlengde van de kerntaken van de omgevingsdienst, vergunningverlening, toezicht en handhaving. De primaire doelgroep van de projecten, producten en activiteiten in het programma is bedrijven. Het betreft een facultatief programma; het is aan de gemeenten en de provincie om te bepalen of en voor welke activiteiten er belangstelling is. Hier is op twee kleine projecten na (Delft en Pijnacker-Nootdorp) nog geen gebruik van gemaakt. Los van dit programma was in de werkplannen 2019 een beperkt aantal activiteiten opgenomen op het gebied van duurzaamheid.

Duurzaamheidscontroles

Voor de gemeenten Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp en voor de Provincie Zuid zijn specifieke duurzaamheidscontroles uitgevoerd. Er is voor gekozen om zo veel mogelijk bedrijven/concerns te selecteren waarvoor de Europese Energie-Efficiency Richtlijn (EED) en/of de informatieplicht

energiebesparing van toepassing is. Daarnaast heeft een groot aantal bedrijven met de ODH contact opgenomen in kader met vragen over de informatieplicht energiebesparing. Indien mogelijk hebben we deze bezocht en een verdere toelichting gegeven over de besparingsmogelijkheden. Deze bedrijven zijn uitgebreid geïnformeerd over de van toepassing zijnde wetgeving. Tevens zijn door de specialist energiebesparing mogelijkheden benoemd om verder energie te besparen.

Daarnaast zijn de bedrijven als gevolg van het Energieakkoord voor duurzame groei gewezen op de erkende maatregelen voor 19 bedrijfstakken, welke per 1 april van dit jaar formeel zijn aangewezen. Verder is tijdens de bedrijfsbezoeken (86 controles) aandacht besteed aan de komende energietransitie waarbij naast de mogelijkheden om aardgasloos te ondernemen ook het toepassen van duurzame energie besproken is.

Bij bedrijven die vervoersrelevant zijn, is aandacht aan het aspect mobiliteit besteed. Daarbij is gevraagd om indien van toepassing de ambitie te formuleren ten aanzien van het zoneringsbeleid van de grote steden en het streven naar zero-emissie stadslogistiek in 2025 zoals beschreven in de Green deal Zero Emissie Stadslogistiek.

EED

In 2012 is de Europese Energie-Efficiency Richtlijn (EED) vastgesteld. Deze richtlijn heeft tot doel om in 2020 20% minder energie te verbruiken en de bijhorende emissies drastisch te verminderen in Europa. Daartoe bevat de richtlijn verplichtingen voor zowel lidstaten als bedrijven. Deze richtlijn is op 10 juli 2015 in de Nederlandse wetgeving verankerd. De afgelopen 3 jaar heeft de ODH de bedrijven die onder bovengenoemde regeling vallen actief benaderd, eisen gesteld met betrekking tot de verwachting voor komende energie-audit (KPI's gesteld), opgestelde energie-audits beoordeeld en de gegevens over deze bedrijven in haar bedrijvenbestand verwerkt. Op deze wijze werd de voortgang op het gebied van energiebesparing en mobiliteit gemonitord. Daarnaast heeft de Omgevingsdienst Haaglanden in samenwerking met de andere Omgevingsdiensten binnen de provincie Zuid-Holland afspraken gemaakt met regionaal opererende concerns.

Verder zijn er door het Kernteam EED, waarvan de ODH één van de participanten was, 141 pre-adviezen voor circa 20.000 locaties/inrichtingen afgegeven. Bovendien was nog een groot aantal concerns in overleg met het Landelijk Kernteam EED, omdat de aanpak zeer gewaardeerd werd bij de concerns en men graag van deze dienst gebruik wilde maken. Verder zijn meerdere keurmerken ondersteund bij hun upgrade naar 'regelgeving-proof' en is er met de vastgoedwereld overeenstemming bereikt over wie moet worden aangesproken op energiebesparing (memo 'Verantwoordelijke Energiebesparing Utiliteitsbouw', 21 april 2019).

Vanaf 1 juli 2019 is het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat verantwoordelijk voor de beoordeling van de EED energie-audits. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) verzorgt namens het Ministerie vanaf dit tijdstip de uitvoering van de regeling. Het gevolg van bovenstaande is dat de ODH per 1 juli geen nieuwe zaken meer op kon pakken. Vanuit het Landelijk Kernteam EED is een overdrachtsdocument opgesteld met betrekking tot de stand van zaken en de nog op te pakken taken/werkzaamheden. De ODH heeft zoveel mogelijk bedrijven in haar werkgebied over deze wijziging geïnformeerd en doorverwezen naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Verder heeft zij alle bedrijven/concerns die voor 1 juli 2019 een audit hadden ingediend beoordeeld en voorzien van een advies.

Verplichte Erkende Maatregelenlijst (EML): Informatie- en energiebesparingsplicht

Op 1 juli 2019 is de informatieplicht in werking getreden. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) heeft bedrijven, die (waarschijnlijk) aan de criteria voldoen, geïnformeerd over deze verplichting per brief. Opvallend is dat de RVO veel minder brieven heeft verzonden dan eerder aangekondigd. Waar het CBS eerder uitging van 125.000 bedrijven in Nederland die onder de informatieplicht vallen, heeft de RVO uiteindelijk slechts 44.000 brieven verzonden. (CBS: 6.959 inrichtingen in Haaglanden terwijl de RVO 2.731 brieven heeft verzonden). Het blijkt in de praktijk lastig om middels koppeling van bestanden de energiegegevens van bedrijven boven tafel te krijgen.

In mei en de laatste weken van juni (voor de formele sluitingsdatum van het eLoket) zijn veel telefoontjes en e-mails van bedrijven door de ODH behandeld. Opvallend is dat daarbij vaak om uitstel werd gevraagd om na 1 juli 2019 de gegevens te mogen invoeren (angst voor een boete). Vaak hebben bedrijven aangegeven meer tijd nodig te hebben dan aanvankelijk werd gedacht om de gevraagde gegevens te verzamelen. Eind 2019 ontving de ODH bericht dat de RvO in het eerste kwartaal van 2020 aan iedere omgevingsdienst (via

het adviesbureau EnergiePartners) een nieuw overzicht levert met bedrijven die aan de informatieplicht moeten voldoen. Dit overzicht komt tot stand door diverse databases met slimme data-analyse te combineren. Aangegeven wordt dat 90 tot 95% van de bedrijven op het overzicht dan ook echt onder de energiebesparingsplicht zouden moeten vallen.

De ODH heeft zoveel mogelijk de informatieplicht opgepakt bij bedrijfsbezoeken en voorlichtingsbijeenkomsten en bij gemeentelijke overlegstructuren. Daarnaast zijn vele vragen vanuit de bedrijven via de e-mail en/of telefonisch beantwoord. In het laatste kwartaal van 2019 zijn een groot aantal bedrijven nogmaals door de ODH aangeschreven waarvan de verwachting is dat ze onder de informatieplicht energiebesparing vallen. De implementatie van de informatieplicht zal in 2020 verder vorm worden gegeven.

Daarnaast is in de tweede helft van 2019 bekend geworden dat vanuit het Ministerie van EZK extra financiële middelen beschikbaar komen in het kader van de verdere invulling van de informatieplicht energiebesparing. De extra versterking van de uitvoering is nodig om de klimaatdoelstelling voor energiebesparing in 2020 versneld dichterbij te brengen. Ook vindt de minister van EZK het belangrijk om ondernemers te ondersteunen bij het bereiken van energiebesparing. Het gaat om het naleven van de energiebesparingsbepalingen in de Wet milieubeheer. Deze ondersteuningsregeling biedt aan het bevoegd gezag en omgevingsdiensten extra menskracht te geven. Voor de versterking is landelijk € 5 miljoen door de minister van EZK beschikbaar gesteld. De uitwerking van de extra ondersteuningsregeling zal in 2020 verder vorm worden gegeven.

9.5.2.4 Handhaving

Bestuurlijke en de strafrechtelijke handhaving staan in principe naast elkaar en hebben elk een eigen functie. Er wordt gehandeld conform de sanctiestrategie waarbij de inzet van het instrumentarium afhankelijk is van de ernst van de overtreding in relatie tot het gedrag van de overtreder.

De inzet op de handhaving is lager uitgevallen dan van tevoren is ingeschat en is ook iets afgenomen t.o.v. vorig jaar. Er waren 757 voornemens en lasten geraamd terwijl er uiteindelijk slechts 563 voornemens en lasten noodzakelijk zijn geweest. Deels lijkt dit een gevolg van een verbeterd naleefgedrag maar ook een aanpassing in de handhavingsstrategie bij de administratieve controles op WKO-rapportages voor de provincie Zuid-Holland ligt hieraan ten grondslag.

Bij de Omgevingsdienst zijn Boa's (buitengewoon opsporingsambtenaar) in dienst. De Boa's voeren zelfstandig of in samenwerking met politie en justitie strafrechtelijke onderzoeken uit op het gebied van de milieuwetgeving. Vanaf 1 januari 2014 wordt de Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu (BSBm) als handhavingsinstrument ingezet. Binnen Haaglanden is in 2019 een aantal van 21 BSBm's opgelegd voor overtredingen van de geluidsnormen (17), Wet milieubeheer (2) en vuurwerkopslag (2). Daarnaast zijn 24 processen verbaal opgemaakt voor geluid (20), Wet milieubeheer (3) en vuurwerk (1).

Binnen Haaglanden zijn tijdens de verkoopdagen van consumentenvuurwerk in 74 verkooppunten gecontroleerd. Deze locaties zijn vanaf 27 december t/m 31 december gecontroleerd door de ODH op grond van het Vuurwerkbesluit. Tijdens de verkoopcontrole is bij negen verkooppunten een last onder dwangsom opgelegd. Bij zeven verkooppunten met oude lasten uit eerdere jaren is eenmaal opnieuw een overtreding geconstateerd. Daar is opnieuw een last opgelegd. Tijdens de controles zijn tevens waarschuwingen gegeven die niet tot handhaving hebben behoeven te leiden. Zoals de jaren hiervoor waren de redenen om te waarschuwen uiteenlopend. Men hield zich niet aan de stapelhoogte, een deur was tijdelijk niet zelfsluitend, vuurwerk was opgesteld buiten het bereik van de sprinkler installatie, geen gangpad van 75 cm en vuurwerk in handbereik van winkelend publiek. Deze onvolkomenheden waren altijd eenmalig en werden ter plaatse verholpen in het bijzijn van de toezichthouder. Hierdoor behoefde niet handhavend te worden opgetreden. In 2019 heeft de ODH aan alle vuurwerkverkooppunten en opslagen een vuurwerkmap ter beschikking gesteld. In deze map staat beknopt weergegeven waaraan de ondernemers zich moeten houden. Tevens is deze map voorzien van een "checklist veilige vuurwerkverkoop 2019" zodat ondernemers in één oogopslag kunnen zien welke stappen zij moeten nemen om veilig te kunnen verkopen. In deze map kunnen ondernemers alle documenten bewaren die zij moeten tonen bij een controle. Tijdens de controles is gebleken dat de meeste ondernemers de benodigde documenten in de map bewaarden en de map hebben gebruikt om een soort van "zelfcontrole" uit te voeren. In het algemeen is de map positief ontvangen. De map kan worden gezien als een hulpmiddel om te voldoen aan wet- en regelgeving.

9.5.2.5 Overige taken

Er is tijd ingeruimd geweest voor overige taken zoals ondersteuning van bestuur en beleidsafdelingen, bouwtoezicht, participatie in netwerken en/of externe overleggen, inbreng in crisisorganisatie. In dit kader is de samenwerking met ketenpartners als waterschappen, ILT, ISZW, politie en OM verder uitgebouwd.

Samen met de LTO wordt informatie gegeven over milieuwet- en regelgeving. Ook is er samengewerkt met het Haags Economisch Interventie Team (HEIT) bestaande uit gemeente, politie, douane, belastingdienst, energiebedrijf Stedin, Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), UWV en Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid. In 2019 is de ODH bij 122 gezamenlijke controles betrokken geweest. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het terugdringen van de zogenoemde georganiseerde en ondermijnende criminaliteit.

De voorbereiding op de Omgevingswet (Ow) gaat samen met de gemeenten en provincie door onder andere deel te nemen aan diverse overleggen en werkgroepen en door documenten aangaande de nieuwe regelgeving te beoordelen en desgevraagd van commentaar te voorzien. Verder zijn de landelijke ontwikkelingen gevolgd en is voor één gemeente deelgenomen aan een botsproef toezicht.

Bij een aantal deelnemers is intensief geadviseerd t.a.v. evenementenbeleid en individuele evenementenvergunningen.

9.5.2.6 Totaalbeeld

Het jaar 2019 was qua taakuitvoering een beheersbaar jaar. Het totaal aantal uitgevoerde zaken binnen het programma T&H ligt iets onder de prognose. Dit komt o.a. als gevolg van de overdracht van de EED bevoegdheid halverwege het jaar en een afname van het aantal overlastmeldingen. Twee soorten zaken met wel relatief weinig tijdsbeslag. Ook zijn er minder her- en sanctiecontroles nodig geweest. De overall tijdsbesteding ligt iets boven de prognose met name als gevolg van de overdracht van asbesttaken door de gemeente Rijswijk. Het programma is wat betreft het planmatig toezicht grosso modo uitgevoerd conform de werkplannen.

9.5.2.7 Kritische Prestatie Indicatoren T&H

Monitoring van de taakuitvoering gebeurt aan de hand van een door het bestuur vastgesteld dashboard met indicatoren (KPI). Het betreft voor het programma T&H een viertal KPI's, te weten het gerealiseerde werkvolume, overlastmeldingen uitgesplitst naar oorzaak, naleefgedrag en het resultaat van bezwaar- en beroepszaken. Het naleefgedrag wordt in deze rapportage gedefinieerd als het percentage bedrijven waarbij bij de eerste controle geen overtredingen wordt geconstateerd. Monitoring en analyse t.a.v. trends zal in de komende jaren uiteraard plaatsvinden vooral in relatie tot de jaarlijkse evaluatie van de risicomethodiek.

In tabel 34 is een overzicht opgenomen van de bezwaar- en beroepszaken binnen het programma T&H en in de tabellen 35 en 36 een overzicht van het naleefgedrag.

Tabel 34 Overzicht bezwaar- en beroepszaken T&H

Programma T&H	2016			2017			2018			2019		
	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep
Ongegrond	21	2		18	6		19	4	1	30	4	
Gegrond	4	1		1	2		2	1		2		
Niet-ontvankelijk	6	1	1	1			1			17	1	
Ingetrokken	6			6	2	1	12	1		11	2	
Deels gegrond							1			1		
Deels niet-ontvankelijk, deels gegrond							1					
Totaal	37	4	1	26	10	1	36	6	1	61	7	0

Tabel 35 Naleefgedrag 2016 - 2019

Product-code	Product	Onderdeel	Cat.	Percentage naleving na eerste controle					
				2016	2017	2018	2019		
Toezicht - Controle inrichting (preventief)									
T01.5	Integrale controle	Wm-regulier	1	90%	91%	84%	97%		
			2	71%	68%	68%	75%		
			3	48%	53%	49%	64%		
			4	48%	57%	45%	58%		
				Gestapeld toezicht		96%	95%	96%	96%
				52%	39%	39%	37%		
T01.6	Opleveringscontrole	Opleveringscontrole		80%	55%	66%	86%		
T03.1	Inventarisatie bedrijven	Inventarisatie bedrijven		81%	93%	72%	91%		
T01.4	Deelcontrole	Asbest		-	-	67%	81%		
		Assimilatie		78%	60%	28%	70%		
		Energie/duurzaamheid		100%	100%	99%	98%		
		Externe veiligheid		70%	50%	100%	50%		
		Grondwateronttrekking		93%	100%	95%	100%		
		Indirecte lozingen		96%	50%	79%	100%		
		Meten/Verificatie		100%	-	-	100%		
		Nazorg stortplaatsen		100%	79%	100%	100%		
		Thema controle Acceptatiebeleid		-	-	91%	-		
		Thema controle Afscheiders-GA		-	95%	-	-		
		Thema controle Afvalbeheer		99%	83%	90%	100%		
		Thema controle Afvalstoffen		96%	97%	97%	95%		
		Thema controle Afvalwater		63%	90%	86%	90%		
		Thema controle Asbest		-	72%	-	-		
		Thema controle Asbestdaken		-	100%	100%	-		
		Thema controle Basisonderwijs		-	89%	75%	-		
		Thema controle Bomenzand		-	-	-	89%		
		Thema controle Brandveiligheid		-	-	88%	-		
		Thema controle Duurzaamheid		100%	100%	91%	100%		
		Thema controle Grondverzet		97%	100%	-	-		
		Thema Koeling-Energieverbruik		0%	100%	100%	82%		
		Thema controle Limiter		-	-	79%	52%		
		Thema controle Loodemissie		-	-	100%	100%		
		Thema controle Mest		90%	87%	89%	-		
		Thema controle Opslag stoffen		69%	69%	87%	86%		
		Thema controle Opslagtanks-Wasplaatsen		-	67%	100%	-		
		Thema controle Propaan		-	-	-	90%		
		Thema controle Smitcabines-VOS		-	90%	-	-		
		Thema controle Stookinstallaties		56%	75%	69%	61%		
		Thema controle Veiligheid		-	84%	77%	-		
		Thema controle Voortgezet onderwijs		-	55%	100%	-		
		Thema controle WEEELABEX		-	-	-	97%		
				Vuurwerkopslag		93%	94%	88%	96%
				WKO-afdichting		90%	100%	100%	100%
				WKO-boorcontrole		100%	90%	87%	93%
		WKO-gesloten		96%	76%	93%	100%		
		WKO-regulier		68%	70%	76%	75%		
		WKO-start-up		46%	71%	86%	62%		
T01.1	Administratieve controle preventief	Administratief toezicht		74%	71%	51%	76%		
Toezicht - Overig									
T05.1	Beoordeling rapportage verplichting	EED		100%	100%	97%	100%		
		MJA		-	100%	100%	-		
		Natte koeltorens		92%	95%	98%	92%		
		Programma van eisen upd		80%	85%	85%	50%		
		WKO-administratief		62%	62%	65%	72%		
T05.2	Beoordeling E-PRTR-rapportage	E-PRTR		100%	90%	88%	94%		
T04.1	Controle mobiele puinbreker	Mobiele puinbreker		100%	100%	100%	100%		
T04.2	Controle vuurwerkevenement	Vuurwerkevenement		100%	95%	99%	91%		
T03.3	Gebiedscontrole specifieke wetgeving	Controle PMV		100%	89%	83%	60%		
Overlast									
T01.2	Aspectcontrole	Handhavingsverzoek		100%	75%	78%	100%		
		Melding overlast (klacht)		69%	70%	68%	57%		
		Ongevoerd voorval		78%	64%	93%	100%		
T12.1	Controle geluidhinder	Evenementen		-	100%	100%	100%		
		Overig		-	-	100%	-		
Bodembescherming- en kwaliteit									
T09.1	Controle bodemsanering wbb	Bodemsanering ernstig		87%	89%	91%	96%		
		Bodemsanering niet ernstig		81%	84%	84%	95%		
		Nazorglocatie actief		100%	-	-	100%		
		Nazorglocatie passief		100%	94%	100%	100%		
T09.2	Controle bodemsanering niet wbb	Herstelplicht Wm		60%	69%	55%	83%		
		Tanksanering ondergronds		86%	70%	88%	100%		
T09.4	Controle toepassing grond- en bouwstoffen	Besluit Bodemkwaliteit		74%	78%	69%	90%		
T09.5	Controle ontgrondingen	Ontgrondingen		100%	-	100%	100%		
T09.6	Controle lozen buiten inrichting	Lozingen buiten inrichting		90%	83%	100%	75%		
T10.1	Gebiedscontrole bodembescherming	Gebiedscontrole bodembescherming		73%	48%	-	100%		

Het naleefgedrag wordt in deze rapportage gedefinieerd als het percentage bedrijven waarbij bij de eerste controle geen overtredingen wordt geconstateerd.

Tabel 36 Naleefgedrag belangrijkste producten 2015 – 2019

Product-code	Product	Onderdeel	Cat.	Percentage naleving na eerste controle				
				2015	2016	2017	2018	2019
Toezicht - Controle Inrichting (preventief)								
T01.5	Integrale controle	W/m-regulier	1	83%	90%	91%	84%	97%
			2	74%	71%	68%	68%	75%
			3	52%	48%	53%	49%	64%
			4	74%	48%	57%	45%	58%
		Gestapeld toezicht		30%	52%	39%	39%	37%
T01.2	Aspectcontrole	Melding overlast (klacht)		55%	69%	70%	68%	57%
T09.1	Toezicht bodemtaken (gemiddeld)	Wet Bodembescherming (ernstig en niet ernstig) en Besluit Bodemkwaliteit		71%	81%	84%	81%	91%
T09.2								
T09.4								

Sinds 2016 wordt op een meer gedetailleerd niveau per branche gekeken naar trends in het naleefgedrag. Op basis hiervan wordt jaarlijks de risicomethodiek en daarmee het planbare toezicht bijgesteld.

De volgende branche stijgt in de prioritering:

- Akkerbouw van laag naar hoog

De onderstaande branches dalen in de prioritering:

- Tankstations (excl. LPG) van zeer hoog naar gemiddeld
- Dieren (veehouderij/pluimveehouderij) van hoog naar gemiddeld
- Auto-demontagebedrijf van hoog naar gemiddeld
- Voortgezet Onderwijs (incl. MBO, HBO en WO) van hoog naar gemiddeld
- Metaalbewerking van hoog naar gemiddeld

De uitkomsten van de bijstelling van de regionale prioriteiten laten op twee branches na een verbetering in de naleving van de milieuregels zien en veelal een verschuiving van de branches met als gevolg dat er in 2020 minder branches in de prioriteit Zeer Hoog en Hoog en meer branches in de prioriteit Zeer Laag zijn gekomen. 20 branches vallen in de prioriteit Gemiddeld of Laag en worden in 2020 thematisch/projectmatig opgepakt. Op basis van de hoeveelheid inrichtingen in de branches Beton- en asfaltcentrale en Auto-demontagebedrijf is besloten om deze bedrijven alsnog integraal te controleren. Tevens is besloten dat ongeacht de prioriteit van de branche elke Categorie 4 inrichting (zwaarste milieu-inrichting) integraal zal worden gecontroleerd.

9.6 Totaalbeeld raming en realisatie werkplannen

Deelnemers	Raming						Realisatie						Verschil					
	T&V		T&H		Totaal		T&V		T&H		Totaal		T&V		T&H		Totaal	
	Aantallen	Uren	Aantallen	Uren	Aantallen	Uren	Aantallen	Uren	Aantallen	Uren	Aantallen	Uren	Aantallen	Uren	Aantallen	Uren	Aantallen	Uren
Delft	244	3.453	1.046	10.202	1.290	13.655	207	3.435	887	9.354	1.094	12.789	37	18	159	848	196	866
Den Haag	2.353	29.630	5.165	38.257	7.518	67.887	2.061	24.025	4.637	40.767	6.698	64.792	292	5.605	528	-2.510	820	3.095
Leidschendam-Voorburg	214	2.802	649	5.811	863	8.613	231	3.024	518	5.095	749	8.119	-17	-222	131	716	114	494
Midden-Delfland	203	2.149	369	3.374	572	5.523	256	2.255	315	3.481	571	5.736	-53	-106	54	-107	1	-213
Pijnacker-Nootdorp	240	2.492	585	5.072	825	7.564	176	1.852	530	5.080	706	6.932	64	640	55	-8	119	632
Rijswijk	338	3.474	326	2.897	664	6.371	500	3.628	367	3.858	867	7.486	-162	-154	-41	-961	-203	-1.115
Wassenaar	119	1.534	191	1.919	310	3.453	71	877	193	2.326	264	3.203	48	657	-2	-407	46	250
Westland	1.210	15.310	2.694	22.251	3.904	37.561	1.091	13.078	2.275	23.015	3.366	36.093	119	2.232	419	-764	538	1.468
Zoetermeer	369	4.431	753	7.139	1.122	11.570	389	3.711	810	7.125	1.199	10.836	-20	720	-57	14	-77	734
Provincie Zuid-Holland	1.904	52.897	1.602	20.753	3.506	73.650	1.732	53.537	1.383	20.439	3.115	73.976	172	-640	219	314	391	-326
Totaal	7.194	118.172	13.380	117.675	20.574	235.847	6.714	109.422	11.915	120.540	18.629	229.962	480	8.750	1.465	-2.865	1.945	5.885

9.7 Raming en realisatie werkplan T&V

Taak/Product	PDC Code	Ken- getal	Totaal planning		Totaal realisatie	
			Aantal	Uren	Aantal	Uren
Milieu-inrichtingen						
Oprichtingsvergunning niet-complex	R01.1	60	12	720	11	780
Oprichtingsvergunning complex	R01.1	100	3	300	1	303
Revisievergunning	R01.2	250	6	1.500	4	261
Veranderingsvergunning niet-complex	R01.3	80	15	1.200	12	816
Veranderingsvergunning complex	R01.3	175	5	875	2	267
Milieuneutrale veranderingsvergunning	R01.4	36	19	684	22	423
Gelijkw aardigheidsbesluit	R05.1			0		220
Omgevingsvergunning BRIKS	R27.1	36	2	72	5	589
Regie Briks				350		92
Intrekkingsbesluit Wm	R01.6/R01.7	16		0	3	115
Geactualiseerde vergunning	R01.8	40	5	200		266
Actualisatietoets vergunningen niet-complex	R07.1	8		0		0
Actualisatietoets vergunningen complex	R07.1	8	20	160	20	112
Omgevingsvergunning beperkte milieutoets (Wm)	R02.1/R02.2	32	11	352	7	98
Behandeling melding activiteitenbesluit	R03.1	8	656	5.248	590	4.807
Behandeling melding indirecte lozing/Bibi	R09.1/R18.1	12	107	1.284	115	1.338
Maatw erkvoorschrift Wm / indirecte lozing	R04.1/R04.2	24	158	3.792	125	3.077
Besluit verplichting Activiteitenbesluit	R06.1/R06.2/R06.3	16	4	64		0
Behandeling sloopmelding *	R28.1	8	7	56	202	840
Behandeling kennisgeving mobiele puinbreker	R08.2	12	28	336	23	119
Vuurw erkontbrandingstoestemming	R10.1	32	15	480	37	1.216
Behandeling vuurw erk melding	R11.1/R11.2	8	32	256	34	458
Verlening vuurw erkverkoopvergunningen		12	10	120	4	78
Bijzondere toestemming laden en lossen vuurw erk		6	10	60	20	43
Toetsing en advies Wm	R03.1/A01.5	8	290	2.320	236	2.638
Vooroverleg Wm	A03.1	32	32	1.024	28	1.822
Beheer milieu-informatie inrichtingen	D11.1			0		0
Administratieve handhaving Wm	H01.1	8	0	0	0	0
Totaal Milieu-inrichtingen			1.447	21.453	1.501	20.778
Bodembescherming en -kwaliteit						
Beschikking bodemsanering	R13.1	16	200	3.200	210	2.995
Behandeling melding wijziging saneringsplan	R13.1	6	12	72	4	15
Behandeling BUS-melding	R14.1	10	225	2.250	244	2.304
Behandeling melding Besluit bodemkw aliteit	R15.1/R15.2	4	750	3.000	697	2.077
Toetsing bodem	T08.1/A01.5	6	1.815	10.890	1.784	10.408
Coördinatie bodemsanering	D03.1			870		988
Advies bodem	A01.5	6	506	3.036	330	1.373
Vergunning ontgronding niet-complex	R16.1	40	3	120		10
Vergunning ontgronding complex	R16.1	125	2	250		0
Toetsing ontgronding (vrijstelling/advies)	A01.5	16	10	160	11	47
Advies ontgronding	A01.5	40	5	200	5	68
Vergunning grondw ateronttrekking en -opslag	R19.1	60	78	4.680	37	2.553
Intrekkingsbesluit grondw ateronttrekking en opslag		30	12	360	13	225
Omgevingsvergunning beperkte milieutoets bodemenergie	R02.3	150	2	300	3	203
Behandeling melding Bibi-bodemenergie	R18.1	24	46	1.104	112	1.159
Maatw erkvoorschrift Bibi-bodemenergie	R04.1/R04.2	24		0		36
Advies WKO	A01.5	10	44	440	40	392
Toetsing WKO	A01.5	16	4	64	14	237
Advies Mijnbouw wet	A01.5	40	20	800	27	683
Informatie-ontsluiting Landelijk grondw aterregister	D11.1			1.000		908
Ontheffing PMV	R20.1	32	50	1.600	47	1.708
Melding PMV	R20.1	8	70	560	85	672
Toetsing PMV Wabo	A01.5	16	25	400	7	114
Advies PMV	A01.5	20	75	1.500	78	1.162
Vooroverleg w ater/ontgronding/PMv	A03.1	28	50	1.400	65	1.959
Vooroverleg bodem	A03.1	8	35	280	25	250
Administratieve handhaving Wbb	H01.1	6	1	6	1	480
Implementatie regelgeving/beleid Bodem				125		0
Implementatie regelgeving/beleid Ontgronding/(grond)w ater/PMV				450		0
Totaal Bodembescherming en -kwaliteit			4.040	39.117	3.839	33.026

Vervolg T&V

Taak/Product	PDC Code	Ken- getal	Totaal planning		Totaal realisatie	
			Aantal	Uren	Aantal	Uren
Natuurbescherming						
Advies Natura 2000	A01.5	12	100	1.200	122	993
Advies Beheer en schadebestrijding (BS)	A01.5	32	5	160	2	177
Advies Soortenbescherming (SB)	A01.5	12	50	600	84	864
Advies Houtopstanden (HO)	A01.5	12	5	60	1	5
Advies Natuurschoonwet (NS)	A01.5	12	15	180	11	80
Bestuurlijk rechtsoordeel Natura 2000	R24.1	32	10	320	1	2
Bestuurlijk rechtsoordeel SB	R24.1	12	10	120		0
Bestuurlijk rechtsoordeel HO	R24.1	12	3	36		0
Toetsing Natura 2000	A01.5	20	30	600	8	124
Toetsing Faunabeheerplan	A01.5	24		0		0
Toetsing Beheerplan Natura 2000	A01.5	20		0		0
Toetsing BS	A01.5	24	3	72		0
Toetsing SB	A01.5	12	25	300	21	344
Opdracht BS	R21.1	60	5	300	4	303
Ontheffing BS	R21.2	40	15	600	5	302
Ontheffing SB niet-complex	R21.2	30	205	6.150	190	8.982
Ontheffing SB complex	R21.2	67	20	1.340	32	1.942
Ontheffing SB Onderzoek/Onderwijs	R21.2	12	2	24	2	51
Ontheffing SB uitzetten of herinvoeren	R21.2	20		0		0
Ontheffing SB vangen of onder zich hebben	R21.2	24	2	48		0
Ontheffing SB tijdelijke natuur	R21.2	20	2	40		0
Ontheffing HO meldingsplicht	R21.2	20	2	40		19
Ontheffing HO herplantplicht (compensatie)	R21.2	36	5	180	1	34
Ontheffing HO realisatietermijn herplant	R21.2	10		0		0
Ontheffing HO vervangen niet aangeslagen herplant	R21.2	12		0		0
Vergunning Wnb Natura 2000 niet complex	R22.1	40	40	1.600	14	231
Vergunning Wnb Natura 2000 complex	R22.1	60	2	120		6
Vergunning Wnb Natura 2000 PAS	R22.1	16	125	2.000	28	804
Melding Natura 2000 PAS	R03.1			75		46
Melding HO	R03.1			200		302
VVGB Natura 2000 niet complex	R23.1	30	15	450		0
VVGB Natura 2000 complex	R23.1	60	2	120	4	150
VVGB Natura 2000 PAS	R23.1	24	5	120	5	84
VVGB SB niet-complex	R23.1	32	10	320	8	453
VVGB SB complex	R23.1	67	2	134	2	119
Vooroverleg Natura 2000	A03.1	24	40	960	18	311
Vooroverleg BS	A03.1	8	2	16	1	50
Vooroverleg SB	A03.1	16	50	800	26	486
Monitoring ecologie	D11.1			200		0
Implementatie nieuwe wetgeving natuurbescherming				750		3.926
Intrekking vergunning Wet natuurbescherming				0	3	43
Totaal Natuurbescherming			807	20.235	593	21.233
Geluid, Lucht, EV						
Samengesteld advies geluid, lucht, externe veiligheid	A01.5	24	33	792	48	787
Samengestelde toets geluid, lucht, externe veiligheid	A01.5	16	37	592	36	534
Enkelvoudig advies geluid, lucht, externe veiligheid	A01.5	10	186	1.860	172	1.230
Enkelvoudige toets geluid, lucht, externe veiligheid	A01.5	12	424	5.088	416	3.535
Enkelvoudig advies geluid evenementen		10	25	250	2	1
Zonebeheer industrieland	D04.1			375		369
Beschikkingen hogere waarde	R25.1	24	48	1.152	36	604
Ontheffing Route Gevaarlijke Stoffen	R12.1	8	14	112	2	185
Beheer monitoringstool (luchtkwaliteit)	D08.1			50		16
Advies milieu quickscan	A01.5	16	32	512	13	83
Advies/toetsing MER	A04.1/A04.2	32	6	192	11	118
Toetsing onderzoek MER-beoordeling	A04.3	40	5	200	30	1.850
Vooroverleg Milieu en RO	A03.1	75	8	600	2	400
Inpassing bedrijf	D04.3	10		0		0
Totaal Geluid, Lucht, EV			818	11.775	768	9.712

Vervolg T&V

Taak/Product	PDC Code	Ken- getal	Totaal planning		Totaal realisatie	
			Aantal	Uren	Aantal	Uren
Overige taken						
Advies/ondersteuning OG en Beleidsafdeling OG (diverse werkvelden)	A01.3			3.120	4	2.727
Inbreng bestuur/statenvragen	A01.3			25		0
Bestuurlijke ondersteuning OG	A02.1			25		0
Relatiebeheer	D14.1			2.750		373
Deelname crisisorganisatie	D16.1			240		2
Behandeling Wob-verzoek	D15.1	32	11	352	8	255
Bezw aar en Beroep	J0.01 t/m J02.4	50	71	3.550	79	2.940
Helpdesk loket / informatie-ontsluiting	D09.1			9.115		9.856
Planning & Control	D24.1			2.700		2.707
Vorbereiding Omgevingswet				3.500		3.961
Databank Flora en Fauna				0		0
Specifieke Projecten en/of niet benoemde taken (diversen)				215	2	1.853
Totaal Overige taken			82	25.592	93	24.674
Afrondingsverschil						-1
Totaal			7.194	118.172	6.794	109.422

9.8 Raming en realisatie werkplan T&H

Taak/Product	Onderdeel hoofdzaak	Cate- gorie	Ken- getal	Totaal planning		Totaal realisatie	
				Aantal	Uren	Aantal	Uren
Toezicht - Controle Inrichting (preventief)							
T01.5 Integrale controle	Wm-regulier integraal	1	10		0	111	1.506
		2	11	361	3.971	326	4.039
		3	14	202	2.828	163	2.391
		4	20	89	1.780	104	2.048
		pzh	11	184	2.024	118	1.310
	pzh	67	21	1.407	20	747	
	Gestapeld toezicht		11	460	5.060	501	5.819
T01.6Opleveringscontrole	Opleveringscontrole		13	34	442	30	342
T03.1 Inventarisatie bedrijven	Inventarisatie bedrijven		8	859	6.872	752	6.176
T01.4 Deelcontrole	Asbest		5		0	95	1.202
	Assimilatie		10	17	170	45	329
	Energie/duurzaamheid		13	80	1.040	86	1.135
	Externe veiligheid		5		0	2	79
	Grondw ater onttrekking		15	15	225	17	199
	Indirecte lozingen		12	6	72	6	73
	Meten/Verificatie		8		0	1	12
	Nazorg stortplaatsen		30	14	420	14	483
	Thema controle Acceptatiebeleid		8		0		1
	Thema controle Afvalbeheer		8	95	760	65	553
	Thema controle Afvalstoffen		8	16	128	19	162
	Thema controle Afvalw ater		8	126	1.008	107	953
	Thema controle Asbest		8		0		0
	Thema controle Asbestdaken		5	13	65		0
	Thema controle Bomenzand		8	9	72	10	150
	Thema controle Brandveiligheid		8		0		0
	Thema controle Duurzaamheid		8	49	392	47	203
	Thema controle Grondverzet		8		0		0
	Thema controle Koeling-Energieverbruik		8	83	664	77	596
	Thema controle Limiter		8	78	624	90	951
	Thema controle Loodemissie		8		0	3	12
	Thema controle Mest		8		0		0
	Thema controle Opslagstoffen		8	207	1.656	189	1.820
	Thema controle Opslagtanks-Wasplaatsen		8		0		0
	Thema controle Propaan		8	124	992	62	526
	Thema controle Stookinstallaties		8	43	344	46	446
	Thema controle Veiligheid		8		0		0
	Thema controle WEEELABEX		8	139	1.112	137	991
	Vuurw erkopslag		10	225	2.250	231	2.149
	WKO-afdichting		8	5	40	5	41
	WKO-boorcontrole		12	14	168	24	299
	WKO-regulier		12	150	1.800	148	1.883
	WKO-Start-Up		20	16	320	16	248
	WKO-gesloten		8	27	216	27	234
T01.1 Administratieve controle	Administratief toezicht		5	156	780	133	975
			5	0	0	0	0
Totaal Toezicht - Controle Inrichting (preventief)				3.917	39.702	3.827	41.083
Toezicht - Overig							
T05.1 Beoordeling rapportage verplichting	Programma van eisen upd		11	13	143	8	110
	EED-MJA		6	572	3.432	293	2.436
	Nattekoeltorens		5	31	155	50	419
	WKO-administratief		6	550	3.300	554	3.248
T05.2 Beoordeling E-PRTR-rapportage	E-prtr		10	18	180	18	224
T04.1 Controle mobiele puinbreker	Mobiele puinbreker		12	14	168	20	229
T04.2 Controle vuurw erkevenement	Vuurw erkevenement		20	80	1.600	61	922
T03.3 Gebiedscontrole specifieke wetgeving	Controle PMV		10	10	100	6	78
Totaal Toezicht - Overig				1.288	9.078	1.010	7.666

Vervolg T&H

Taak/Product	Onderdeel hoofdzak	Cate- gorie	Ken- getal	Totaal planning		Totaal realisatie	
				Aantal	Uren	Aantal	Uren
Overlast							
T06.1 Klachtbehandeling milieu			2	2.849	5.698	2.527	4.214
T07.1 Behandeling voorvalmelding	Ongewoon voorval		3	67	201	63	232
H05.1 Besluit op handhavingsverzoek			40	16	640	19	757
T01.2 Aspectcontrole	Handhavingsverzoek		8	21	168	8	118
	Melding overlast (klacht)		8	1.221	9.768	1.256	14.883
	Ongewoon voorval		9	17	153	57	677
T12.1 Controle geluidhinder	Evenementen		20	69	1.380	58	1.197
T12.1 Controle geluidhinder	Geluid overig		15	19	285		0
Totaal Overlast				4.279	18.293	3.988	22.078
Bodembescherming en -kwaliteit							
T09.1 Controle bodemsanering Wbb	Bodemsanering ernstig		15	135	2.025	166	2.503
	Bodemsanering niet ernstig		15	39	585	29	406
	Nazorglocatie actief		35	4	140	4	225
	Nazorglocatie passief		15	16	240	16	420
T09.2 Controle bodemsanering niet-Wbb	Herstelplicht Wm		10	25	250	9	151
	Tanksaneringen ondergronds		10	33	330	31	355
T09.4 Controle toepassing grond- en bouw stoffen	Besluit Bodemkwaliteit		12	154	1.848	168	2.086
T09.5 Controle ontgroningen	Ontgroningen		9		0	1	15
T09.6 Controle lozen buiten inrichting	Lozingen		7	6	42	12	206
T10.1 Gebiedscontrole bodembescherming	Gebiedscontrole bodembescherming		15	4	60	7	96
Totaal Bodembescherming en -kwaliteit				416	5.520	443	6.463
Bouw en gebruik							
T13.1 Controle BRIKS	BRIKS (toezicht)		25	15	375	5	172
T14.1 Controle brandveilig gebruik	Brandveilig gebruik		25	5	125	5	61
Totaal Bouw en gebruik				20	500	10	233
Toezicht - Controle Inrichting (repressief)							
T02.3 Hercontrole	Assimilatie		8	4	32	8	45
	Asbest		6		0	7	40
	Besluit Bodemkwaliteit		6	10	60	6	102
	Bodemsanering ernstig		10	5	50	10	94
	Bodemsanering niet ernstig		6	2	12	2	24
	Brandveilig gebruik		6		0	4	45
	Energie/duurzaamheid		8	6	48	2	14
	E-processor		6	2	12	1	14
	EED		6		0	9	45
	Externe veiligheid		6		0	1	10
	Gestapeld toezicht		5	319	1.595	283	1.664
	Grondwater onttrekking		10	1	10	4	25
	Handhavingsverzoek		6	3	18	3	24
	Herstelplicht Wm		8	6	48	6	62
	Indirecte lozingen		6	4	24	1	0
	Inventarisatie bedrijven		6	153	918	112	789
	Meten/Verificatie		10		0		0
	Melding overlast (klacht)		7	182	1.274	134	974
	Mobiele puinbreker		6	4	24		0
	Nattekoeltoren		6		0	4	28
	Nazorg stortplaatsen		6	1	6		0
	Ongewoon voorval		8	3	24	7	46
	Opleveringscontrole		6	4	24	6	46
	Programma van eisen update		8		0	4	28
	Tanksaneringen ondergronds		6	1	6		0
	Thema controle Acceptatiebeleid		6		0	1	6
	Thema controle Afvalbeheer		6	12	72	7	36
	Thema controle Afvalstoffen		6	1	6	1	5
	Thema controle Afvalwater		6	20	120	14	73
	Thema controle Brandveiligheid		6		0		0
	Thema controle Basisonderwijs		6		0		0
	Thema controle Duurzaamheid		6	4	24		0
	Thema controle Koeling-Energieverbruik		6	8	48	6	36
	Thema controle Limiter		6	8	48	30	215
	Thema controle Loodemissie		6		0		0
	Thema controle Mest		6		0	1	6
	Thema controle Opslagstoffen		6	34	204	17	133
	Thema controle Opslagtanks-Wasplaatsen		6		0		0
	Thema controle Propan		6	18	108	8	56
	Thema controle Stookinstallaties		6	3	18	24	166
	Thema controle Veiligheid		6		0	20	77
	Thema controle WEEELABEX		6	21	126	5	26

Vervolg T&H

Taak/Product	Onderdeel hoofdzak	Categorie	Kengetal	Totaal planning		Totaal realisatie	
				Aantal	Uren	Aantal	Uren
	Vuurwerkopslag		6	12	72	16	81
	WKO-administratief		5	220	1.100	129	752
	WKO-afdichting		4	1	4		0
	WKO-boorcontrole		4	3	12	1	5
	WKO-regulier		6	45	270	35	239
	WKO-Start-Up		7	3	21	6	33
	WKO-gesloten		5	0		2	0
	Wm-regulier integraal	1	5		0	4	26
		2	6	198	1.188	114	868
		3	6	89	534	81	605
		4	8	44	352	44	507
		pzh	12	10	120	12	0
			6	34	204	9	51
T02.1 Administratieve controle	Administratief toezicht (her)		5	69	345	13	57
T02.4 Sanctiecontrole	Administratief toezicht		5	13	65	5	35
	Asbest		6		0	3	18
	Assimilatie		5	22	110	7	38
	Besluit Bodemkw aliteit		5	2	10		0
	Bodemsanering ernstig		10	3	30	1	10
	Bodemsanering niet ernstig		6	2	12		0
	Brandveilig gebruik		6		0	2	15
	EED		6		0	3	13
	Energie/duurzaamheid		6		0	1	7
	E-prtr		4		0		0
	Externe veiligheid		5		0	4	8
	Gestapeld toezicht		5	116	580	83	620
	Grondwater onttrekking		6	1	6		0
	Handhavingsverzoek		6	1	6		0
	Herstelplicht Wm		6	7	42		0
	Indirecte lozingen		6		0	6	82
	Inventarisatie bedrijven		5	43	215	33	209
	Melding overlast (klacht)		5	119	595	117	834
	Metten/Verificatie		6		0		2
	Mobiele puinbreker		6		0		0
	Nazorg stortplaatsen		6		0		0
	Ongewoon voorval		6		0	4	19
	Opleveringscontrole		6		0	3	25
	Programma van eisen opd		4		0	1	12
	Tanksaneringen ondergronds		6		0		0
	Thema controle Afvalseparatie-GA		5		0		0
	Thema controle Afvalbeheer		5	5	25	1	4
	Thema controle Afvalstoffen		5		0		0
	Thema controle Afvalwater		5	7	35	3	21
	Thema controle Brandveiligheid		5		0		0
	Thema controle Basisonderwijs		5		0		0
	Thema controle Duurzaamheid		5		0		0
	Thema controle Koeling-Energieverbruik		5	2	10		0
	Thema controle Limiter		5	3	15	2	15
	Thema controle Loodemissie		5		0		0
	Thema controle Mest		5		0		0
	Thema controle Opslagstoffen		5	14	70	4	25
	Thema controle Opslagtanks-Wasplaatsen		5		0		1
	Thema controle Propaan		5	6	30		0
	Thema controle Stookinstallaties		5	1	5	13	74
	Thema controle Veiligheid		5		0	4	40
	Thema controle WEEELABEX		5	6	30		0
	Vuurwerkopslag		6	4	24	8	42
	WKO-administratief		4	32	128	9	57
	WKO-afdichting		7		0		0
	WKO-boorcontrole		7		0		0
	WKO-regulier		6	12	72	2	23
	WKO-Start-Up		7	1	7	1	1
	WKO-gesloten		6		0	2	0
	Wm-regulier		8	152	1.216	129	1.101
Totaal Toezicht - Controle Inrichting (repressief)				2.141	12.519	1.665	11.529

Vervolg T&H

Taak/Product	Onderdeel hoofdzak	Categorie	Kengetal	Totaal planning		Totaal realisatie	
				Aantal	Uren	Aantal	Uren
Handhaving							
H01.1a Handhavingsbesluit - Voornemen last onder dwangsom			11	472	5.192	347	4.190
H01.1b Handhavingsbesluit - Last onder dwangsom			9	285	2.565	216	1.881
H01.1c Handhavingsbesluit - Voornemen bestuursdwang			50		0	1	24
H01.1d Handhavingsbesluit - Bestuursdwang			50		0	1	9
H02.1 Bestuursdwang			50		0	1	9
H02.2a Last onder dwangsom - Invorderen			6	124	744	74	808
H02.2b Last onder dwangsom - Intrekken			5	210	1.050	167	823
H03.1 Bestuurlijke strafbeschikking milieu			15	43	645	21	561
H04.1 Proces verbaal			15	30	450	24	458
Totaal Handhaving					1.164	10.646	852
Bezwaar & Beroep							
J01.1 Behandeling bezwaar met voorlopige voorziening			45		0		0
J01.2 Behandeling bezwaar zonder voorlopige voorziening			35	29	1.015	61	1.954
J02.1 Behandeling beroep met voorlopige voorziening			45		0		0
J02.2 Behandeling beroep zonder voorlopige voorziening			35	12	420	7	351
J02.3 Behandeling hoger beroep met voorlopige voorziening			45		0		0
J02.4 Behandeling hoger beroep zonder voorlopige voorziening			35		0		0
Totaal Bezwaar & Beroep				41	1.435	68	2.305
Advisering							
A01.3 Advies milieu-aspecten beleid bevoegd gezag			13	31	403	14	372
A01.4 Advies milieu-aspecten calamiteit			13	10	130		0
A01.5 Advies milieu-aspecten taakuitoefening bevoegd gezag			13	65	845	31	540
A02.1a Beleidsadvies Milieu					1.700		2.762
A02.1b Beleidsadvies Omgevingswet					1.845		1.773
Totaal Advisering				106	4.923	45	5.447
Overige taken							
D09.1 Helpdesk					1.245		1.850
D10.1 Meldkamer					1.440		1.817
D11.1 Informatie-ontsluiting					3.158		5.203
D14.1 Relatiebeheer					1.475		851
D15.1 Behandeling WOB-verzoek			12	8	96	7	189
D16.1 Deelname crisisorganisatie					730		143
D19 Permanente meting					200		0
D13 Project bevordering milieubewustzijn	Energie/duurzaamheid				0		132
Specifieke projecten	Coördinatie project verzamelgebouw en bedrijfsterr.				225		230
	Coördinatie Vuurwerkopslag/evenementen				245		419
	Project Ketentoezicht				1.300		1.353
	Project Afvalwater en osmose bij wasstraten				65		58
	Project Scheveningen Haven				75		278
	Project Schie Oevers				200		223
	Project Bedrijfsafval (500 clustercontroles)				750		313
	Project Circulaire Economie				250		253
	Project Toepassing van biomassa				250		254
	Project WKO & Wm in combinatie				125		88
	Project Brijnlozingen vs WKO				100		132
	Project Emissieloze glastuinbouw				100		90
	Project RO/Paarden in het buitengebied				15		6
	Project Gebiedsgericht meten/monitoren glastuinbouw				70		75
	Project Communicatie nieuwe wet- en regelgeving				180		223
	Project Datakwaliteit				150		162
	Project Diffus lood				100		0
	Project Energiebesparende maatregelen bedrijven (EML)				2.515		615
Totaal Overige taken				8	15.059	7	14.957
Afrondingsverschil							16
Totaal				13.380	117.675	11.915	120.540

10 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van Omgevingsdienst Haaglanden

Verklaring over de jaarrekening 2019

Ons oordeel

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening (hoofdstuk 5 t/m 9.5) van Omgevingsdienst Haaglanden ('de omgevingsdienst') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de activa en passiva van de omgevingsdienst op 31 december 2019 en van de baten en lasten over 2019, in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019, in alle van materieel belang zijnde aspecten, rechtmatig tot stand gekomen, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de jaarrekening 2019 van omgevingsdienst Haaglanden gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2019 en toelichting (hoofdstuk 6);
- het overzicht van baten en lasten over 2019 en toelichting (hoofdstuk 5);
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving (hoofdstuk 7) en overige toelichtingen (hoofdstuk 9.1, 9.3 en 9.4);
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld (hoofdstuk 9.2).

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is het BBV.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de controleverordening Omgevingsdienst Haaglanden die is vastgesteld door het algemeen bestuur op 20 december 2012 en het Controleprotocol Wet Normering Topinkomens (WNT) 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

X227C2WS3MJH-312698033-23

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800,
3009 AV Rotterdam
T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Penalties, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54228388), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Omgevingsdienst Haaglanden zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Materialiteit

De reikwijdte van onze controle wordt beïnvloed door het toepassen van materialiteit. Het begrip 'materieel belang' wordt toegelicht in de sectie 'Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening'.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de bij onze controle toegepaste materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op €233.000 (2018: €225.000), waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% bedraagt en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2019.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de €11.650 (2018: €11.250) rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen, of in het kader van SiSa of WNT, relevant zijn.

Benadrukking van de onzekerheid in verband met de effecten van het coronavirus (Covid-19)

Wij wijzen op de toelichting opgenomen onder de "gebeurtenissen na balansdatum" in de toelichting op de jaarrekening (pagina 31) waarin het dagelijks bestuur de mogelijke invloed en gevolgen van het coronavirus (COVID-19) op de organisatie en op de omgeving waarin de omgevingsdienst opereert alsmede de genomen en geplande maatregelen om met deze gebeurtenissen en omstandigheden om te gaan heeft beschreven. In deze toelichting is ook beschreven dat er nog steeds onzekerheden bestaan en dat het daarom op dit moment redelijkerwijs niet goed mogelijk is om de toekomstige effecten op de financiële positie en de financiële resultaten van de verschillende beleidsterreinen van Omgevingsdienst Haaglanden in te schatten. Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot deze aangelegenheid.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- aanbidding;
- de jaarrekening in één oogopslag;
- het jaarverslag;
- de paragrafen;
- besluit Algemeen Bestuur;
- bijlagen 9.5 tot en met 9.8;
- begrippen- en afkortingenlijst.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met het BBV; en voor
- de rechtmatige totstandkoming van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen; en
- een zodanige interne beheersing die Het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de omgevingsdienst in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de omgevingsdienst.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 29 mei 2020

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. A.E. Gerritsma RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2019 van Omgevingsdienst Haaglanden

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de controleverordening Omgevingsdienst Haaglanden die is vastgesteld door het algemeen bestuur op 20 december 2012, het Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat
 - de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet, in alle van materieel belang zijnde aspecten, rechtmatig tot stand zijn gekomen,
- Het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing van de omgevingsdienst.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de omgevingsdienst.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door Het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de omgevingsdienst in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Ook het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de omgevingsdienst haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de omgevingsdienst financiële risico's niet kan opvangen.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het AB onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

11 Begrippen- en afkortingenlijst

AB	Algemeen Bestuur
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
A&O	Arbeidsmarkt en Opleiding
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
Boa	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BOR	Besluit Omgevingsrecht
BRIKS	Bouwen, Reclame, Inrit, Kap en Sloop
BRZO	Besluit risico's zware ongevallen
BSBm	Bestuurlijke strafbeschikking milieu
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde
BUS	Besluit Uniforme Saneringen
BV	Bedrijfsvoering
B&W	Burgemeester en wethouders
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
DB	Dagelijks Bestuur
DIV	Documentaire Informatie Voorziening
DMS	Document Management Systeem
DSO	Digitale Stelsel Omgevingswet
EED	Europese Energy-Efficiency Richtlijn
EMU	Economische en Monetaire Unie
EZK	Economische Zaken
FTE	Fulltime-equivalent
HBO	Hoger Beroepsonderwijs
HEIT	Haags Economisch Interventie Team
HRM	Human Resource Management
I&P	Inrichtings- en personeelsplan
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
ISO	International Organization for Standardization
ISZW	Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid
KPI	Kritische Prestatie Indicator
KPN	Koninklijke PTT Nederland BV
KTO	Klanttevredenheidsonderzoek
LPG	Liquefied petroleum gas
LTO	Land- en tuinbouworganisatie
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MER	Milieueffectrapportage
NJN	Najaarsnota
NVWA	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
ODH	Omgevingsdienst Haaglanden
OM	Openbaar Ministerie
Ow	Omgevingswet
PAS	Programma Aanpak Stikstof
PDC	Producten- en Diensten catalogus
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen
PMV	Provinciale Milieuverordening
PZH	Provincie Zuid-Holland
RMA	Record Management Applicatie
RO	Ruimtelijke Ordening
RRGS	Risico Register Gevaarlijke Stoffen
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
SLA	Service level Agreement
SMT	Sociaal Medisch Team
T&H	Toezicht & Handhaving
T&V	Toetsing & Vergunningverlening
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VJN	Voorjaarsnota
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wbb	Wet bodembescherming
WKO	Warmte- en koudeopslag
Wm	Wet milieubeheer
Wnb	Wet natuurbescherming

Wnra
WNT
WO

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
Wet normering topinkomens
Wetenschappelijk onderwijs